BARNENS BÄSTA

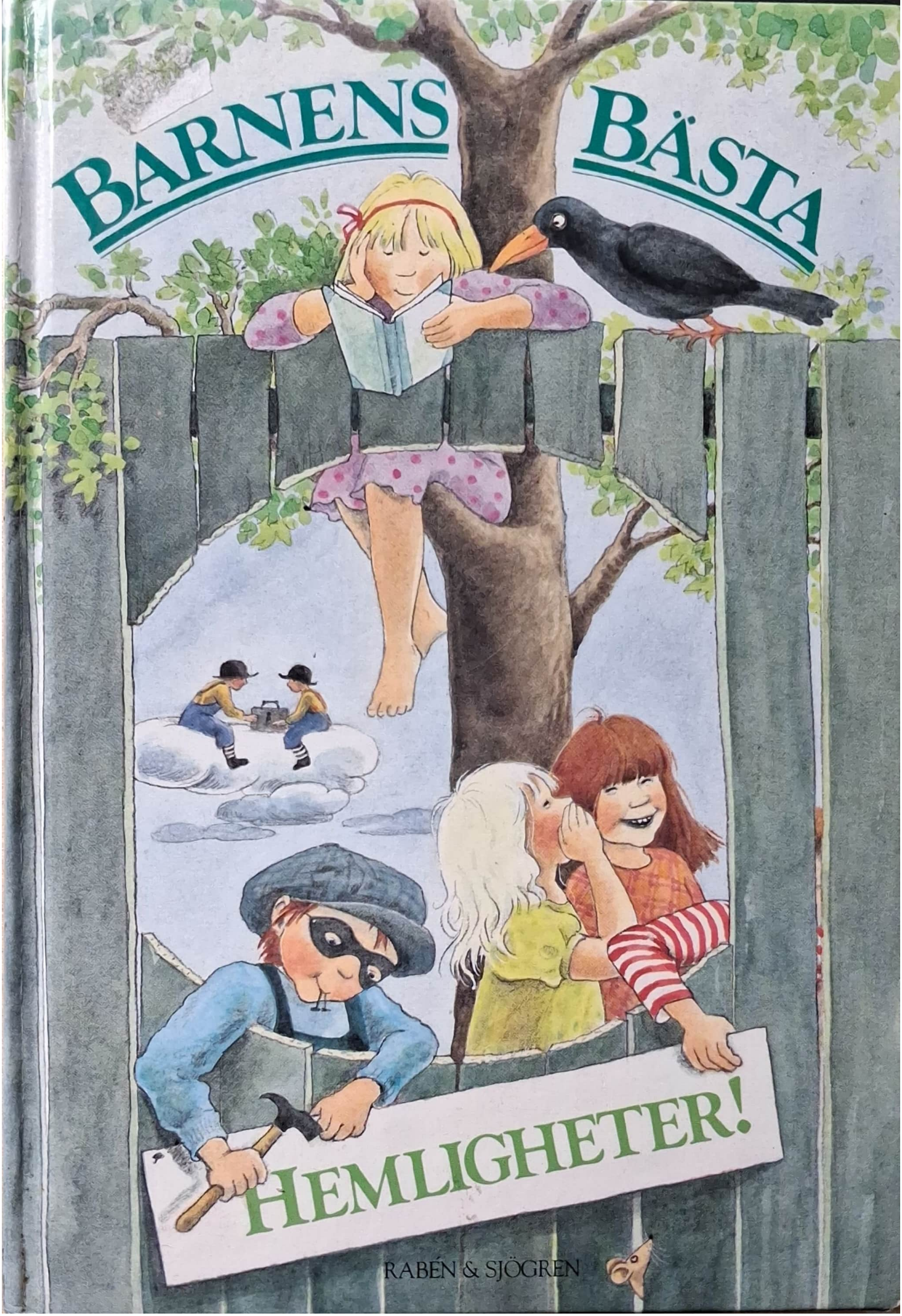

HEMLIGHETER!

RABÉN & SJÖGREN

Skannat med CamScanner

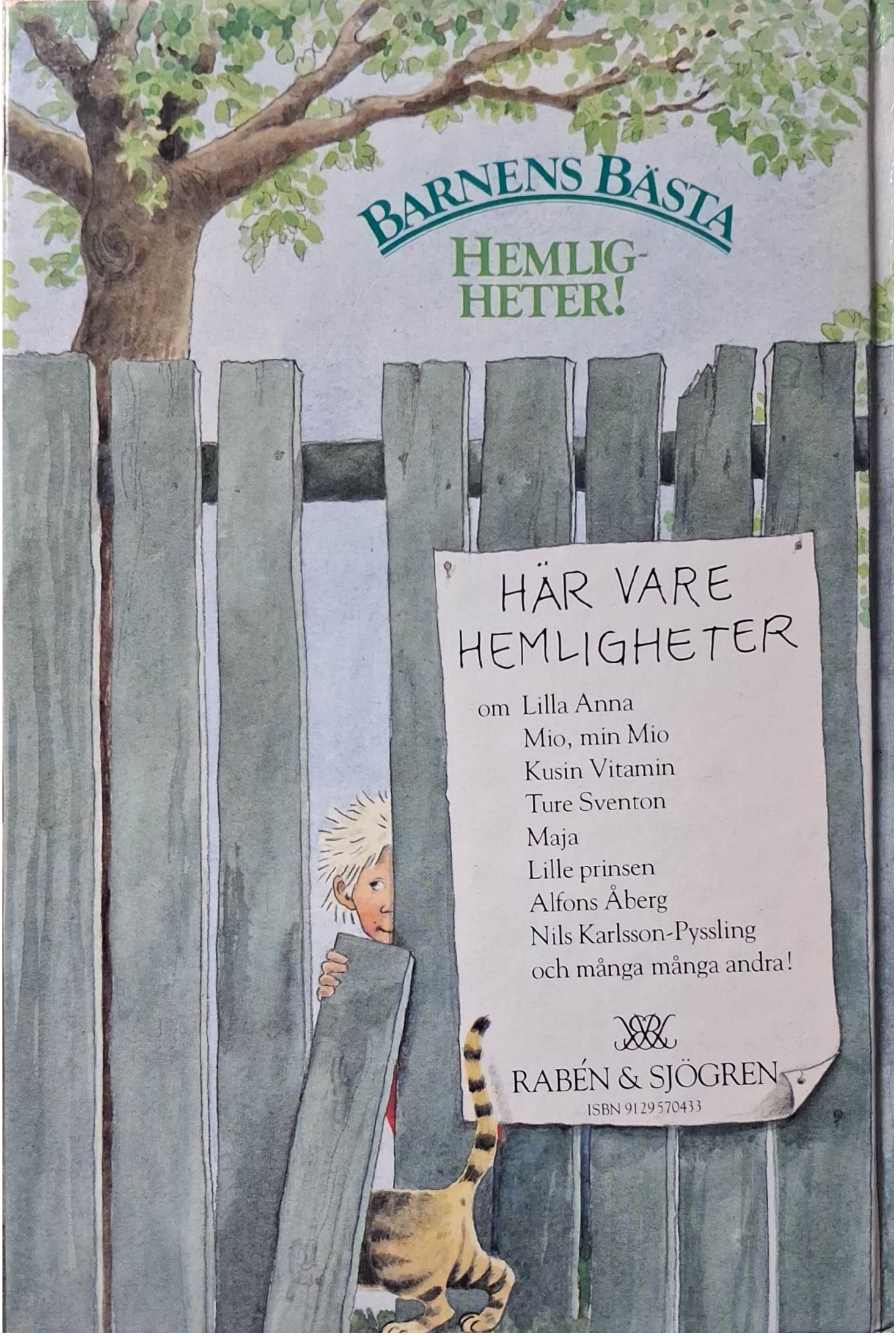

Skannat med CamScanner

BARNENS BÄSTA HEMLIGHETER

Skannat med CamScanner

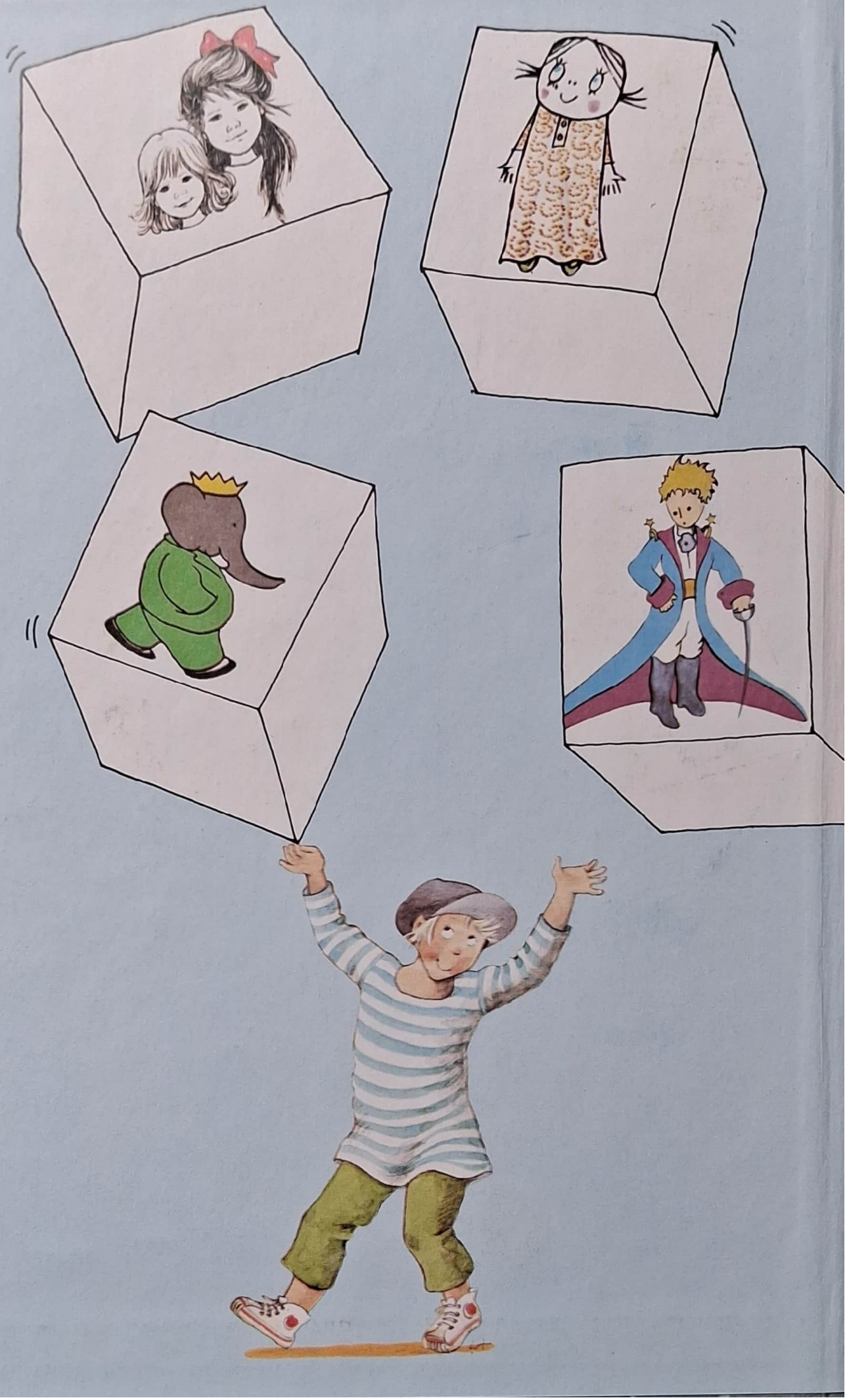

Skannat med CamScanner

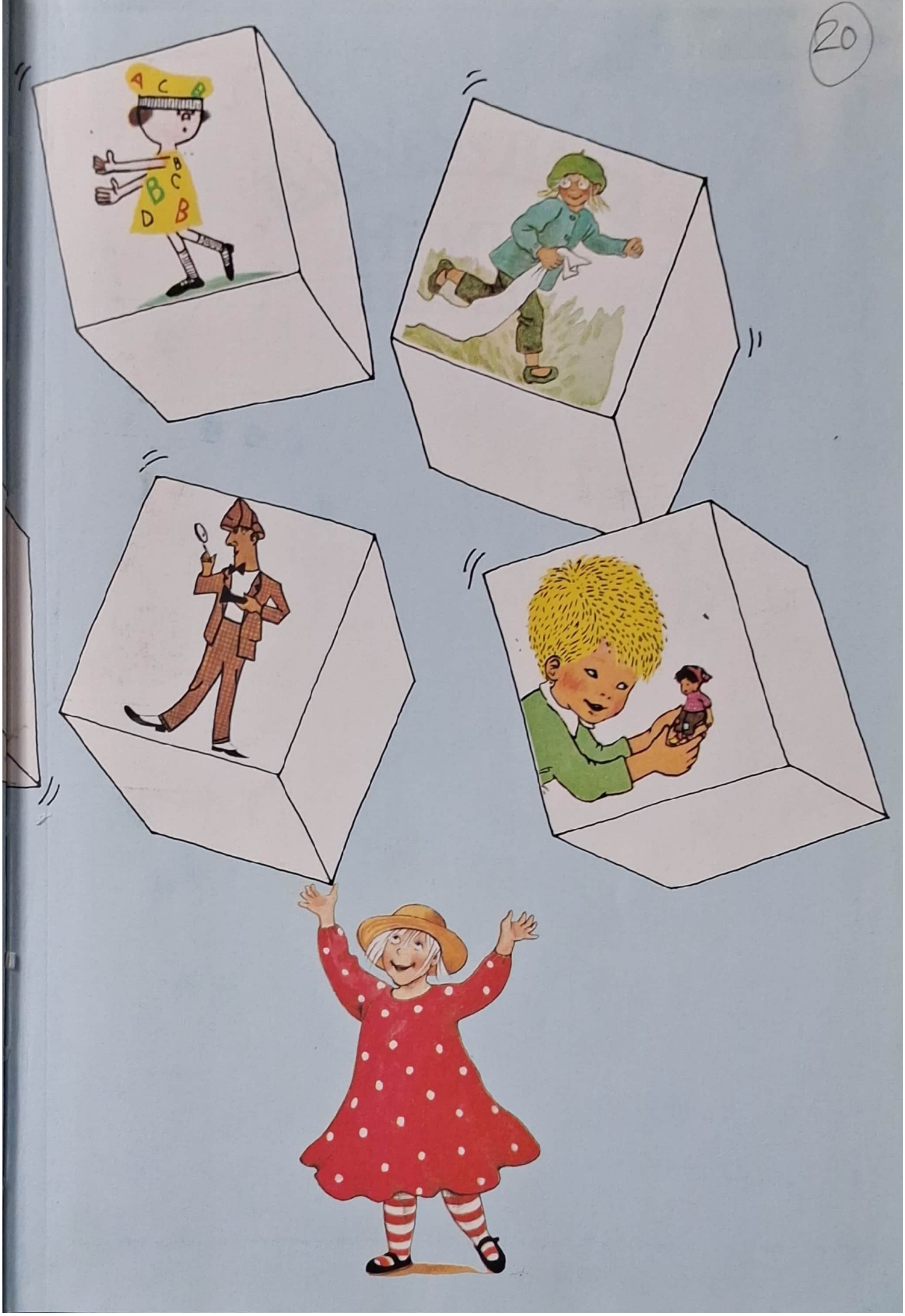

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

BARNENS BÄSTA HEMLIG-HETER!

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

BARNENS BÄSTA HEMLIGHETER!

En samlingsvolym
från Rabén & Sjögren

Rabén & Sjögren

Skannat med CamScanner

I REDAKTIONEN
Marianne Eriksson, Susanna Hellsing
Birgitta Sjöquist

GRAFISK FORMGIVNING: Ulf Beckman
OMSLAGSBILD OCH FÖRSÄTTSBLAD: Lena Anderson

Rabén & Sjögren Stockholm

Copyright © Rabén & Sjögren 1985
Copyright © till de enskilda bidragen innehas av upphovsmännen,
där ej annat anges i innehållsförteckningen
Tryckt i Italien 1985

ISBN 91 29 57043 3

Skannat med CamScanner

Inledning

Pippi Långstrump fyller 40 år i år.

Till julen 1945 låg den lilla volymen för första gången på bokhandelsdiskarna. Den väckte omedelbart stort uppseende. Barnen älskade Pippi, och de flesta kritiker var starkt berömmande.

"Det var den bok som man hade väntat på", summerade Eva von Zweigbergk senare, "boken om en fantasifigur som representerar barnets önskedröm att göra vad det vill i samma ögonblick som det faller det in: att trotsa förbud, att känna sin kraft och förmåga, att ha kul jämt. Man kan säga att Pippi Långstrump är barnets säkerhetsventil mot vardagens och auktoritetens tryck . . ."

"Men Pippi är mer än så", skriver Ulla Lundqvist i sin doktorsavhandling om Pippi, *Århundradets barn*. "Hon företräder också sagans överdåd, uppfinningsrikedomens, fantasins och kreativitetens princip. Hon blir barnens underbara äventyr – men samtidigt deras trygghet, för hon har värme, klokhet, ömsinthet. Och sist men inte minst, hon har humor. Hon vänder en skrattspegel mot vår kringskurna värld, våra konventioner, vår småaktighet."

Hur som helst – den svenska barn- och ungdomslitteraturen indelas numera i tiden före och efter Pippi. Hon utgjorde genombrottet för den moderna barnboken.

Skannat med CamScanner

Det är egendomligt att det inte är mer än 40 år sedan, så mycket har hänt sedan dess. En uppdämd flod av spännande barnlitteratur sprängde fram, tänk bara på böckerna om Lilla Spöket Laban och Lilla Anna, Krakel Spektakel och Kusin Vitamin, Emil och Ida, Den vilda bebin, Alfons Åberg, Max, Eloise, Babar, Teskedsgumman och Pip-Larssons, för att bara nämna några.

Vilken vital och livsbejakande barnlitteratur vi har fått! Vilka geniala författare och tecknare! De har gett så många barn så många roliga stunder, så mycket trygghet och gemenskap med läsande föräldrar. Minnen för livet. En gemensam kulturskatt, om vi får fortsätta att vara lite högtidliga. Tack Pippi och alla de andra!

Till Pippis födelsedag har vi gjort ett urval ur de böcker som vi har märkt att barn tycker särskilt mycket om. Det blev en antologi i två volymer, som det föll sig naturligt att kalla BARNENS BÄSTA.

I BARNENS BÄSTA HYSS finns många av världens bästa busfrön och hyssmakare, och där ingår förstås Pippi själv.

I BARNENS BÄSTA HEMLIGHETER har vi samlat bidrag som alla handlar om barndomens fantastiska hemligheter och drömmar.

Antologin är i första hand tänkt för barn upp till tio år, men egentligen vänder den sig till alla åldrar: till små och lite större barn, till föräldrar och daghemspersonal, till mor- och farföräldrar. Både BARNENS BÄSTA HYSS och BARNENS BÄSTA HEMLIGHETER är utmärkta högläsningsböcker, där varje avsnitt kan läsas som en lagom lång och avslutad godnattsaga. Men de större barnen kan förstås också läsa själva. Och vill man läsa ännu mera, så finns originalböckerna i bokhandeln eller på biblioteket.

Rabén & Sjögrens förlag är nästan jämgammalt med Pippi och har henne att tacka för mycket. Säkert har hon också bidragit till att de flesta "moderna barnboksklassikerna" i den här boken har kommit till. Det är i alla fall en händelse som ser ut som en tanke att de alla har kommit ut just på vårt förlag.

Redaktionen för BARNENS BÄSTA

Skannat med CamScanner

Innehåll

Årtalet anger när boken ffg utkom på Rabén & Sjögrens förlag

10 **Böcker**
av Lennart Hellsing
Ur Bokbok
Bild Marianne Enqvist

12 **Lilla Annas julklapp**
av Inger och Lasse Sandberg
Sammandrag. 1972

17 **Jättehemligt**
av Barbro Lindgren
Ur Jättehemligt, 1971
Bild Olof Landström

22 **En saga om en liten mus**
av Alf Prøysen
Ur Teskedsgummans
födelsedag, 1960
Övers Inga och Ulf Peder
Olrog
Bild Björn Berg

24 **En hemlig skatt**
av Hans Peterson
Ur Malin har en hemlighet,
1977
Bild Palle Bregnhøi

29 **Du och jag**
av Siv Widerberg
Ur Sitt inte på mej, 1973

30 **Myrkyrkogården**
av Viveca Sundvall
Ur Roberta Karlsson och
kungen, 1983
Bild Eva Eriksson

33 **Victor och Josefine**
går till fotografen
av Gabrielle Vincent
Sammandrag. 1983
Övers Birgitta Sjöquist
Copyright © 1982 Éditions
Duculot, Paris-Gembloux
All rights reserved

40 **Alban**
av Barbro Lindgren
Ur Alban – Popmuffa för små
hundar, 1972

47 **Grisrumpor**
av Lennart Hellsing
Ur Nyfiken i en strut,
KFs förlag, 1947
Bild Poul Ströyer

48 **När jag gick och tänkte**
på ingenting
av Lennart Hellsing
Ur Krakel Spektakelboken,
1959
Bild Fibben Hald

Skannat med CamScanner

50 **Hemligt i huvet på Samuel Elias**
av Rose Lagercrantz
Ur Hemligt i huvet på Samuel Elias, 1974
Bild Cecilia Torudd

58 **Jonas och kärleken**
av Kerstin Thorvall
Ur Jonas och kärleken, 1980

65 **Den underbara pumpan**
av Lennart Hellsing
Ur Nyfiken i en strut, KFs förlag, 1947
Bild Svend Otto S.

72 **En riktigt blå mössa**
av Lennart Hellsing
Ur Regnbågsbok, 1976
Bild Fritz Sjöström

74 **Lille prinsen**
av Antoine de Saint-Exupéry
Ur Lille prinsen, 1952
Övers Gunvor Bang
Copyright © Éditions Gallimard, 1946

82 **Burkpojken**
av Christine Nöstlinger
Ur Burkpojken, 1976
Övers Karin Nyman
Copyright © Verlag Friedrich Oetinger, Hamburg, 1975
Bild Frantz Wittkamp

88 **En hemlig resa**
av Harry Kullman
Ur Hemlig resa, 1953
Bild Claes Bäckström

96 **Nils Karlsson-Pyssling**
av Astrid Lindgren
Utdrag. 1949
Bild Ilon Wikland

106 **Morris och osynlighetspåsen**
av Rosemary Wells
Rights arranged with Sheldon Fogelman

113 **Brevhemligheter**
av Peter Härtling
Ur Benny älskar Anna, 1981
Övers Karin Nyman
Copyright © Beltz Verlag, Weinheim und Basel, 1979
Bild Sonja Härdin

118 **Drottningen av Saba**
av Lennart Hellsing
Ur Kanaljen i Seraljen, 1956
Bild Fibben Hald

120 **Ture Sventon köper en flygande matta**
av Åke Holmberg
Ur Ture Sventon, privatdetektiv, 1948
Bild Sven Hemmel

Skannat med CamScanner

131 **Hemligheter**
av Siv Widerberg, 1984

132 **Mio, min Mio**
av Astrid Lindgren
Ur Mio, min Mio, 1954
Bild Ilon Wikland

141 **Vaggvisa**
av Siv Widerberg
Ur Ett enda stort ljug? 1970

142 **Du är min vän**
av Siv Widerberg
Ur Sitt inte på mej, 1973

143 **Kan du svinlatin?**
av Siv Cedering
Ur Grisen som ville bli ren, 1983

146 **Mitt lilla barn**
av Barbro Lindgren
Ur Goda', Goda', 1971
Bild Gunna Grähs

149 **Kalle och Ada**
av Birgitta Gedin, 1980
Bild Per Åhlin

152 **Ett hemligt kalas**
av Kerstin Sundh
Ur En sån som Boffen, 1980
Bild Gunilla Nordin

160 **Nu är den ljuva tid**
av Lennart Hellsing
Ur Gås med krås, 1981
Bild Lars Klinting

162 **Visst kan Lotta cykla**
av Astrid Lindgren, 1971
Bild Ilon Wikland

174 **Tullans tomater**
av Elizabeth Shaw
Övers Marianne Eriksson
Copyright © Der Kinderbuchverlag Berlin-DDR, 1964

177 **Magdalena och Syssila**
av Gertrud Malmberg
Ur Magdalena och Jordfolket, 1980
Bild Inger Rydén

188 **En hemlig koja**
av Ann Mari Falk
Ur När Anton talade sanning, 1982
Bild Ola Nyberg

195 **D, XYZ**
av Lena Anderson
Ur Majas Alfabet, 1984

198 **Den flygande trumman**
av Lennart Hellsing
Sammandrag. 1954
Bild Poul Ströyer

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Böcker

Min morfar är en bok-tok. För hans skull
är hela våningen av böcker full.
Han läser, talar, drömmer jämt om böcker.
Han *älskar* böcker mer än gods och gull.

Ja böcker upp och ner och bak och fram.
Min mormor säger att de samlar damm.
Det där med böcker är en tokig sjukdom!
Slår sig på hjärnan – och är smittosam.

Men jag går gärna dit och dricker te
med rostat bröd och kakor och gelé,
och framför brasan läser jag sen sagan
om Gulliver och jättarna å de'.

Jag undrar över böcker någon gång
– kan böcker läsa och förstå en sång?
Vad vet de om varandra och sig själva?
Vad gör de på sin hylla natten lång?

De samlar damm, ja visst, men ser och hör
de mig som sitter här – jag kanske stör?
Man säger ju att böcker talar till oss
i kväll är det just jämt det som de gör.

En bok inbunden är till sin natur
den vänder världen ryggen, tvär och sur,
men öppna den – och den ska sjunga för dig
som nånsin näktergalen i sin bur.

Text Lennart Hellsing
Bild Marianne Enqvist

Skannat med CamScanner

Lilla Annas julklapp

Det är julaftons morgon.
Lilla Anna vaknar tidigt.
Lilla Anna stiger ur sängen.

Finns det någon julklapp
i strumpan, tro?

Jo, i strumpan finns ett stort paket. Vad kan det vara i paketet?
Lilla Anna öppnar paketet.
Men själva julklappen försvinner bland alla papper och snören.
”Vart tog min julklapp vägen”, säger Lilla Anna.

Skannat med CamScanner

”Jag ska hjälpa dej”,
säger långa farbrorn, som är Annas vän.
”Titta i mitt trolleri-titt-hål!”

Men trolleri-titt-hålet blir öppningen till en jätteburk
fylld av vackra snäckor. Där finns inte Annas julklapp.
”Försök igen!” säger långa farbrorn.

Skannat med CamScanner

Men trolleri-titt-hålet blir till
en stjärnkikare och Lilla Anna ser
himlen med alla stjärnorna.
Där finns inte Annas julklapp.
”Försök igen!” säger långa farbrorn.

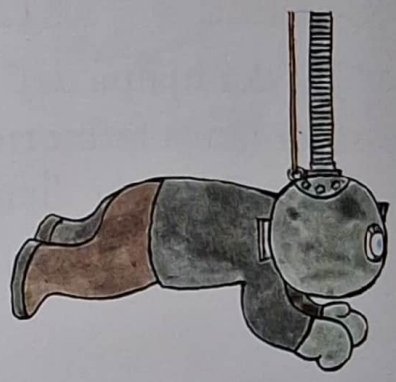

Men trolleri-titt-hålet blir
rutan på en dykardräkt
och Anna ser bara hav och fiskar.
Där finns inte Lilla Annas julklapp.

”Här har du ditt
gamla trolleri-titt-hål”,
säger Lilla Anna.
”Vänta! Låt mej
hjälpa dej att leta.
Hur såg julklappen ut.”
frågar långa farbrorn.
”Den är svart”, säger Lilla Anna.

Skannat med CamScanner

”Här kommer jag
med svart!”
ropar långa farbrorn.
Men det är inte
Annas julklapp.
Det är ju ett . . . lok.

”Julklappen är svart och mjuk
och liten”, säger Lilla Anna.

”Här kommer jag med något
svart och mjukt och litet”,
säger långa farbrorn.
Men det är inte Annas julklapp.
Det är ju en . . . socka.

Skannat med CamScanner

Lilla Anna blir ledsen.
”Lilla Anna, försök med
trolleri-titt-hålet igen!”
ber långa farbrorn.

Och tänk . . .

då blir hålet en tröjärm.

Lilla Anna sträcker försiktigt
in sin hand i hålet.
Där känner hon
nåt litet och mjukt.

Tror du att det är svart?

Jaha, det var det!

Och det lilla
och mjuka och svarta
är just precis Annas julklapp.
En svart liten mjuk kattunge
som är Annas egen.
Nu är Lilla Anna glad igen!

Text Inger Sandberg
Bild Lasse Sandberg

Skannat med CamScanner

Jättehemligt

Barbro är tio år och skriver dagbok. För dagboken berättar hon precis allt. Så klart att den boken är jättehemlig.

Ingen ska få läsa det här. Inte ens mamma. Och inte Ingrid, fast vi har känt varann så länge.

Men kanske min kusin – om många många år. För honom ska jag gifta mej med, fast han inte vet om det än. Det vet ingen mer än jag. För det är jättehemligt.

Han tycker om flickor med långt hår. Sånt där hår som flyger i vinden. Därför låter jag mitt hår växa. Jag ska låta det växa ända ner till midjan. Sen på sommarn ska jag springa på stranden och låta håret flyga efter – då kanske han blir kär i mej och förstår att jag tänker på mycket som han aldrig hade trott. Att jag inte är en sån som springer omkring och skrattar jämt och inte tänker på nånting.

En gång var vi på Gröna Lund med mormor. Jag hade min bästa blåa klänning och den blåa emaljfjärilen som jag fått av moster Maja. Först skulle vi åka i den där konstiga trappan som åker upp och ner hela tiden. Jag kom aldrig upp, och mormor skrattade så hon tappade väskan. Min kusin skrattade också, fast inte lika mycket. Han kom upp

Skannat med CamScanner

för trappan meddetsamma, för han är nästan ett geni och kan räkna ut alla tal i huvet.

Sen sköt vi på djur som kom fram bakom urklippta träd. Och vi drog i snören som det alltid var vinst på. Jag drog upp en tjugofemöres kam. Det var den minsta vinsten, min kusin vann en liten hund med röd rosett. Den var värd två kronor.

Sen berättade han att han höll på att uppfinna svart bomull. Han håller alltid på med uppfinningar, en gång kopplade han ihop ficklampor med små sladdar, så man fick stötar när man tog i dom.

Nu sitter jag uppe i barnkammaren, där Kerstin och jag ligger. Hon är tre år äldre och vill alltid att det ska vara ordning i rummet. Fast just nu är hon inte inne. Dom stora tycker att hon är så söt med sitt långa mörka hår. Det tycker min kusin också. Han är nog kär i henne för han vill alltid prata med henne. Mormor säjer att Kerstin är söt, ja nästan vacker. Om mej säjer mormor: ”Hon är inte söt, men hon är glad. Och så kan hon spela piano!”

Mormor tycker det är viktigt med piano. När jag spelar, blundar hon och sitter alldeles stilla. Och när vi är borta hos gamla tanter som mormor känner vill hon alltid att jag ska spela. Helst sånt som går jättefort. Mormors tanter är gamla och kan nästan inte gå längre, och på deras nattduksbord står det fullt med medicinflaskor. Dom har pottor under sängarna också. Och fullt med kaktusar i fönsterna.

Det verkar kanske som jag träffar mormor varje dag, men det gör jag inte. Hon bor långt härifrån, ända i Kalmar. Morfar också förstås. Morfar och jag brukar kalla varandra för Dumbommen. Ibland skriver vi brev till varandra. Då börjar vi alltid breven så här: *Kära Dumbommen!*

När jag fyller år, brukar Dumbommen skriva verser till mej. Det är väl bra gjort för att vara så gammal!

Det är synd att han har stelt ben och hör så dåligt. Men mormor tycker det är värst att han är så hemskt envis.

”Det finns inget så envist som Robert”, brukar hon säja. ”Han är lika envis som en fastspikad åsna.”

Det näst värsta tycker hon är hans historier. För han berättar samma

Skannat med CamScanner

historier hur många gånger som helst, så mormor kan allihopa utantill nu.

Jag har en farmor också. Och en farfar med dåligt hjärta.

När jag sitter och skriver ser jag min björk utanför fönstret. Jag har döpt den till Teresia och jag låssas att det är mitt eget träd. Om Teresia blåser ner och dör så dör jag också, brukar jag tänka. Nu börjar Teresias blad redan gulna, för det har varit en jättetorr sommar. Och snart börjar skolan. Det är bara en vecka till dess.

Nästan alla har kommit hem utom Ingrid. Hon kommer inte förrän dan innan, för dom vill alltid stanna på Öland så länge som möjligt.

Men vi andra samlas varje kväll precis som vanligt vid Stora Sten, och först leker vi kull tills vi inte orkar längre, sen sätter vi oss längst opp och Storelars berättar spökhistorier tills vi måste hem och lägga oss. Det är roligt med Storelars. Han vill vara med oss fast han är mycket större. Han tycker mest om att leka med mindre barn. Till och med Kjellegubben, min lillebror, får vara med för Storelars. Men så är han ovanligt gullig också, man måste nästan se honom för att förstå! Han är fem år och har brunt hår och små hängkinder. Det finns nog ingenting som jag tycker så mycket om som Kjellegubben.

När jag var mindre, sju år så där, brukade jag drömma så hemska drömmar om nätterna. Alltid var det farliga gubbar som kom och tog Kjellegubben när vi var ute i mörkret. Då grät jag så mycket att kudden var alldeles genomblöt när jag vaknade.

En gång drömde jag att jag sprang efter en gubbe som hade tagit Kjellegubben. Och så satte jag krokben på honom och skrubbade hans ansikte mot gruset tills det blödde.

Skannat med CamScanner

När jag vaknade, förstod jag inte att jag hade vågat skrubba ett ansikte mot gruset, jag som inte ens vågar döda en myra med händerna i verkligheten.

Katti, min minsta syrra, är bara två år. Hon är så rolig och så är hon argsint också. Det värsta är att hon vaknar tidigt på mornarna och skriker. Det går faktiskt inte att få henne tyst. För hon är nästan lika envis som morfar säjer mamma.

Jag glömmer aldrig den dan hon föddes. Då kom jag från Ängbybadet och ledde cykeln uppför backen. På långt håll såg jag pappa på balkongen. Men han sa ingenting förrän jag var precis nedanför. Då sa han: "Det blev en flicka", och så såg han glad ut. Det var Katti det.

Ingrid, som jag har känt så länge, bor mitt emot oss. Våra tomter går ihop, så när vi ska till varann kan vi hoppa över staketet. Ingrid har inga syskon. Hon är ensamt barn i deras hus. Hennes pappa heter Björn och är gammal. Han säjer alltid precis vad han tycker, därför har han många ovänner säjer mamma. En gång sa han till mej att han tyckte en tulpan som jag hade målat var ganska dålig. Han tyckte Ingrids tulpan var bättre. Då blev jag ledsen. Men vi blev inte riktiga ovänner för det. Men en tant som heter tant Olga blev han riktig ovän med, för han sa till henne att han tyckte hon pratade engelska som en kråka.

Ingrids mamma heter Margret och hon är så snäll, hon blir aldrig arg på nånting. Bara en gång har hon varit arg säjer Ingrid, men det var länge sen. Det var när Ingrid hade smörjt in hela ansiktet med klarbärssaft, så det såg ut som blod.

Ingrid och hennes mamma leker mycket med varann. Dom har en docka tillsammans som Ingrids mamma har sytt. Den heter Dock Dock, och en gång om året syr dom fast ett nytt skinn på Dock Dock, för då är det gamla för smutsigt. Sen måste tant Margret rita ett nytt ansikte på Dock Dock. Men hon kan aldrig rita ett på pricken likadant ansikte som förut, så det blir sorgligt dom första dagarna. Då känner Ingrid inte igen Dock Dock längre.

"Det är inte alls som min gamla Dock Dock", säger hon, "hur ska jag kunna tycka lika mycket om den här nya Dock Dock?"

Skannat med CamScanner

Men efter några dagar
har hon vant sej,
och sen tycker hon lika
mycket om Dock Dock som förut.

Svensons heter dom som bor bredvid oss. Dom är redan gamla och deras barn är stora och bor i stan. Fast ett bor hemma. Mamma säjer att hon kanske är olycklig. Hon har illröda naglar. Och så har hon så svarta ögon att man nästan är lite rädd för henne.

Men farbror Svenson kan man inte vara rädd för. Han är sjuk, han fick en hjärnblödning en gång, och sen blev nånting fel i huvet. Det är så konstigt med honom, ibland känner han igen en, ibland inte. Igår till exempel stod han vid sin grind när jag gick ut.

"Godda", sa jag.

"Godda godda", sa han. "Vad heter du då?"

"Barbro."

"Jaså, det var ett vackert namn, men var bor du då?"

"I huset bredvid."

Då blev han fundersam.

"Tänk att vi aldrig har setts förut", sa han. Och då hade vi ändå träffats dan innan!

Förresten finns det en annan farbror som går förbi här varje dag. Han bor på ett sjukhus för såna som har fel i huvet, för honom har det varit fel i huvet på alltid. Men han får gå och hälsa på sin syster som bor i närheten av oss. Och till henne går han varje dag, hur dåligt väder det än är.

När man hälsar på honom rycker han till som man hade slagit till honom, och sen tar han av sej mössan och bugar och ropar godda med darrig röst. Men fast han blir så rädd, så verkar han ändå glad för att man hälsat på honom.

Nu börjar det lukta mat i hela huset, så nu slutar jag.

Text Barbro Lindgren
Bild Olof Landström

Skannat med CamScanner

En saga om en liten mus

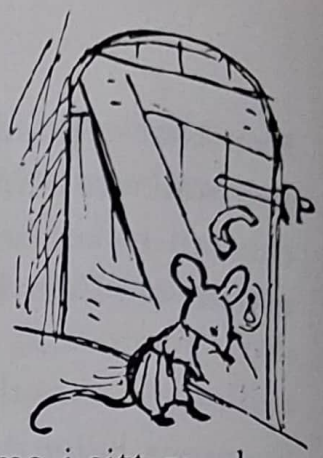

Det var en gång en musunge som satt hemma i sitt mushus och väntade på att mor skulle komma hem. Så knackade det på dörren:

"Vem är det som knackar?" sa musungen.

"Jam, jam det är katten", sa det utanför dörren.

"Varför knackar du på våran dörr?" sa musungen.

"Jag har fått en sticka i fingret", sa det utanför dörren.

"Du som är katt kan väl inte få stickor i fingrarna heller", sa musungen.

Så vart det tyst en liten stund och så knackade det igen.

"Vem är det som knackar?" sa musungen.

"Det är Lille-Per", sa det utanför dörren.

"Varför knackar du på här?" sa musungen.

"Därför att jag tror att det är du som har gnagt sönder min sjalett", sa det utanför dörren.

"Om du är Lille-Per behöver du väl ingen sjalett", sa musungen.

Så vart det tyst en lång stund, men så knackade det på igen.

"Vem är det som knackar?" sa musungen.

"Det är Lille-Pers mamma."

"Och varför knackar du då?"

"Jag ville bara hämta dom gamla hängslena som ligger bakom potatissäcken", sa det utanför dörren.

"Om du är Lille-Pers mamma behöver du väl inga hängslen", sa musungen.

Skannat med CamScanner

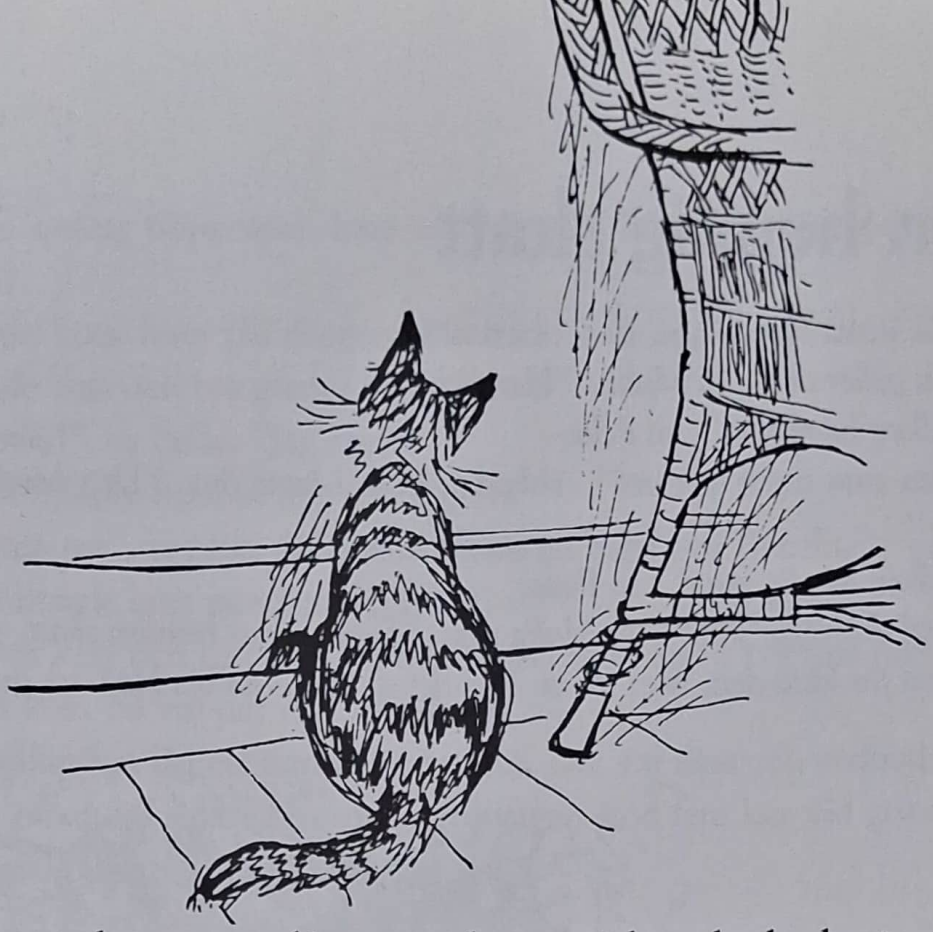

Sen var det tyst en lång stund men så knackade det igen.

”Vem är det som knackar?” sa musungen.

”Det är Lille-Pers pappa”, sa det utanför dörren.

”Och varför knackar du då?” sa musungen.

”För att jag har varit i honungskrukan med svansen min”, sa det utanför dörren.

”Om du är Lille-Pers pappa har du väl ingen svans”, sa musungen.

Sen var det tyst en lång stund. Och så bankade det på igen.

”Vem är det som knackar?” sa musungen.

”Jo det är musungens mamma”, sa det utanför dörren.

”Och varför knackar du då?”

”För att jag vill in till min duktiga unge”, sa musmamman.

Och då öppnade musungen dörren.

Text Alf Prøysen
Bild Björn Berg

Skannat med CamScanner

En hemlig skatt

''Nu gäller det'', sa Malin. ''Hemligheten.''
''Vilken hemlighet'', sa Pelle.
''Den som ingen vet om'', viskade Malin i hans öra. ''Den hemliga skatten.''
''Vilken hemlig skatt'', sa Pelle.
''Vad du frågar jämt'', sa Malin argt. ''Sjörövarnas hemliga skatt, så klart. Ingen får hitta den. Mer än vi. Om det så ska kosta oss blod och liv.''

Skannat med CamScanner

Malin sprang hopkrupen bort mot skogen. Men hon simmade med armarna.

När de kom fram till skogen, klättrade hon upp i den stora eken. Den hade låga och bra grenar att klättra i.

"Jag med", sa Pelle. "Jag med."

Malin hjälpte honom upp på en gren.

"Vilken tur", sa hon. "Hajarna kunde ha tagit oss. Det du."

Pelle tittade bort mot sommarhuset.

Det var litet och rött med svarta kanter. Inuti fanns två små rum och ett stort kök. Så var det inte mer.

Vid sidan om låg ett ännu mindre hus. Där var dass och vedbod.

Men på andra sidan den smala grusvägen stod fem kor vid grinden. De väntade på att bli mjölkade.

"Är det dom du menar", sa Pelle.

Sedan såg han på tummen. Som om han tänkte stoppa den i mun.

Men Malin brydde sig inte om honom.

Skannat med CamScanner

"Hör du stormarnas brus", sa hon.

Pelle tittade rakt upp i ekens väldiga krona. Där rörde sig tusen blad i morgonens vind. Längre in i skogen susade det stilla i träden.

"Jag tror inte att huset blåser bort", sa Pelle.

"Titta", ropade Malin.

Hon kröp ihop bakom den tjocka stammen. Från bondgården långt borta kom Olsson och fru Olsson. De skulle mjölka.

"Akta dig", viskade Malin. "Dom skär halsen av dig. Eller hänger oss i masttoppen. Kom. Vi måste fly."

Hon tog ett hopp ner bland enbuskarna. Och hamnade på alla fyra i en gul matta av gullvivor. Vid sidan om stod mandelblom och små blåklockor.

Malin låg alldelels stilla på rygg.

"Jag älskar sommaren", sa hon. "Sommar. Sommar. Jag skulle kunna äta gullvivor. Dom är så ljuvliga."

Skannat med CamScanner

"Jag med. Jag med", sa Pelle.

Malin sträckte upp armarna. Och Pelle hoppade rakt på henne. Så rullade de runt bland alla doftande blommor.

Sedan satte sig Malin rakt upp.

"Nu gäller det", sa hon. "Hemligheten."

"Vilken hemlighet", sa Pelle.

"Den som ingen vet om", viskade Malin i hans öra. "Den hemliga skatten."

"Vilken hemlig skatt", sa Pelle.

"Vad du frågar jämt", sa Malin argt. "Sjörövarnas hemliga skatt, så klart. Ingen får hitta den. Mer än vi. Om det så ska kosta oss blod och liv."

"Jaha", sa Pelle. "Och var är den då?"

Malin tänkte efter.

"Spring hem och hämta ett skrin", sa hon. "Eller en låda. En liten låda. Jag stannar här och ser vad dom hemska piraterna gör. Men skynda dig. Innan dom vaknar hemma. För då är det för sent."

Pelle suckade. Men han vände sig om och sprang med små hopp över ängen och bort till huset. Den lilla blå pyjamasen försvann in genom fönstret.

Så kom den ut igen. Och i handen höll Pelle ett litet rött skrin.

"Nästa gång får du springa", sa han när han kom tillbaka. "Men mamma och pappa sov."

Malin öppnade skrinet. Där låg en kedja av silver. Och mammas två guldringar. Och två örhängen.

"En riktig skatt. En hemlig skatt. Underbart", suckade hon. "Det är vår hemlighet. Och den ska vi gräva ner för alltid."

Pelle och Malin gömde skrinet under en sten. Bland lite mossa.

Sedan sprang de hem igen.

Då var mamma och pappa vakna.

"Det var fint att ni kom", sa mamma. "Frukosten är färdig."

"Det var det min mage tänkte", sa Pelle.

"Det är mycket mer sommar idag än vad det brukar vara", sa Malin. "Luften är alldeles full av sommar."

Skannat med CamScanner

"Nästa vecka har jag också semester", sa pappa. "Då ror vi ut med båten."

När de ätit tog pappa bilen och for till stan. Han arbetade i en affär. Och Pelle tog trehjulingen och cyklade iväg till Olssons.

Malin fick slicka sockerkakssmet ur formen.

"Var har du dina guldringar", sa hon sedan.

Mamma böjde sig ner och pussade Malin på näsan.

"I skrinet där", sa hon och pekade. "Men, var är skrinet? Det var där igår."

"Det var i går det", sa Malin belåtet.

"Hjälp", sa mamma förskräckt. "Tänk om det har varit tjuvar här."

"Du skriker så korna blir rädda", sa Malin.

Men mamma svarade inte. Hastigt började hon leta bakom gardinen och i skåpet. Hon rusade in i de små sovrummen och till slut låg hon på magen och tittade under soffan.

"Det är tjuvar. Det är tjuvar", sa hon.

Hon jämrade sig som om hon hade ont i magen. Och Malin klappade henne på armen.

"Lugn", sa hon. "Det var Pelle. Han var inne här i morse och hämtade skrinet. Det är en hemlighet nu. Vår hemliga skatt. Mycket hemlig."

Mamma såg på Malin. Och Malin såg på mamma.

"Men Malin", sa mamma argt. "Hur kunde du låta Pelle ta mitt skrin. Du borde veta hur värdefullt det är."

"Jag bad honom", sa Malin. "För man kan väl inte ha en hemlig skatt om man inte har en hemlig skatt. Och en skatt är alltid dyrbar och av guld."

Mamma satte sig på en stol.

"Var glad", sa Malin och kröp upp i hennes knä. "Det finns ingen tjuv som kan hitta skrinet nu. För ingen vet var skatten finns."

Text Hans Peterson
Bild Palle Bregnhøi

Skannat med CamScanner

Du och jag

Du andas emot mej
Du tar min hand
Du talar i mina ögon

Jag andas emot dej
Luften är kall
Vit vinterrök ur munnarna
Våra händer är tjocka vantar

Våra ögon tänker på varandra
och på skolan
dit vi är på väg

Det är vinter
Vi går till skolan
Du och jag går till skolan
Vi följs åt
Vi håller varandra i vantarna

Text Siv Widerberg

Skannat med CamScanner

Myrkyrkogården

Mimmi är i Norrland på sitt första sommarlov. Där träffar hon Lasse, och de hittar på en massa skoj. Det mesta som händer skriver Mimmi upp i sin fina dagbok, som är mörkblå med små gula kronor på. Så här skrev hon den 4 juli:

Lasse ser så rolig ut för hans öron står ut. Det tycker jag att öron ska på pojkar. Han har grå ögon och ljust hår och är tre centimeter kortare än jag. Ändå tror jag han stod på tå när hans mamma mätte oss, då vi stod rygg mot rygg. Hon skulle säkert aldrig anmärka på en sån sak, för hon är så snäll, den mamman. Det är synd att det är så svårt att förstå vad hon säger och jag är inte en sån som frågar om. Lasse har tre syskon, men dem kan man nästan inte räkna, för de är över tjugo år

Skannat med CamScanner

allihop och bor inte hemma. Plötsligt kommer Lasses mamma bara och kramar honom och säger:

"Lilla Lasse, lilla gubben min."

Då sliter sig Lasse och skäms så han måste stå och spotta en lång stund, för att visa sig stor och stark. Men jag retar inte Lasse, för han är min vän.

Särskilt nu, sen jag fått se myrkyrkogården.

Igår sa han bara: "Du ska få se något märkvärdigt. Min myrkyrkogård."

Idag var jag nästan rädd att han glömt det, för vi jobbade med vår tidning som vanligt. Vi höll på med skämtsidan. Jag ville gärna ha med en rolig historia som jag kan. Den är så här: "En gubbe utan hår kommer in till en frisör som säger: Köp detta hårvatten. Det kan till och med få håret att växa på en biljardboll. Då svarar den skalliga kunden intresserat: Spelar man bättre då?"

"Den var dålig", sa Lasse, "för den förstår inte jag."

Vi satt tysta länge. Sen sa han:

"Nu ska du få se min myrkyrkogård. Tala inte om det för nån."

"Inte för en levande själ", sa jag.

"Inte för nån död heller", väste han.

Jag kände mig kuslig.

"Jag kan svära", sa jag när vi gick längs stigen.

"Det kan jag med", sa Lasse. "Fan i helvete."

"Så menar jag inte", sa jag. "Jag kan svära en hemlig ed på att jag aldrig ska säga något till någon om att jag fått se myrkyrkogården."

"Asch svära", sa Lasse. "Håll tyst bara."

Vi gick stigen efter ån och kom förbi det lilla flygfältet där planet går ner, när de har något brådskande till turiststationen. Sen gick vi i högt gräs tills vi kom till en liten solig glänta. Under ett snår var myrkyrkogården. Det var så ordentligt, så det var inte klokt. Myrgravarna var i små raka rader med gångar emellan, så man kunde promenera med långfingret och pekfingret. Och små vita kors var det på allihop. Korsen hade Lasse gjort av tändstickor. Han pekade på andra graven.

"Där ligger Emma", sa han. "Henne har mamma trampat ihjäl på

Skannat med CamScanner

dass. Av misstag alltså. Mamma dödar inte myror med flit."

Och sen pekade han ut: Konrads grav. Den begravningen hade han haft för bara två dagar sedan. Konrad hade blivit ihjälcyklad just när han gick ut från stacken för att jobba.

Lasse visste vad varenda död myra hette. En som hette Oskar grävde han upp och visade mig. Den låg så fint på bomull i en tändsticksask. Det var särskilt roligt för mig, eftersom min pappa heter Oskar.

Text Viveca Sundvall
Bild Eva Eriksson

Skannat med CamScanner

Victor och Josefine går till fotografen

– Jag går ut och handlar, Josefine.

Varför låser Victor alltid den där lådan?

Skannat med CamScanner

Nyckeln ligger här i kannan.

Nu ska vi se . . . Fotografier! Dem har jag aldrig sett!

Bra! Han är nog borta och handlar en stund till.

Skannat med CamScanner

Å! Victor när han var bebis! Så rolig han ser ut!

– Josefine, vill du vara snäll och öppna.
Jag tänkte städa ditt rum.

– Vänta lite, Victor!

Skannat med CamScanner

– Jag går och gör i ordning maten, Josefine.
Rummet kan jag städa senare.

Du milde tid! Jag måste snabbt lägga tillbaka bilderna!

Vem är den här söta vita musen?

Och vilka är de här barnen som Victor har med sig?

Skannat med CamScanner

Varför har han inte berättat för mig om dem?
Men JAG då? Det finns ju inte ett enda fotografi av MIG!

– Men vad är det med dig, Josefine? Är du ledsen?

Skannat med CamScanner

– Gå din väg, Victor!
– Jag har sett dina fotografier . . .
alla de där barnen,
den vita musen . . .
det har du aldrig berättat för mig!

– Men Josefine, jag har ju jobbat på en barnkoloni. Det är alltihop.
– Ja då så. Men Victor, du har ju inte ett enda foto av MIG!

– Nu vet jag, Josefine. . Vi går till fotografen!
Ta genast på dig din bästa klänning!

– Å, min fina klänning!

Skannat med CamScanner

Text och bild Gabrielle Vincent

Skannat med CamScanner

Alban

Det var en gång en hund som fick tre små valpar. En av valparna hade ett vikt öra, som inte gick att sätta opp. Den valpen fick heta Alban, för något skulle han ju heta fast han inte riktigt var som andra.

Solen går upp och ner, dom växer mer och mer och lär sej gräva allt djupare gropar.

Och snart börjar dom fnissa ganska mycket åt ord som dom inte hade tänkt på förut.

Det blir höst och vinter och vår utan att dom tänker på det, och en dag, det är en tisdag, säjer mamman att nu är det dags att tänka på hur livet är egentligen, hur allvarligt, hur svårt och farligt. Ifall man inte aktar sej och lär sej bitas hårt och gå på led med svansen upp och nosen fram.

Skannat med CamScanner

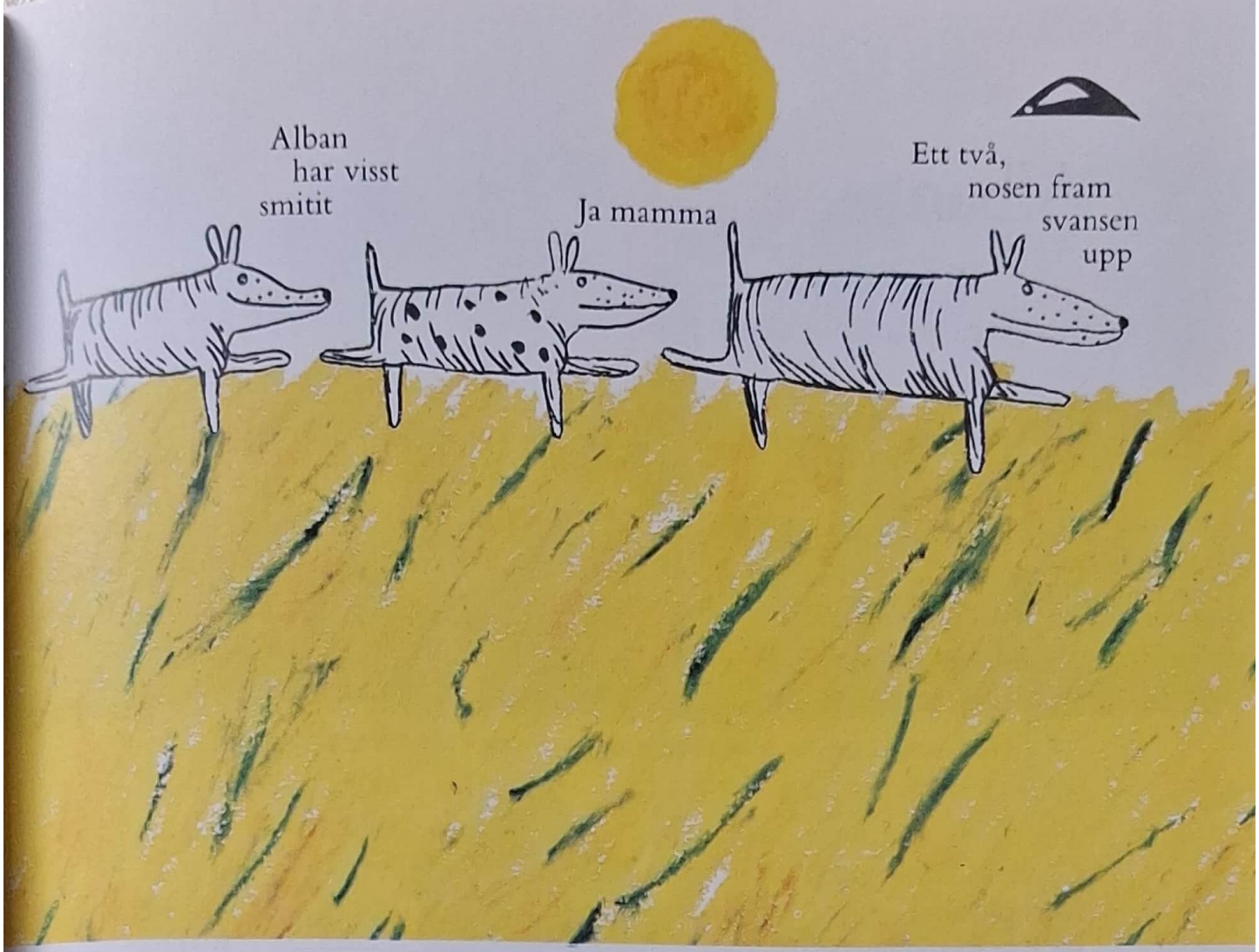

Men Alban struntar i att lära sej att bitas, han är ju inte arg på nån. Och när dom andra går med svansen upp och nosen fram, då leker han på ängen och ser molnen jaga fram över himlen.

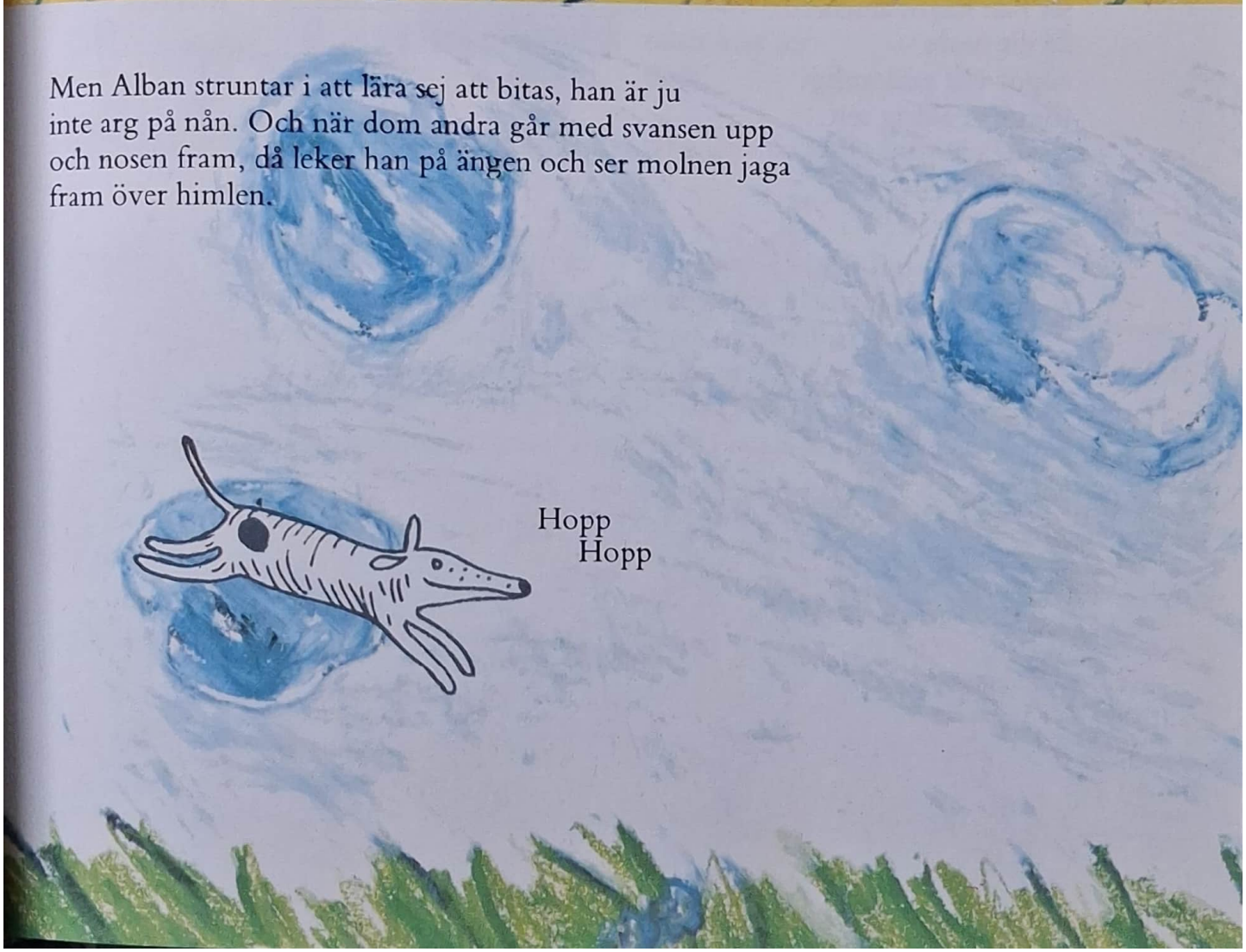

Skannat med CamScanner

Men plötsligt
ser han något annat
än ett moln —
något vitt gudomligt
som han aldrig sett
förut!

Nu vet han hur det är att vara kär — oj oj vem kunde ana att det var så här . . . Han blir så kär så han kan varken äta eller dricka. Att sova är inte att tänka på, han kan bara vänta — nu vet han hur det är att vänta. Om du har väntat en hel natt så vet du själv. Det är som att vänta ett helt liv, man väntar tills nosen är torr som ett hoprullat blad, man väntar tills trampdynorna hettar av feber . . .

Oj vad det tar lång tid . . .

Hur kunde hon vara så söt . . .

Blir det aldrig morron . . .

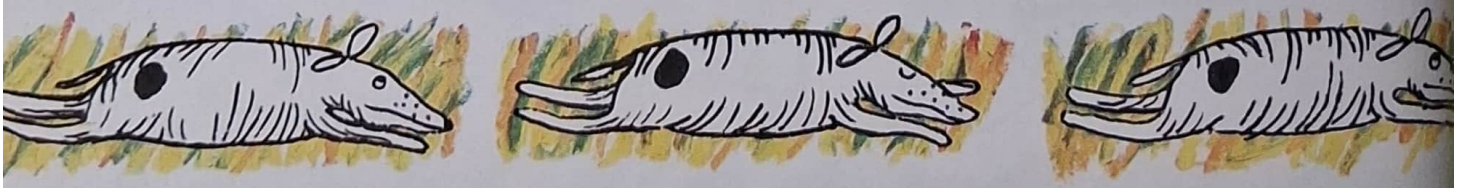

Skannat med CamScanner

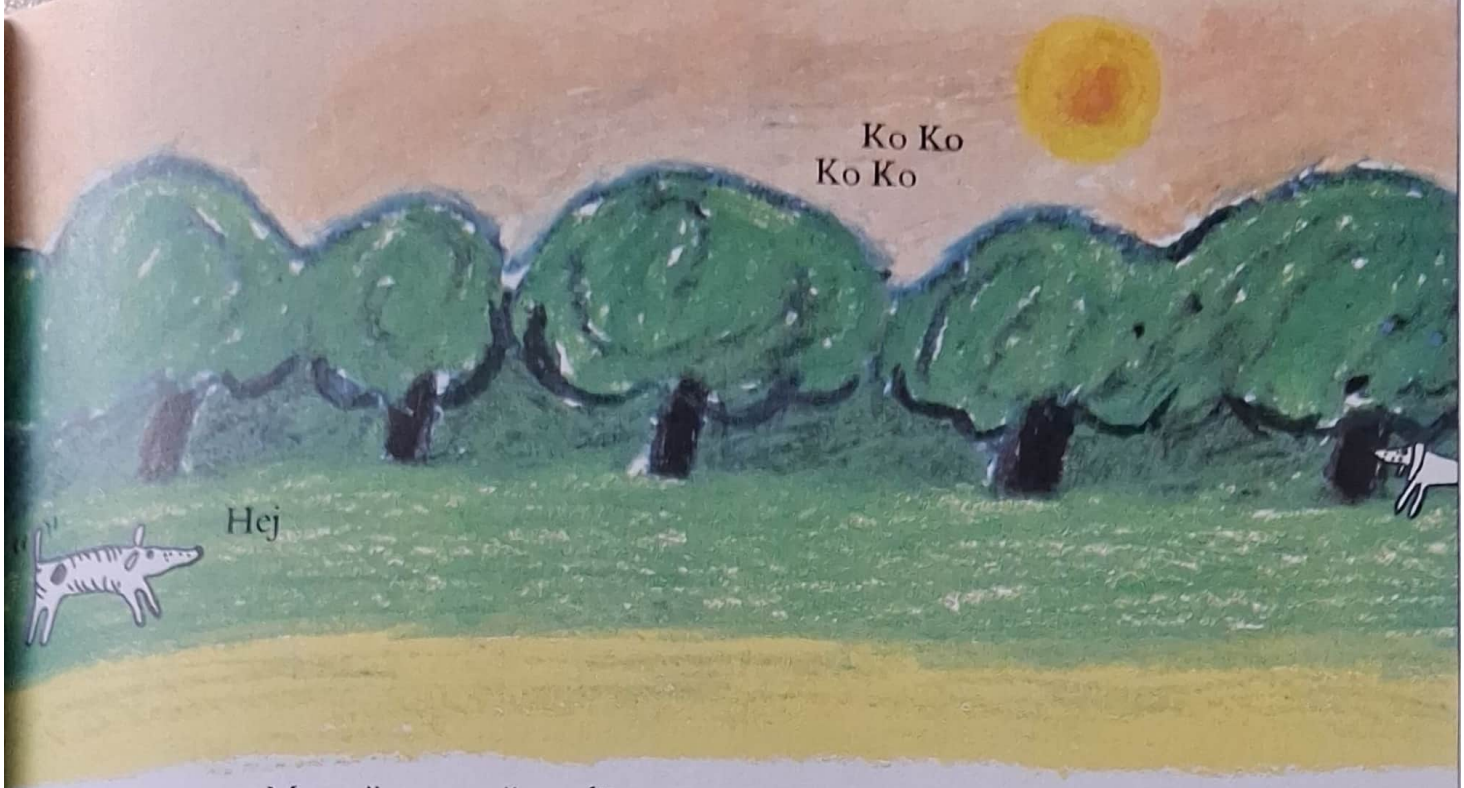

Men när man väntat länge nog, när solen sakta stiger upp
och göken börjar ropa — då kommer hon, se nu är hon här!

Då börjar det
prassla i buskarna,
det är Osker
som har kommit.
Han ställer sej
på ett ben
och snurrar runt
tills Melitta
glömmer Alban och
sakta drar sej
ditåt.

Alban gråter, nu känns hans hjärta som en sten i bröstet
och livet är precis som slut.

Skannat med CamScanner

Då prasslar det i buskarna igen, där står nån som han aldrig sett förut. Men någonting är välbekant, det är nånting med öronen . . . Jo, ett står upp och ett går ner — det är ju Albans pappa! Och Albans pappa blir så glad när han ser Albans vikta öra, men Albans mamma har han glömt, han känner flera hundra andra vita hundar.

Och Albans pappa tröstar Alban och säjer att han känner till ett knep, så alla flickor kommer rusande.

DU SKA LÅSSAS ATT DU INTE BRYR DEJ OM DOM. SÅ KOMMER DOM!

sa Albans pappa innan han gick därifrån.

Sen låssas Alban att han struntar i varenda flicka och redan nästa dag blir flickorna som tokiga och vacklar kring på ängarna. Men Alban tänker bara på Melitta, han vänder inte ens på huvet åt dom andra.

Skannat med CamScanner

Och på den tredje dagen kommer hon, nu har hon tröttnat på att Osker kan snurra på ett ben, nu känner hon i hela kroppen, att det är bara Alban hon vill ha!

Så blir det Alban och Melitta, och Alban dansar som på moln. Sen får dom barn och barnbarn. Ja tiden rusar på för fullt, snart har dom barnbarnsbarn.

Vilket vackert väder det är!

Skannat med CamScanner

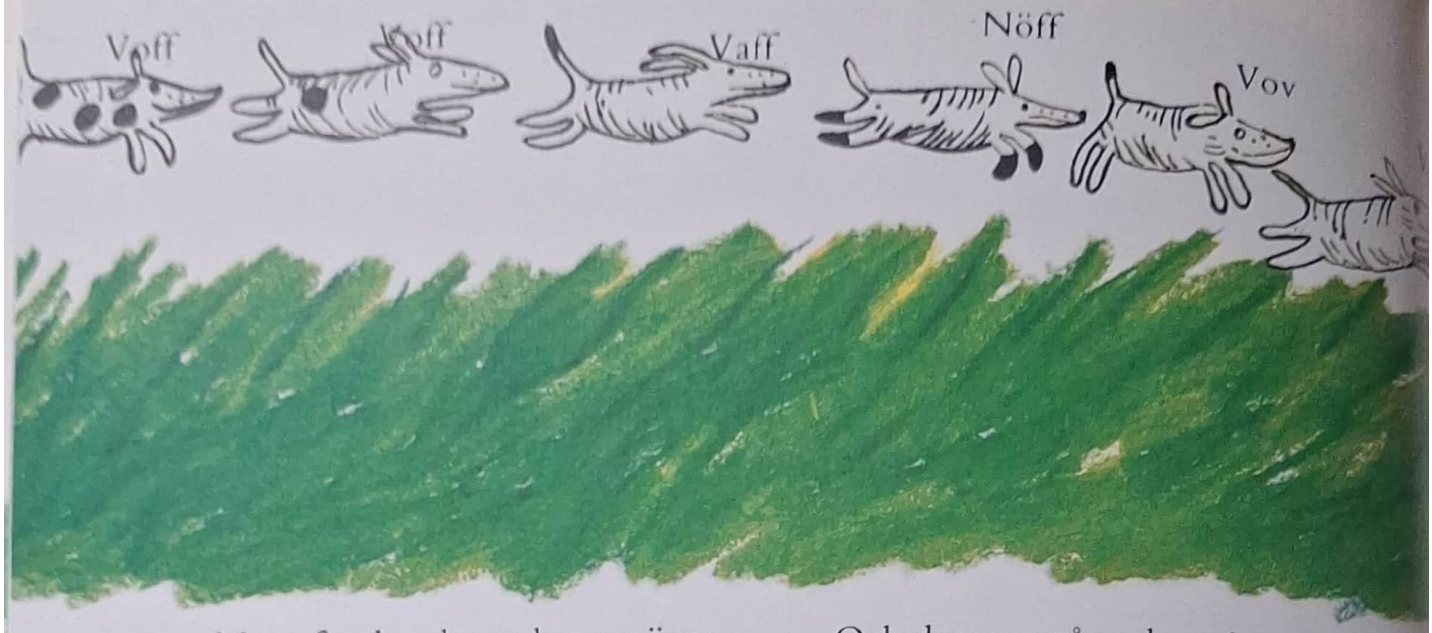

Men efter hand som barna växer,
krymper Alban och Melitta
och medan barnbarnsbarnen lär sej
ropa ord och gräva gropar,
ligger dom i skuggan under trädet
och hör gökarna larma och gala.

Och dagarna går och veckorna.
Och åren går, men ängen står kvar
och gräset och träden.
Och hundarna finns alltid kvar
för när dom gamla dör,
så föds det genast nya.

Och när Alban blir för gammal, vill han helst av allting
vila sina trötta ben och dö, nu är hans tid på jorden slut, ajö ajö.

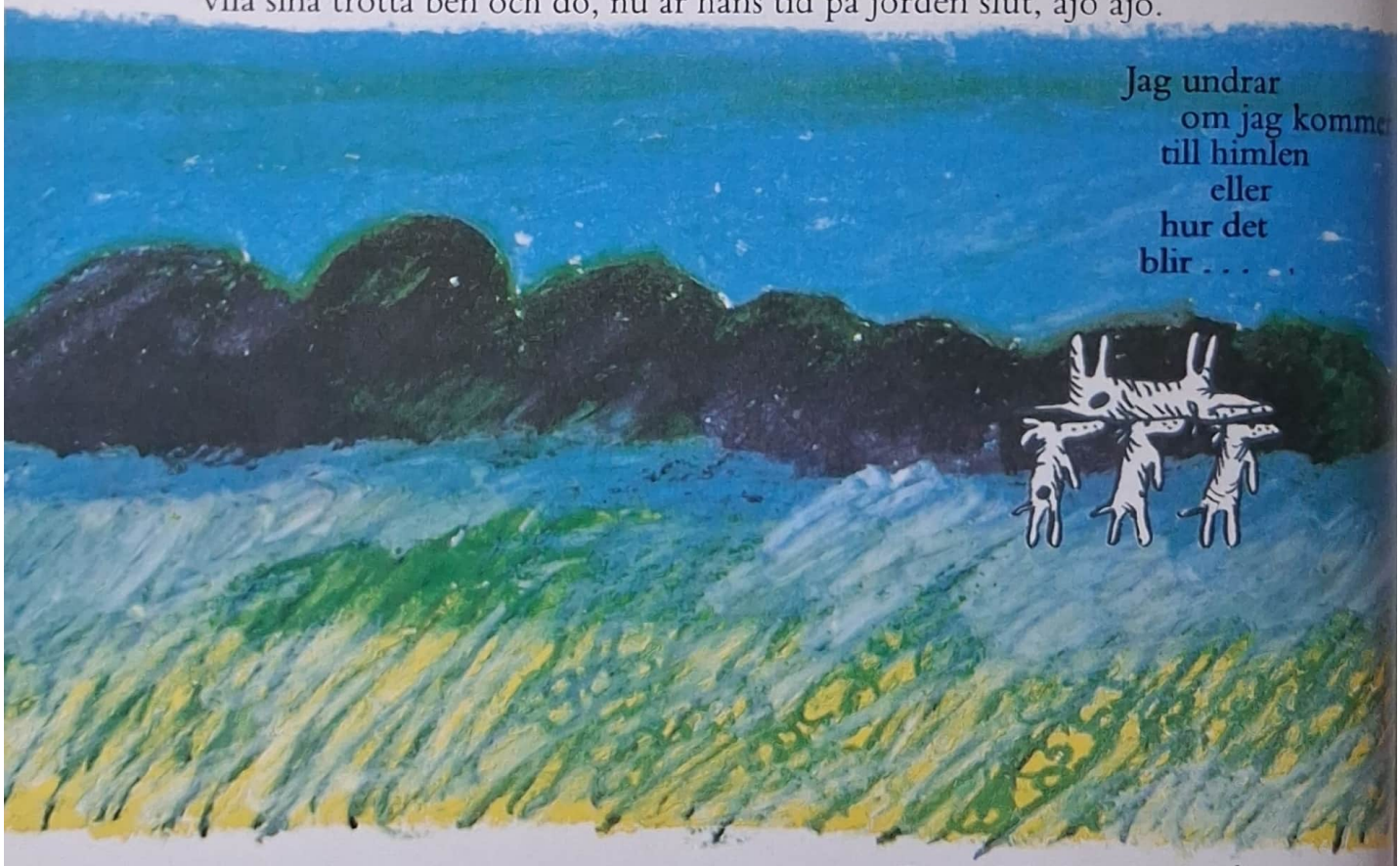

Text och bild Barbro Lindgren

Skannat med CamScanner

Grisrumpor

Grisrumpor
i barnens strumpor.
Gullslantar
i barnens vantar.
Gullpengar
i barnens sängar.
Tupp och kycklingar och höns och ägg
och mycket silver i farfars skägg.

Text Lennart Hellsing
Bild Poul Ströyer

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

När jag gick och tänkte på ingenting

När jag gick och tänkte på ingenting
kom där ett troll med en silverring.

När jag gick och tänkte på ingenting
fick jag av trollet hans silverring.

Ser jag genom ringen som trollet gett
– ser jag vad ingen i världen sett!

Och när jag min trollring till örat fört
– hör jag vad ingen i världen hört.

Sätter jag på stortån den ring jag fått
går jag dit ingen i världen gått.

Vill du följa med mig, så går det an
– om du kan skaffa en likadan.

Text Lennart Hellsing
Bild Fibben Hald

Skannat med CamScanner

Hemligt i huvet på Samuel Elias

Det är Magnus som kommer på att de ska använda skrivböckerna till att skriva upp viktiga saker i, hemliga viktiga saker. Och Magnus skriver och skriver. 38 sidor har han skrivit medan Samuel Elias nästan inte har skrivit någonting. För Samuel Elias vet inga hemliga saker.
''Du får väl ta reda på något'', fräser Magnus. ''Brott kanske eller monster. Monster är bra.''

Det finns ingen snö på marken, men det är vinter ändå, det är den 20:e januari, och Samuel Elias har jeans och randig tröja och dessutom jacka och mössa när han går ut. Han springer över gården där han bor och när han kommer till piskställningen bankar han tre gånger och tittar upp mot Magnus fönster. Det rör sig lite bakom gardinerna däruppe och sen kommer Magnus sättandes genom porten.

''Hej!'' säger Samuel Elias.

Det rör sig bakom gardinerna däruppe hos Magnus igen, och det är Magnus mamma som tittar på dom, för hon tycker så mycket om sin pojke att hon vill se honom så mycket hon bara hinner, sa hon en gång, när Samuel Elias frågade varför hon alltid tittar efter dom.

Och Samuel Elias, han tycker så mycket om Magnus, han också, så mycket att han knappt orkar med det och glömmer bort det. Men rätt som det är så händer det att han tycker så mycket om Magnus igen – ja, så mycket att han knappt orkar med det. Och så glömmer han bort det igen. Och så händer samma sak igen, han tycker så mycket om och så glömmer han bort – ja, och sådär är det.

Men Magnus mamma, hon orkar jämt tycka om och glömmer visst aldrig bort det, och hon står där bakom gardinerna och tittar efter dom ända tills dom har gått över gården och kommit ut på gatan och hon inte kan se dom längre.

Skannat med CamScanner

Det finns en massa saker som Magnus inte får göra för sin mamma. Inte gå längre än till Makaronias hus och inte börja hos scouterna, för man kan bli förkyld när man är på utflykt och grillar korv! Och inte får han göra smällare uppe i köket hos Samuel Elias och inte åka till fjällen och åka skidor med Samuel Elias och hans mamma och pappa, för i fjällen kan man bryta benet. Men rita på tapeterna får han om han vill! Dom har en hel vägg full med hästar som Magnus har ritat, och det ser ganska fult ut, men Magnus mamma tycker det är vackert och hon är inte ett dugg rädd om sina tapeter. Det är som om hon tycker att Magnus är bäst i hela världen och att alla andra barn är snälla eller bra eller så, men det är bara Magnus som räknas egentligen. Det är bara han som räknas på riktigt.

Magnus har också en bok och en pennstump, men den boken är full med hemligheter, full av sånt som är ytterst hemligt, bara sånt. Det är Magnus som har hittat på det här med hemliga böcker, för det ska man ha nuförtiden.

"Hur många sidor har du?" frågar han Samuel Elias, när dom går där på vägen.

"Det säger jag inte."

"Jo, gör det!"

"En halv", säger Samuel Elias och skäms. "Hur många har du?"

"Sju!" säger Magnus.

"*Sju!* Var får du alla hemligheter från?"

"Ja, jag har massor med hemligheter i mitt huvud", säger Magnus lugnt.

"Får jag läsa i din hemliga bok?" frågar Samuel Elias, och Magnus tänker efter en stund, men sen skakar han på huvet.

"Nej, det går inte."

"Det kan jag väl få!" tigger Samuel Elias.

"Det förstår du väl", säger Magnus, "att om du får läsa mina hemligheter så är dom ju inte hemliga längre!"

Ja, det förstår väl Samuel Elias.

"Men om du får titta på mina då!" försöker han. Sen ser han Magnus min och lägger hastigt till:

Skannat med CamScanner

”Nejvisstja! Det går ju inte! Min bok är ju hemlig den också.”

Och så har han kvar den enda hemligheten han äger, att det inte står nåt annat i hans bok än *SKATTEN FINNS I* . . . och *MIN MAMMA VILL BLI PUSSAD AV MÖSS*.

”Den som skriver ut sin bok först är bäst!” säger Magnus.

Samuel Elias sväljer.

”Jag blir nog bäst!” säger Magnus,” eftersom du brukar va så sölig av dig.”

Fast då är dom redan framme vid Makaronias hus. Det är Magnus som har döpt henne till Makaronia, och det var den dan i höstas när hon tog sju gånger av makaronipuddingen vid skolfrukosten.

”Makaronia!” gastar dom upp mot den balkongen där Makaronia bor, och balkongdörren öppnas och hon kommer ut och tittar ner på dom.

”Ja, vad är det? Vad vill ni?”

”Vi skulle bara höra om du har lite makaroner idag?” skriker Samuel Elias och Magnus viker sig dubbel av skratt och Samuel Elias frustar så att han knappt kan stå på benen.

Skannat med CamScanner

Makaronia smäller igen balkongdörren så att det bangar över gården.

"Vad är det med henne?" storknar Samuel Elias.

"Hon är sur för att hon inte får va med och skriva hemliga böcker!" säger Magnus.

"Vet hon om nåt då?"

"Nej, det är det hon inte vet", säger Magnus. "Det är därför hon är så sur."

Såhär var det när Magnus kom på att dom skulle skriva hemliga böcker: dom fick skrivböcker i skolan av fröken. En för räkning och en för stavning.

"Ena boken kan vi ha till viktiga saker!" viskade Magnus till Samuel Elias.

"Vad är det som är viktigt?" undrade Samuel Elias och Magnus förklarade på rasten.

"Sånt som är hemligt är viktigt."

"Men jag vet inget hemligt", suckade Samuel Elias.

"Du kan väl ta reda på nåt!"

Och just då kom Makaronia.

"Vad har ni för er?" frågade hon misstänksamt.

"Vi ska ha hemliga . . ." längre kom inte Samuel Elias, för Magnus avbröt honom.

"Vi gör ingenting."

"Det gör ni visst det!" sa Makaronia.

"Kan vi inte säga det?" undrade Samuel Elias, men Magnus skakade på huvet.

"Det är en hemlighet."

Makaronia stirrade på dom, och Samuel Elias såg bedjande på Magnus. Kunde dom inte säga lite grann bara?

"Om du säger nåt är allt förstört!" sa Magnus och Makaronia blängde på dom och sa att hon skulle nog ta reda på vad det var ändå.

Samuel Elias sliter med sin bok. Han biter på sin penna och han undrar vad Magnus har skrivit. Om han bara visste lite grann – en enda av hemligheterna – men när han ber att få titta, så står Magnus bara där och skakar på huvet och säger ingenting. Bara flyttar på sin

Skannat med CamScanner

bok från den ena bakfickan till den andra. Vad är det för hemligheter som Magnus har i huvet?

"Vad ska hemligheterna handla om?" försöker Samuel Elias fråga, men Magnus bara suckar.

"Det kan du väl fundera ut själv."

"Jamen säg *nåt!*"

"Brott kanske", säger Magnus, "eller monster." Och han höjer sitt ena höjbara ögonbryn. "Monster är bra!"

"Vadå för monster?"

"Vilka som helst!"

"Jamen du kan väl beskriva!"

"Ja, ta ett som suger blod till exempel. Genom sugrör suger det blodet och så kan det inte blunda, måste alltid ha ögonen öppna. Sen dryper det blod från högra mungipan, jämt gör det det. Slutar aldrig att rinna. Du kan läsa en bok som heter Monstret på ön."

Men Samuel Elias är rädd för monster, han tycker inte ens om spöken. Det kan inte Magnus begripa.

"Monster är väl inget att va rädd för! Såhär säger man bara när man möter ett: 'Aktare så du inte åker på en smäll!' Eller också: 'Gå och dränk dig i badkaret'!" säger Magnus.

Sen säger han att monster bara går på såna som är rädda för dom, och sen vill han inte säga ett knyst mer om sina hemligheter. Förresten ska han hem och skriva upp en sak, och så försvinner han med sin bok och Samuel Elias blir kvar och funderar på om något monster händelsevis kommer att gå på honom för att det känner att han är rädd? Gå på hans säng och trilla pladask över honom där i mörkret om kvällen, när han är ensam hemma? Bara kliva rakt på och göra en volt, och sen ligger han där tillsammans med Samuel Elias på kudden och suger blod med ett sugrör ur Samuel Elias arm eller nåt sånt där! Gör det ont då?

Han börjar gå mot tobaksaffären för att köpa den där boken, Monstret på ön. Men tobakshandlaren har inte den, och Samuel Elias har inga pengar, så det gör detsamma. Han står och hänger en stund mot disken och tittar på när tobakshandlaren sorterar snask och tidningar och han får sig en kola eller två. Tobakshandlaren är en mager man

Skannat med CamScanner

med buskiga ögonbryn, och han brukar inte prata med smågluttar som köper snask eller kvinnor som tippar, bara med män som röker pipa. Han bryr sig inte om ungen som hänger där vid disken, slänger bara till honom en och annan kola med jämna mellanrum. En riktig unge, barnunge, det är vad man är när man är i tobaksaffären. Samuel Elias tycker inte om att vara unge, för han är Samuel Elias, men det hjälps inte, tobakshandlaren hör knappt på när den här ungen frågar honom om han har några hemligheter. När ungen har frågat tre gånger, stannar han upp i sorterandet och blänger till.

"Ja", säger han, "dom är efter mig."

Sen fortsätter han att sortera. Han märker inte att det börjar tindra i ungens ögon. En kund kommer och går, en kvinna som inte röker pipa, bara köper aftontidningar. Samuel Elias hänger kvar vid disken och tuggar kolor.

"Vilka är det som är efter dig?" tjatar han, när kunden har gått.

"Monster", säger tobakshandlaren buttert.

Då blir det liv i den här ungen. Han springer runt disken och rycker tobakshandlaren i ärmen.

"Hur ser dom ut?"

Men dörren öppnas igen, och in kommer hon som dom brukar kalla Makaronia, sen den där dan i höstas då hon åt sju portioner makaroner. Eller var det tio? Hon ska ha nio tio-öres bubbelgum och vill visst aldrig ge sig av. Hon stoppar så många bubbelgum som får plats i munnen och tuggar mödosamt och glor på Samuel Elias för att han står bakom disken. Samuel Elias bligar tillbaka, och Makaronia vänder

Skannat med CamScanner

tvärt ryggen till och börjar blänga på en tidning med nakna flickor istället. När det går upp för henne vad omslaget föreställer, fördjupar hon sig en stund i bildens detaljer, blåser en jättebubbla som spricker med en knall, och sen öppnar hon dörren och är borta.

"Hur ser dom ut?" Samuel Elias rycker tobakshandlaren i ärmen igen.

"Vilka då?"

"Monstrena som är efter dig?"

"Dom har hjul och luktar illa", muttrar tobakshandlaren.

"Har dom hjul?"

"Ja, vad trodde du?"

Sen kommer en piprökare som ska välja tobak, och Samuel Elias står och hoppar av otålighet, men så fort piprökaren har gått, tar han tillfället i akt. Vad är det för monster som är efter tobakshandlaren?

"Bilar", säger tobakshandlaren buttert. "Vad trodde du?"

Skannat med CamScanner

"Bilar? Är bilarna efter dig?"

"Dag och natt. Jag kan inte gå till min tobaksaffär utan att det är nån som nafsar mig i hälarna. Dom är galna."

"Då är det bara för att du inte går försiktigt över gatan."

"Försiktigt? Jag springer för att dom inte ska hinna ifatt mig, men en sak ska jag säga dig unge." Tobakshandlaren nitar blicken i honom. "En sak ska jag säga dig . . ." Han sänker blicken och ser sig om. "Även dom parkerade bilarna är efter mig! När jag går hit om mornarna, så vänder sig dom stora lastbilarna om vid trottoarkanten, dom som står parkerade där. Och vet du vad dom gör? Fastän det är lugnt och trafiken inte har börjat än, så ger dom upp sina vrål och vänder huvet efter mig och vill bita mig i baken när jag går förbi!"

"Vad gör du då?"

"Jag springer. Vad trodde du? Såfort jag ser nosen på en lastbil, då springer jag, men när jag nästan har kommit förbi den, där flaket börjar, så vänder den sig om och nafsar."

Tobakshandlaren nitar blicken fastare i Samuel Elias men säger inget mer. Flaxar bara en gång med ögonbrynen och kör sen ut ungen ur affären. Han vill ha lugn och ro nu, fast på tröskeln stoppar han några kolor till i ungens jackficka.

LASTBILARNA BITER TOBAXGUBBEN I BAKEN skriver Samuel Elias i sin bok.

Text Rose Lagercrantz
Bild Cecilia Torudd

Skannat med CamScanner

Jonas och kärleken

Det är en dum dag, då Jonas inte har något att göra. Hans bästis Danne har röda hund och mamma vill bara sitta i fred med en viktig bok. För att bli av med Jonas hittar hon på att han ska gå till affären och handla. Där träffar han Susanne, som också ska fylla sex år nästa gång.

Sandins låg vid torget. Det var inte långt. Först Jonas gata fram till det gröna huset, där det bodde en svart hund som hette Buster. Där svängde man och kom in på en ny gata som gick fram till torget. I hörnet låg Sandins. Det var två olika tanter i kassan. Dom turades om. I dag var det den tjocka.

"Jaså, minsann", sa tjocka tanten och skrattade så att ögonen blev jättesmå. "Jag tror det kommer storfrämmande."

På det svarade inte Jonas och det var inte heller meningen. Det var sånt som vuxna sa för att visa att dom var snälla och tyckte om barn.

Jonas skrattade ändå lite grann, för han visste att det borde man, när tanter lät så där på rösten.

Sen gav han henne lappen. I och för sig var det onödigt. Han kom ihåg ändå. Men det hörde till att han skulle lämna den.

"Jag vet vad det står", sa han.

"Så bra", sa hon, "vad duktig du är. Och du är säker på att du inte kommer att glömma tablettasken?" fortsatte hon och skrattade så hon nästan sprack.

Jonas rodnade för att det var så dumt sagt, men också här visste han att det var meningen, att han skulle se ut som om hon sagt något roligt.

"Ja, du hittar ju själv", sa hon sen och nickade utan att skratta så mycket, för det kom andra kunder som ville betala.

Han stoppade ner lappen igen och gick bort mot mjölken. Det var längst inne i affären. Man gick dit på en gata, kantad av väggar med gryn, flingor, mjöl, te, kaffe, kakao. Han hade kommit till kaffet, när

Skannat med CamScanner

han kom ihåg, att han glömt att ta en korg. Han vände alltså och det var då han fick syn på henne. Hon hade röd kappa och svarta strumpor och en väldigt grön mössa som var för stor. Under mössan hade hon ögon som skratt-tittade på Jonas. Ungefär som om han var någon som hon kände. Han tittade tillbaks. Nej. Han hade aldrig sett henne förut. Ingen flicka i Småtuna hade en sån där röd kappa. Dom hade jackor och jeans. Dom hade samma sorts kläder som pojkar. Den här flickan såg mera ut som flickan i en bilderbok.

Jonas tänkte inte på, hur han liksom växt fast vid kaffeburkarna. Hårt kramade hans ena hand köksportmonnän i jackfickan. Han såg att flickans mamma hade bråttom. I full fart var hon på väg bort mot kassan. Men det gick inte så fort som hon hade tänkt sig, för flickan stretade emot. Som en hund hängde hon efter mamman och tittade hela tiden bakåt på Jonas. Jonas tittade också och kände sig konstig. Glad-konstig. Mest glad.

Han stod inne i Sandins och hade glömt att ta korg, när han första gången såg Susanne. Fast det kändes inte så. Det var mera som om hon var en flicka som han känt länge men som varit bortrest, så att han inte hade sett henne på ett tag.

Därför ville han springa fram till henne och säga:

"Hej. Ska vi leka?" och putta på henne, så att hon nästan tappade balansen, men förstod att det bara var på skoj och knuffade tillbaka.

Nu blev mamman arg därför att flickan inte gick med och gjorde en knyck med armen för att flickan skulle förstå. Men flickan stod kvar i alla fall.

Det var som när tant Greta i gröna huset var ute med Buster och han stannade vid ett träd, viftade på svansen och nosade för att ta reda på vilken hund som kissat där förut. Medan tant Greta drog och slet i kopplet.

Det såg alltid lika roligt ut med den stora tanten och den lilla hunden som var starkare än hon. Men till slut gjorde hon ett så häftigt ryck att det gjorde ont i Buster, och då släppte han ner sin svans så den ledset hängde rakt ner och följde med.

Flickan i röda kappan hade ingen svans, men hennes hår vippade

Skannat med CamScanner

och slängde runt ansiktet när hon en sista gång vände på huvudet och tittade på Jonas. Sen lät hon håret ramla ner, snällt och lydigt, och gick med mamman.

Dom gick bort till tjocka tanten i kassan, betalade och försvann ut genom dörren.

Då först lossnade Jonas från golvet och kunde röra sig igen. Ben och fötter var fulla med spring, men dom hade inte alls någon lust att gå och hämta korg och sen gå till mjölkdisken. Istället fick dom bråttom ut ur affären, jättebråttom, för tänk, om flickan och hennes mamma hann försvinna bakom något hörn och sen skulle han inte veta vart dom tagit vägen.

Eller tänk, om dom skulle med bussen mot Stockholm och det var därför mamman skyndade sig så hemskt?

Dom kanske bara varit och hälsat på någon i Småtuna och nu skulle det dröja hundra år innan dom kom hit igen?

Skannat med CamScanner

Som en pil svepte Jonas förbi tjocka tanten, som ropade efter honom:

"Men Jonas, har du glömt, att du skul . . ."

Längre hörde han inte, för där slog dörren igen. Framför honom var torget fullt med bilar som stod för. En buss bromsade just in vid håll-

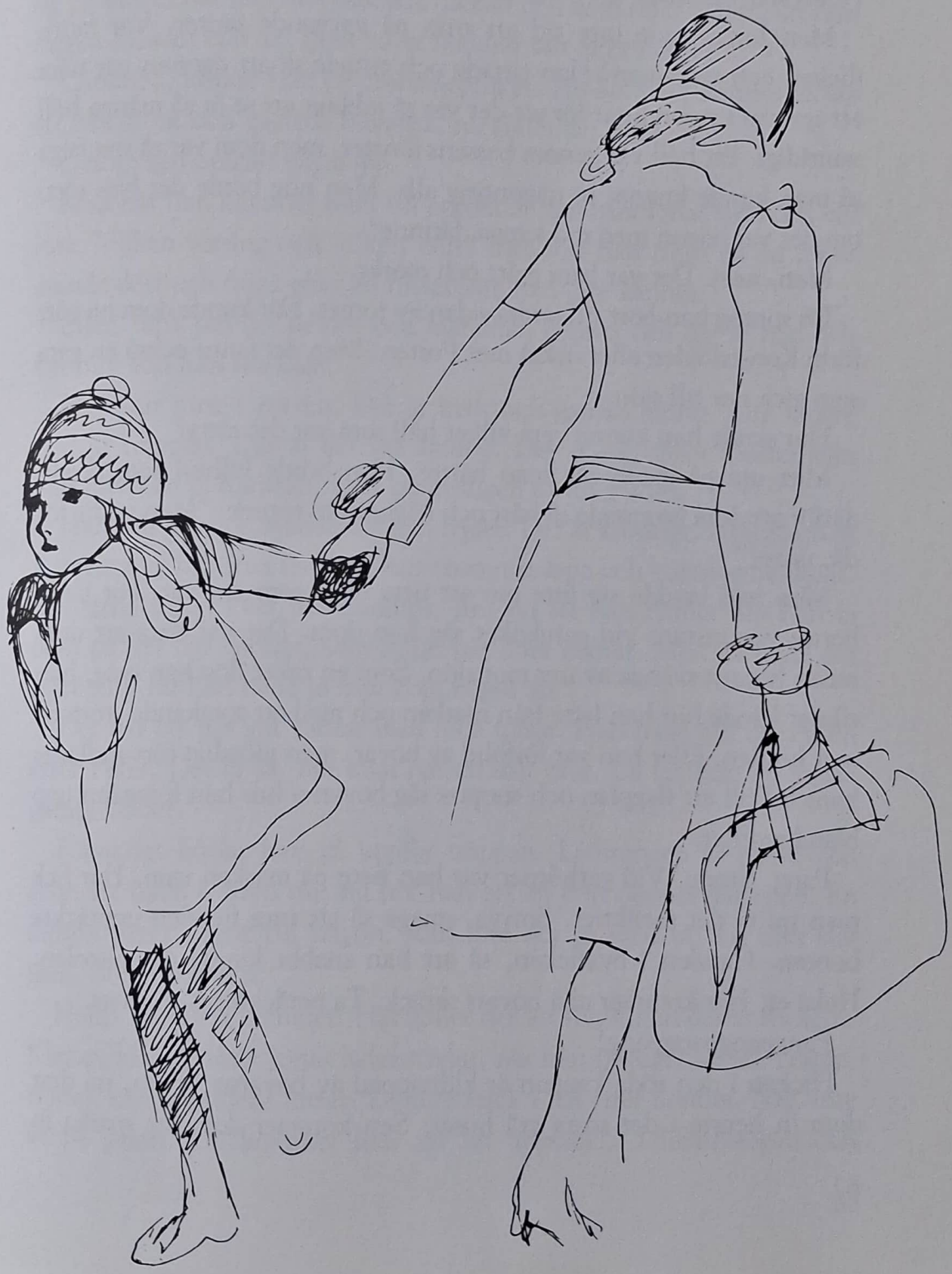

Skannat med CamScanner

platsen och människor höll på att stiga på. Först var det en gammal dam med käpp och en väldig kasse, som hon knappt fick med sig. Sen var det en stor pojke med blå jacka och en lika stor flicka med lurviga skor, som gjorde att hon såg ut som en hund nertill. En annan dam kom springande, rädd för att inte hinna med. Hon sprang så roligt. Precis som en anka. En gång hade Jonas sett ankor på TV.

Men Jonas hade inte tid att titta på vaggande tanter. Var fanns flickan och mamman? Han tittade och tittade så att ögonen var nära att spricka i tusen bitar för att det var så jobbigt att se åt så många håll samtidigt. Ett håll var genom bussens fönster, men dom var så smutsiga så man kunde knappt se någonting alls. Men nog borde det lysa rött, om det var någon med röd kappa därinne?

Men, neej. Det var bara grått och mörkt.

Då sprang han bort till andra sidan av torget. Där kunde dom ha gått förbi Konstslöjden eller också mot Posten. Men det fanns också en gata som gick ner till sjön.

Hur skulle han kunna veta vilket håll som var det rätta?

Mitt ute på gatan såg man bättre. Han hörde bilhjul som skrek, därför att dom bromsade så hårt och någon som ropade: ”Men se dig för då, unge!”

Men han brydde sig inte om att titta efter vem det var. För långt borta, någonstans vid gatuköket såg han dom. Det var nära att dom redan hunnit svänga av ner mot sjön. Som en raket flög han iväg, han riktigt kände hur han lyfte från marken och med ett sprakande störtade mot himlen. Eller han var förföljd av bovar, men plötsligt förvandlades hans bil till ett flygplan och snopna såg bovarna hur han försvann upp bland molnen.

Pang. Stopp. Vid gathörnet var han nere på marken igen. Här fick man nu ta det försiktigt. Smyga, smyga så att inte fienden upptäckte honom. Handen i byxfickan, så att han snabbt kunde dra pistolen. Huka er. Här kommer alla bovars skräck. Ta betäckning. Annars.

Pangpangpangpang!

Flickan i den röda kappan är kidnappad av bovarna. Titta, nu drar dom in henne i det stora grå huset. Sen kommer dom att sparka in

Skannat med CamScanner

henne i en källarhåla, dit varken sol eller måne lyser och där kommer hon att få leva på vatten och bröd.

Långsamt, tryckt mot väggen, går han fram till det hemska huset. Rakt fram ligger den gråvita sjön. Den kunde lika gärna vara prärien i månsken. Där ska han sen spränga iväg på sin trogna häst och framför sig på sadeln har han den räddade flickan och dom rider så fort, att hon tappar mössan och det ljusa håret fladdrar vilt efter henne.

Caramba, tänker han på cowboyspråket. Nu kommer hennes mössa att lysa grönt och vägleda bovarna, nu gäller det livet . . .

Galoppigallopigallopigalopp.

Men när han kommer fram till porten är han bara Jonas igen och vet inte. Vilken våning och vilken dörr? Inte törs han ringa på en främmande dörr och fråga efter en flicka som han inte känner.

Eller, tänk om det är rätt och mamman öppnar och där är han och vet inte vad han ska säga.

Han står inne i porten. Det är kallt och ganska mörkt. Lite längre bort är trappan. Där är det lite ljusare. Det är väl något fönster som han inte kan se härifrån. Den går tydligen ut till gården.

Han står där och märker att han fryser. Det är konstigt. Nyss var han jättevarm. I fickorna har han bara mammas lapp och köksportmonnän. Vantarna ligger kvar hos Sandins. Just nu ser han tydligt hur han la dom på det där bandet, som rullar när dom räknar. Men då hade det stått still, för han hade ju inte köpt något än.

Det var ett par grå vantar med röda tofsar. Han hade fått ärva dom efter Peter. Det är så, när man har en stor bror. Då får man en massa gamla kläder.

Försiktigt börjar han gå uppför trappan. Ledstången är blank och skön att hålla i. Men nu, nu hör han att en dörr öppnas där uppe. En farbror säger något till någon, som inte ska gå med ut. En dörr slår igen. Steg i trappan.

Hjälp. Fienden kommer. Här gäller det att fly, innan det är för sent. Klamp, klamp, låter Jonas läderstövlar, när han springer neråt. Tramp, tramp, säger fiendens fötter. Dom är hack i häl efter honom. Nej, inte ut på gatan. Då kommer han att bli upptäckt. Tillfångatagen och

Skannat med CamScanner

utfrågad. "Vad heter du? Var bor du? Vad gör du här?"

Fort slinker han ut genom dörren mot gården. Där är snön vit. Inte smutsig och sönderkörd som ute på gatan. Några svarta grenar sticker upp och visar var det kommer att bli buskar sen. Jonas vet att det är så. Men det är svårt att tro, att det är sant.

En stund stod han stilla och andades tyst och lyssnade. Nej. Inga steg. Han var räddad. Ändå kände han sig inget vidare. Man ska väl vara glad, när man i sista minuten undkommit fienden?

Det var inte Jonas. Han frös. Han var kissnödig. Magen sa att det snart var lunch. Han tittade upp mot huset. Det var grått åt det här hållet också och hade flera rader fönster. Somliga hade vita gardiner, andra blommiga. På ett ställe hade dom persienner.

Han tittade och fönstren tittade tillbaks. Tyst gjorde dom det. En tant flyttade undan två krukväxter, öppnade och skakade en gul trasa. Hon stannade kvar med trasan i luften, medan hon tittade på Jonas. Han kände hur hennes ögon brände genom mössan. Hon kanske hade en sån där röntgenblick som Stålmannen? Hon kanske *var* Stålmannen, förklädd till tant? Eller hon var en häxa som vaktade den förtrollade prinsessan? Prinsessan hade ljust hår och svarta strumpor och var förbjuden att titta ut genom fönstret.

Dumma tant. Varför stängde hon inte fönstret nån gång då? Eller hon kanske redan hade gjort det, utan att märka det?

Kolossalt försiktigt tittade han upp.

Nej. Hjälp. Hon var kvar.

Han kände sig inringad. Att dom låg och lurade på honom från alla håll. Det fanns bara ett att göra. Att fort försöka ta sig därifrån med livet i behåll.

Text och bild Kerstin Thorvall

Skannat med CamScanner

Den underbara pumpan

Lillbjörn och Storbjörn satt i sitt kök och åt middag. De åt myrägg och honung till middag.

"Brummelibrum", sa Lillbjörn. "Vad är det för skräp i maten?"

"Brummelibrum, får jag se", sa Storbjörn. "Jaha", sa Storbjörn, "det är ett FRÖ."

"Ett frö", sa Lillbjörn, "vad är det?"

"Någonting", sa Storbjörn, "planterar man det så växer det och blir någonting."

"Blir vadå", sa Lillbjörn.

"Det vet jag inte", sa Storbjörn, "men vi går ut i trädgården och planterar det, så får vi se vad det blir."

"Hu", sa Lillbjörn, "ska vi gå ut i det här regnvädret?"

Skannat med CamScanner

”Vi tar våra paraplyer”, sa Storbjörn.

Så tog de sina paraplyer. Storbjörn hade ett paraply av guld och Lillbjörn hade ett paraply av silver.

Mitt i trädgården planterade de fröet.

Storbjörn hade en spade av guld och Lillbjörn hade en spade av silver.

”Så där ja”, sa Storbjörn, ”nu går vi in och fortsätter att äta.”

Efter en vecka hade fröet växt upp till en liten grön stjälk. På stjälken hängde något, som såg ut som en liten grön ärta.

”Jaså”, sa Lillbjörn, ”det blev ett blåbär av det?”

”Vi ska vänta och se”, sa Storbjörn.

Efter två veckor hade ”blåbärskartet” växt ut till en avlång frukt.

”Jaså”, sa Lillbjörn, ”det blev en gurka av det?”

”Vi ska vänta och se”, sa Storbjörn, ”kanske blir den ännu större.”

Skannat med CamScanner

Storbjörn hade alldeles rätt. Frukten blev mycket större. Efter tre veckor var den stor som en hundkoja.

Efter fyra veckor var den stor som ett hus. Åtminstone ett rätt litet hus.

En gammal räv, som gick förbi, berättade att frukten kallades PUMPA, men en så stor PUMPA hade räven aldrig sett förut.

Pumpan växte och växte och till slut växte den över huset där björnarna bodde.

"Var ska vi nu bo?" sa Lillbjörn.

"Vi flyttar in i pumpan", sa Storbjörn. "Kanske är den ihålig?"

Björnarna klättrade upp på pumpan och borrade ett hål i den och tittade in.

"Ja, nog är den ihålig", sa Lillbjörn, "men det ser mörkt och fuktigt ut där nere."

"Då tar vi stövlarna på", sa Storbjörn, "och så sågar vi upp några fönster."

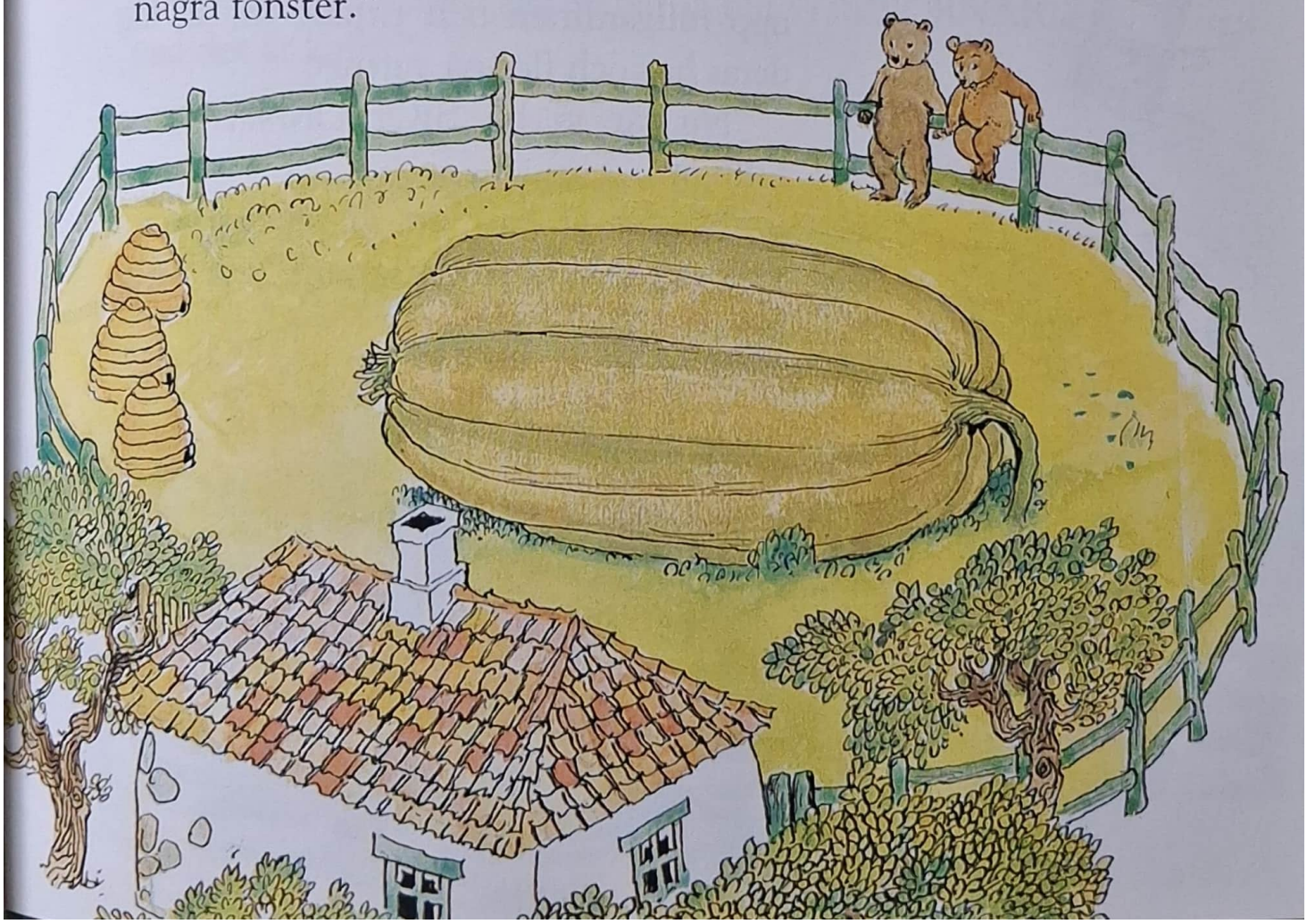

Skannat med CamScanner

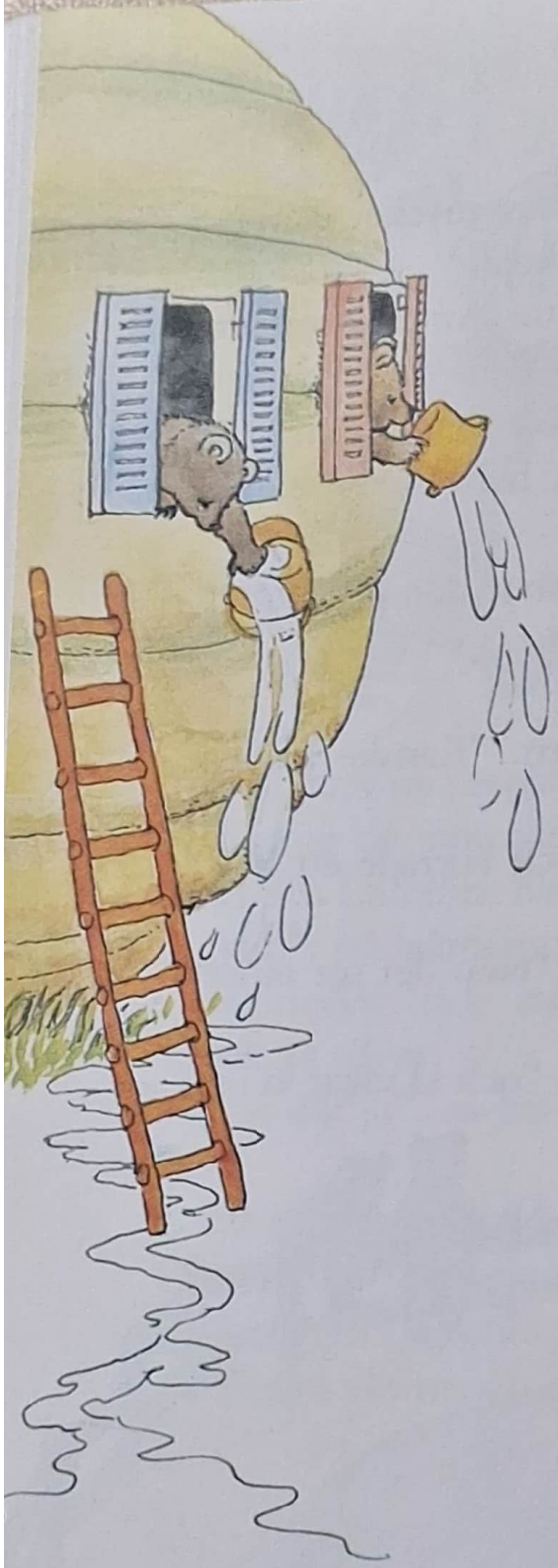

Så tog de på stövlarna. Storbjörn hade ett par stövlar av guld och Lillbjörn hade ett par stövlar av silver.

Tre fönster sågade de ut i pumpan. Ett fönster till vänster. Ett fönster till höger. Och ett fönster rätt fram mellan vänster och höger.

De öste bort allt vattnet i pumpan och så flyttade de in sin spis, sina sängar och alla sina honungskrukor.

”Det här ser ju riktigt trevligt ut”, sa Lillbjörn.

”Sämre kan man ha det”, sa Storbjörn.

Pumpan växte och växte. En natt lossnade den från sin stjälk och blåste i sjön. På morgonen, när björnarna drog upp rullgardinen och tittade ut, så låg deras hus och flöt på vattnet.

”Nu får vi bli SJÖBJÖRNAR”, sa Lillbjörn.

”Ja, det är bäst att vi plockar fram våra metspön med detsamma”, sa Storbjörn.

Skannat med CamScanner

Så tog de fram metspöna. Storbjörn hade ett metspö av guld och Lillbjörn hade ett metspö av silver. De satte på var sin mask och kastade ut.

Fisken de fick stekte de till frukost.

Det kändes konstigt att gunga på sjön hela dagarna, men snart så blev de så vana vid det, som om de hade varit sjöbjörnar i hela sitt liv.

Hela sommaren flöt pumpan omkring som en stor lustbåt. Ibland kom den nära land.

Då plockade björnarna äpplen från träden på stranden. När hösten kom blev det kallare.

"Titta det snöar", sa Lillbjörn. "Istappar hänger ner från pumptaket! Fortsätter det så här så blir vi ISBJÖRNAR. Hu, vad det är kallt."

Skannat med CamScanner

”Vi ska ta och elda en brasa”, sa Storbjörn. ”Ved har vi ju i alla fall gott om.”

Björnarna stängde fönstren och började elda. De högg ved också. Storbjörn hade en yxa av guld och Lillbjörn hade en yxa av silver.

Pumpan fylldes med varm härlig luft. MEN nu är det så, att allt som fylls med varm luft (och som inte sitter fast i marken) det stiger upp i luften – precis som en luftballong.

Pumpan satt inte fast och därför steg den upp som en luftballong. Den steg upp och seglade bort. Långt, långt bort till främmande länder.

”Nu är vi LUFTBJÖRNAR”, sa Storbjörn. ”LUFTBJÖRNAR”, sa Lillbjörn. ”Det är ju sådana björnar som inte finns?”

Skannat med CamScanner

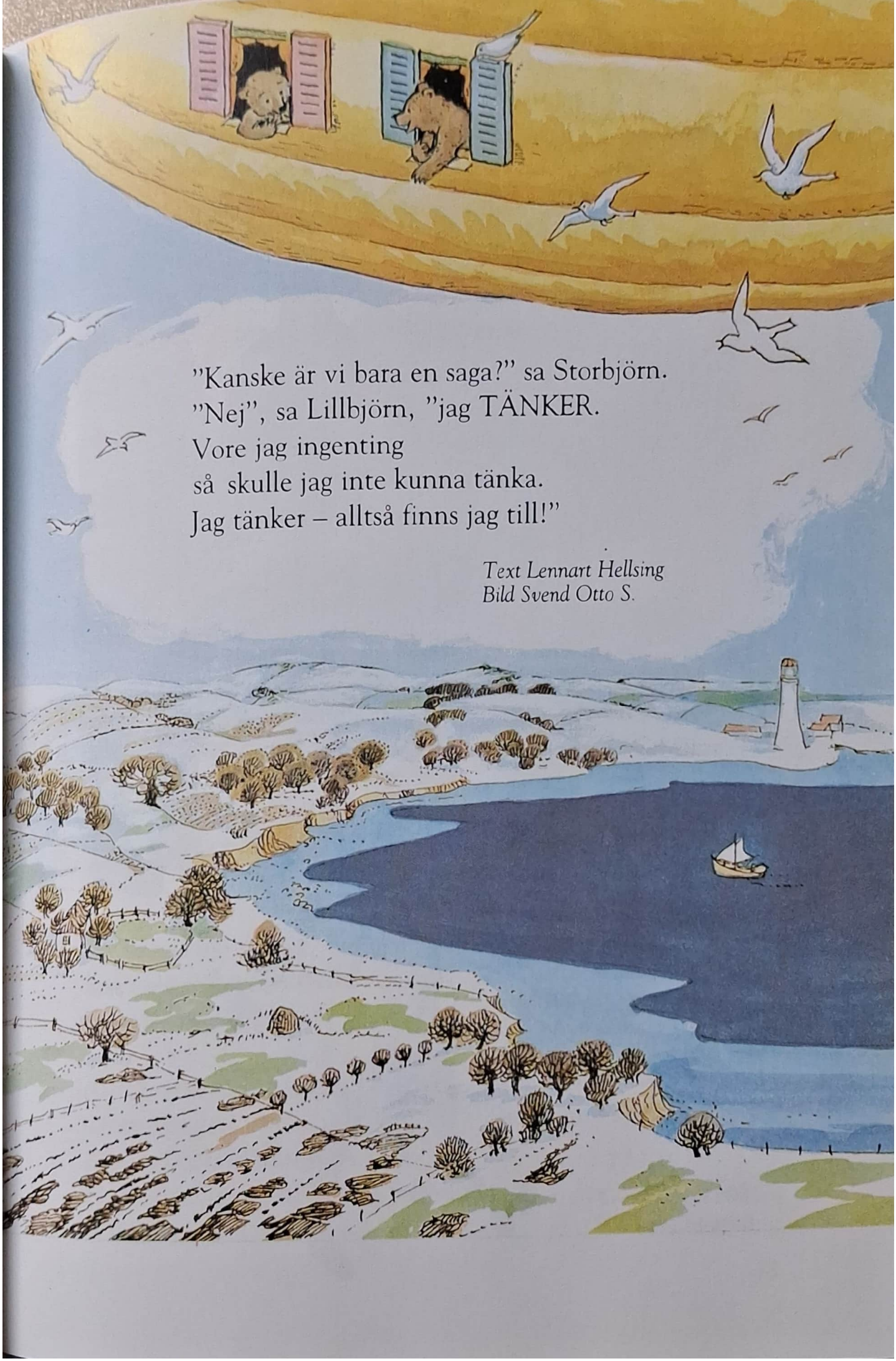

"Kanske är vi bara en saga?" sa Storbjörn.
"Nej", sa Lillbjörn, "jag TÄNKER.
Vore jag ingenting
så skulle jag inte kunna tänka.
Jag tänker – alltså finns jag till!"

Text Lennart Hellsing
Bild Svend Otto S.

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

En riktigt blå mössa

En riktigt blå mössa
kan man väl tycka om?
En sån som jag virkat.

Alltid retar den nån, sa Per,
översvämning i bläckfabriken.
Himmel och blåklint, sa Elsa.
Herre Gud unge, ta av dig mössan,
sa fröken i skolan.

När jag går på gatan t.ex.
– då ser alla att jag har
världens blåaste mössa.
Men de låssas inte om det
fast dom vet att jag vet
att dom vet det.

Text Lennart Hellsing
Bild Fritz Sjöström

Skannat med CamScanner

Lille prinsen

''Det var en gång en liten prins som bodde på en planet, som inte var mycket större än han själv, och som behövde en god vän. . .'' Lille prinsen blev tvungen att ge sig iväg till andra planeter, och på sin färd genom rymden kom han också till vår planet, Jorden. Då råkade han hamna i öknen och där fanns inga människor. Men lille prinsen ville så gärna få vänner, och han fortsatte sin vandring.

Skannat med CamScanner

Efter att länge ha vandrat fram över sanden, bergen och snön råkade Lille prinsen äntligen hitta en väg. Och vägar leder alltid till människor.

– God dag, sade han.

Han hade kommit till en rosengård.

– God dag, sade rosorna.

Lille prinsen betraktade dem. De såg allesammans ut precis som hans blomma.

– Vad är ni för ena? frågade han häpen.

– Vi är rosor, svarade rosorna.

– Åh! sade Lille prinsen.

Han kände sig olycklig. Hans blomma hade försäkrat honom, att hon var den enda av sitt slag i hela världen. Och här fanns fem tusen likadana i en enda trädgård!

"Hon skulle allt bli förargad", mumlade han, "om hon såg de här . . . hon skulle hosta förfärligt och låtsas dö för att slippa verka löjlig. Och jag skulle vara tvungen att låtsas sköta henne, ty annars skulle hon verkligen lägga sig ned och dö bara för att förödmjuka mig . . ."

Sedan tänkte han: Jag trodde att jag var så rik, att jag ägde en sällsynt blomma, och så har jag bara en vanlig ros. En stackars ros och tre vulkaner som bara når mig till knäna, varav en kanske redan har slocknat för alltid – nej, jag är nog ingen stor prins . . . Och så lade han sig i gräset och grät.

Då kom räven:

– God dag, sade räven.

– God dag, svarade Lille prinsen artigt. Han vände sig om men såg ingenting.

– Jag är här, sade rösten, här under äppelträdet.

– Vem är du? frågade Lille prinsen. Du är så näpen . . .

– Jag är en räv, sade räven.

– Kom och lek med mig, föreslog Lille prinsen. Jag är så ledsen . . .

– Jag kan inte leka med dig, sade räven. Jag är inte tam.

– Åh, förlåt! sade Lille prinsen.

Efter att ha funderat en stund tillade han:

Skannat med CamScanner

– Vad innebär det att vara ”tam”?

– Du är tydligen inte hemma här, sade räven. Vad söker du?

– Jag söker människorna, sade Lille prinsen. Vad innebär det att vara ”tam”?

– Människorna, sade räven, har gevär och jagar. Det är mycket obehagligt. De föder upp höns också. Det är det enda de intresserar sig för. Söker du efter höns?

– Nej, sade Lille prinsen. Jag söker vänner. Vad innebär det att vara ”tam”?

– Det är en konst som är nästan bortglömd, sade räven. Det betyder ”att fästa sig vid någon” . . .

– Fästa sig vid någon?

– Ja visst, sade räven. Än så länge är du bara en liten pojke för mig, lik hundratusentals andra små pojkar. Och jag behöver dig inte. Och du behöver inte mig heller. För dig är jag ingenting annat än en räv lik hundratusentals andra rävar. Men om du tämjer mig, så kommer vi att behöva varandra. Jag kommer att vara den ende i världen för dig . . .

– Jag börjar förstå, sade Lille prinsen. Det finns en blomma . . . jag tror att den har tämjt mig . . .

Skannat med CamScanner

– Kanske det, sade räven. Man ser allt möjligt här på Jorden.
– Åh, det är inte på Jorden, sade Lille prinsen.
Räven verkade mycket nyfiken:
– På en annan planet?
– Ja.
– Finns det jägare på den planeten?
– Nej.
– Det var intressant! Och höns då?
– Nej.
– Aldrig är någonting fullkomligt, suckade räven och fortsatte:
– Mitt liv är enformigt. Jag jagar höns och människorna jagar mig. Alla hönor liknar varandra och alla människor liknar varandra. Jag tycker det är litet långtråkigt. Om du tämjde mig skulle det lysa upp min tillvaro. Jag skulle känna igen ljudet av steg, som var olika alla andra. De andras steg kommer mig att försvinna under jorden. Dina steg skulle vara en locksång, som fick mig att titta upp ur lyan. Titta! Ser du sädesfältet där borta? Jag äter inte bröd. Säden är inte till någon

Skannat med CamScanner

glädje för mig. Sädesfält kommer mig inte att tänka på någonting. Och det är synd! Men du har hår som guld. Det blir härligt, då du har tämjt mig! Den guldgula säden ska föra tanken till dig. Och jag ska älska vinden som susar i säden . . .

Räven tystnade och såg länge på Lille prinsen:

– Tämj mig, är du snäll! . . . sade han.

– Det skulle jag gärna vilja göra, svarade Lille prinsen, men jag har så ont om tid. Jag måste skaffa mig vänner, och det är så mycket jag måste lära känna.

– Man lär bara känna det man tämjer, sade räven. Människorna har inte längre tid att riktigt bli bekanta med något. De köper färdiga saker i affärerna. Men eftersom det inte finns vänner att köpa i affärerna, har människorna inte längre några vänner. Om du vill ha en vän, så tämj mig!

– Hur ska man göra då? frågade Lille prinsen.

– Man måste ha mycket tålamod, svarade räven. Först sätter du dig

Skannat med CamScanner

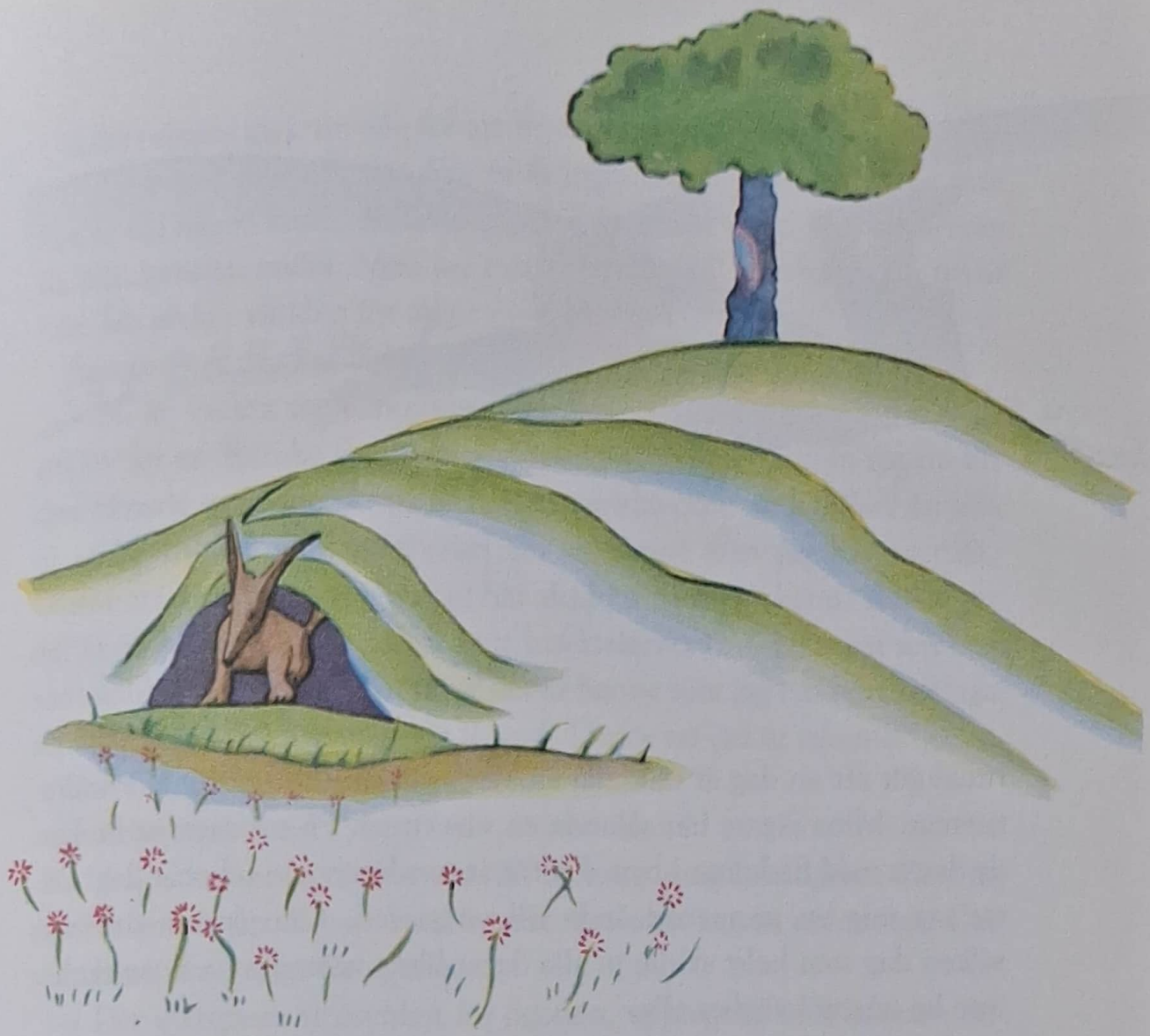

en bit ifrån mig, till exempel där borta i gräset. Jag tittar under lugg på dig, och du säger ingenting. Men för varje dag kan du sätta dig lite närmare . . .

Nästa dag kom Lille prinsen tillbaka.

– Det hade varit bättre, om du hade kommit tillbaka vid samma tid, sade räven. Om du kommer till exempel klockan fyra på eftermiddagen, så har jag börjat känna mig lycklig redan klockan tre. Ju längre tiden lider desto lyckligare känner jag mig. Klockan fyra har jag redan börjat känna mig upprörd och orolig, jag får betala priset för lyckan! Men om du kommer när som helst, vet jag ju aldrig när jag ska börja ställa in mitt hjärta på dig . . . Det måste finnas en viss ritual.

– Vad är en ritual? sade Lille prinsen.

– Det är också något som är alldeles bortglömt, sade räven. En

Skannat med CamScanner

ritual gör att en dag är olik alla andra dagar, en timme olik alla andra timmar. Mina jägare har sålunda en viss ritual. På torsdagarna brukar de dansa med flickorna i byn. Därför är torsdagen en underbar dag! Då tar jag mig en promenad ända till vingården. Om jägarna dansade vilken dag som helst skulle ju alla dagar likna varandra, och jag skulle inte ha någon ledighet alls.

Lille prinsen tämjde alltså räven. Och när tiden var inne för honom att resa sin väg, sade räven:

– Åh! . . . jag kommer att gråta!

– Det är ditt eget fel, sade Lille prinsen. Jag ville dig inget ont, men du bad själv att jag skulle tämja dig . . .

– Ja visst, sade räven.

– Men nu kommer du att gråta, sade Lille prinsen.

– Ja visst, sade räven.

– Vad har du då för glädje av det hela?

– Jag blir lyckligare när jag ser den gyllene säden.

Så tillade han:

– Gå och titta på rosorna igen! Då förstår du nog, att din är den enda i världen. Kom tillbaka och säg adjö åt mig, så ska jag berätta en hemlighet för dig som avskedsgåva.

Skannat med CamScanner

Lille prinsen gick sin väg för att titta på blommorna igen.

– Ni liknar inte alls min ros, ni är ingenting alls ännu. Ni har inte fäst er vid någon ännu. Ni är likadana som min räv var. Det var en räv lik hundratusen andra. Men jag gjorde honom till min vän, och nu är han den enda i världen för mig.

Rosorna var mycket förlägna.

– Ni är vackra men intetsägande, fortsatte han. Man kan inte ge sitt liv för er. Kanske skulle en vandrare som gick förbi min ros tro att den liknade er andra. Ändå är hon ensam mycket värdefullare än alla ni andra tillsammans, därför att det är henne som jag har vattnat. Därför att det är henne som jag har skyddat med en skärm. Därför att det är på henne jag har rensat bort insektslarver (utom ett par stycken som skulle bli fjärilar). Därför att det är henne som jag har hört beklaga sig eller skryta eller rentav tiga ibland. Därför att det är *min* ros.

Och han vände tillbaka till räven.

– Adjö, sade han.

– Adjö, sade räven. Nu ska du få höra min hemlighet. Den är mycket enkel: det är bara med hjärtat som man kan se ordentligt. Det viktigaste är osynligt för ögonen.

– Det viktigaste är osynligt för ögonen, upprepade Lille prinsen för att inpränta det.

– Det är därför att du skött om rosen så länge som den har så stort värde för dig.

– Det är därför att jag skött om rosen så länge . . . sade Lille prinsen.

– Människorna har glömt bort den enkla sanningen, sade räven. Men du får inte glömma den. Om du har tämjt något, fäst dig vid något, är du ansvarig för det för all framtid. Du har ansvar för din ros . . .

– Jag har ansvar för min ros . . . upprepade Lille prinsen för att inpränta det.

Text och bild Antoine de Saint-Exupéry

Skannat med CamScanner

Burkpojken

Fru Bartolotti älskar att fylla i kuponger och beställa saker och ting. Därför blir hon inte förvånad när hon en dag får ett stort paket.

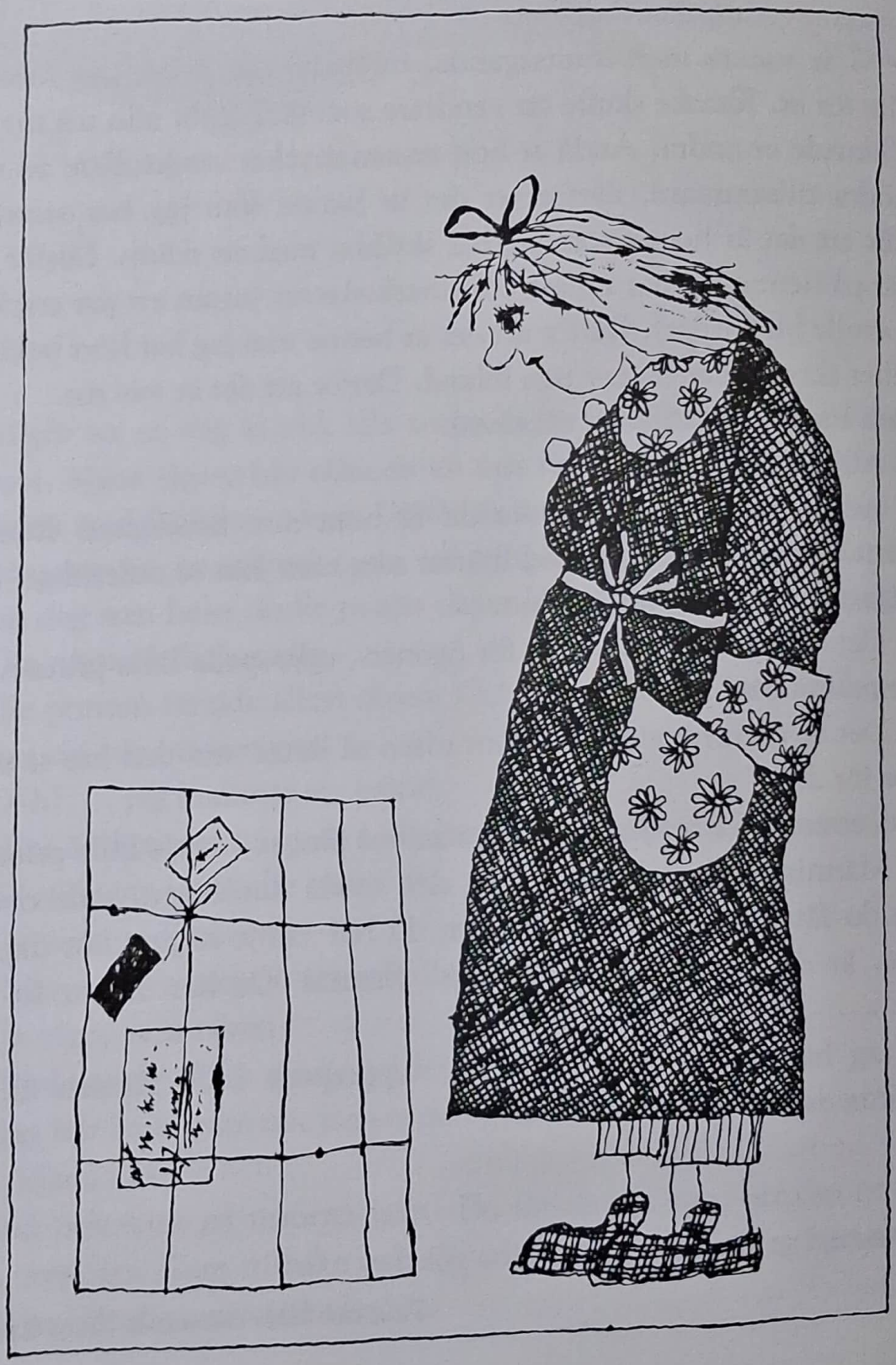

Skannat med CamScanner

Fru Bartolotti tog gräslökssaxen och klippte av snöret om paketet. Sedan slet hon av det vita omslagspappret och sedan lyfte hon av locket på den stora kartongen som fanns innanför. Under locket fanns ljusblå träull. På den ljusblå träullen låg ett blått kuvert. På det stod det:

Till fru Berti Bartolotti

Det var skrivet jämnt och prydligt på elektrisk skrivmaskin med färskt färgband. Den hygglige morbror Alois hade ingen skrivmaskin, dessutom stavade han alltid Berti med "th".

Fru Bartolotti öppnade kuvertet, tog fram ett vikt pappersark och läste:

Högt ärade fru Bartolotti,
vi översänder härmed Er beställning och beklagar livligt att leveransen blivit försenad. Vi har haft en del oväntade svårigheter i samband med att vi lagt om våra framställningsmetoder, och först nu har vi hunnit i kapp alla kundbeställningar. Ifall Ni mot förmodan inte längre har bruk för vår leverans, kan Ni naturligtvis omgående och portofritt skicka den tillbaka till oss, men då måste vi göra Er uppmärksam på att vi förstås endast kan återta oöppnade förpackningar, av sanitära skäl.

Brevet var undertecknat av någon som hette antingen "Hunbert" eller "Honbert" eller "Monbert".

Och därunder stod det en sak till:

Varan lämnade fabriken testad och befunnen i felfritt skick.

Fru Bartolotti la kuvertet och brevet på köksbordet, böjde sig över kartongen och började gräva i den ljusblå träullen. Hon kände något halt, hårt, kyligt under träullen. Hon rafsade ut träullen och fick se en stor silverblänkande konservburk. Burken var stor som ett herrparaply på höjden och som stammen på ett trettiårigt bokträd på bredden.

Skannat med CamScanner

Burken hade ingen etikett. Det fanns bara en ljusblå prick på burken, ungefär så stor som en tioöring. På uppsidan av burken stod det UPP och i botten stod det NER. Och på sidan av burken stod det *Papper på insidan!*

Fru Bartolotti rullade ut konservburken ur kartongen och ställde den upp. Så att UPP kom upp och NER kom ner. Hon knackade på burkens mage, den lät ganska ihålig.

"Fruktsallad är det då inte", mumlade hon.

"Kanske popcorn", mumlade hon sedan.

Popcorn tyckte fru Bartolotti om. Men när hon tittade närmare på burken förstod hon att det inte kunde vara popcorn i den. Det kunde över huvud taget inte vara något rinnande eller småsmuligt i den, för konservburken var av den sorten som har en plåtremsa om sig på mitten. En plåtremsa med en plåtring. När man drar i plåtringen river man bort remsan hela vägen runt och då delar sig konservburken i två hälfter. Därför måste det vara något sammanhängande i burken!

"Corned beef", sa fru Bartolotti till sig själv och tog tag i plåtringen. Corned beef tyckte fru Bartolotti ännu mer om än popcorn. Tjugo kilo corned beef var visserligen en rätt stor sats, och tjugo kilo corned beef fick alldeles säkert inte plats i kylskåpet, men fru Bartolotti tänkte: Äsch, jag ger Egon ett kilo och gumman Meier ger jag också ett kilo och lilla Michi ger jag två kilo och snälla morbror Alois skickar jag tre kilo express! Då får han åtminstone se att jag tänker mer på honom än han på mej. Och dessutom, tänkte fru Bartolotti, behöver jag inte handla mat på en hel vecka. Jag kan äta corned beef till frukost och lunch och middag. Fru Bartolotti drog i plåtringen.

"Kära barn, låt det vara, du kan dra snett", viskade en röst i hennes vänstra öra.

"Kära barn, se till att du får upp den där konstiga burken nån gång", viskade en röst i hennes högra öra, men eftersom det var hennes egna röster tog fru Bartolotti det lugnt. Minst fem centimeter plåtremsa hade redan lossnat från burken. Fru Bartolotti drog på. Det hördes ett lustigt, pysande ljud. När fru Bartolotti hade dragit bort hela plåtremsan hängde överhalvan av burken på sned över underhalvan och py-

Skannat med CamScanner

sandet slutade. Det luktade karbol och sjukhus och friskluftsspray.

"Det ska vara en förbaskat dålig corned beef som luktar på det viset", mumlade fru Bartolotti och lyfte av överdelen på burken.

Det var tur att köksstolen stod alldeles bakom henne för fru Bartolotti greps av en väldig förskräckelse. Hon började darra från de blondade hårtopparna till de ljusgrönlackerade tånaglarna, hon blev yr, hon svajade till och damp ner på köksstolen.

Den som satt hopkurad i konservburken sa: "God dag, kära mamma", och gav henne en vänlig nick.

När fru Bartolotti var förfärligt rädd blev hon inte bara yr och darrade i hela kroppen. När hon var förfärligt rädd såg fru Bartolotti också små gyllene stjärnor för ögonen och bakom dem en tunn violett hinna.

Nu var fru Bartolotti förfärligt rädd. Hon såg de små stjärnorna och bakom dem den tunna violetta hinnan, och bakom den såg hon en konservburkshalva och i den en halvt skrumpen dvärg. Hon såg ett skrumpet huvud med tusen rynkor och skrumpna armar och en skrumpen hals och ett skrumpet bröst. Sedan såg hon också en skrumpen mage, för dvärgen som tydligen hade suttit ner i burken ställde sig nu upp. Den rynkiga munnen på den skrumpne dvärgen sa:

"Kära mamma, näringsvätskan ligger i locket."

Fru Bartolotti ruskade på huvudet och klippte upp och ner och upp och ner med ögonlocken. Hon ville jaga bort stjärnorna och den violetta hinnan. Stjärnorna försvann faktiskt och genom den violetta hinnan kunde hon se att det satt en ljusblå plastpåse på insidan av burklocket. På påsen stod det *Näringsvätska*. Och under det med mindre bokstäver:

Innehållet upplöses i fyra liter ljummet vatten och hälles över burkinnehållet omedelbart efter öppnandet.

I ett hörn av påsen stod det "Riv här" med en pil bredvid. Fru Bartolotti rev av hörnet precis vid pilen.

"Det vore snällt om du skyndade dej", sa dvärgen, "för jag håller mej inte så länge i friska luften utan näringsvätska."

Skannat med CamScanner

Fru Bartolotti ställde sig på köksstolen. Hon svajade. Hon tog fram den skära plasthinken under diskhon, satte den under vattenkranen och ställde in varmvattenberedaren på "hett". (Varmvattenberedaren var väldigt gammal. Ställde man den på "hett" blev vattnet "ljummet".) Hon tog en tillbringare som hon visste rymde en halv liter och hällde åtta tillbringare vatten i hinken och så näringsvätskan också förstås. Näringsvätskan var mörkbrun. Fru Bartolotti rörde om i hinken med en trägaffel. Vattnet blev ljusbrunt.

Sedan öste fru Bartolotti långsamt det ljusbruna vattnet över huvudet på den skrumpne dvärgen. Hon hade egentligen väntat sig att vattnet skulle strömma som en dusch över dvärgen och rinna dels i burken, dels ut på golvet. Men det gjorde det inte. Den skrumpne dvärgen sög åt sig allt det ljusbruna vattnet och blev samtidigt slätare och slätare. Snart såg han inte ut som en dvärg längre utan som ett ganska normalt barn.

När fru Bartolotti hade hällt på alla fyra litrarna stod en pojke i burken som väl kunde vara ungefär sju år. Han hade frisk solbrun färg, slätt, lent barnskinn, skära kinder, ljust blå ögon, vita mjölktänder och ljusa lockar. För övrigt var han naken.

Pojken klev ut ur burken. Han räckte fru Bartolotti ett ljusblått kuvert. Fru Bartolotti tog kuvertet. Det var av plast och hopsvetsat i kanterna. Det stod tryckt *Papper* med svarta bokstäver på det.

Fru Bartolotti tog gräslökssaxen och klippte upp kuvertet längs den streckade linjen. I kuvertet låg: ett åldersbetyg, ett medborgarskapsbevis och några ympintyg.

I åldersbetyget stod det:

Fader: Konrad August Bartolotti

Moder: Berti Bartolotti

Född: 23.10.1967

Födelseort: Okänd

I medborgarskapsbeviset stod det att Konrad Bartolotti, son till Konrad August och Berti Bartolotti, innehade österrikiskt medborgarskap.

Och på ympintygen kunde man läsa att Konrad Bartolotti var vaccinerad mot scharlakansfeber, kikhosta, mässling, tuberkulos, tyfus, dy-

Skannat med CamScanner

senteri, difteri, stelkramp och smittkoppor.

Sedan hittade fru Bartolotti ännu ett tjockt pappersark med uddade kanter. Där stod skrivet med sirlig stil i ljusblått bläck:

Kära föräldrar,
härmed har Er innerligaste önskan gått i uppfyllelse. Vi producenter önskar Er all lycka och välgång med Er telning. Måtte han alltid bli Er till glädje och motsvara de förväntningar Ni ställt på honom och vårt företag. Vi har gjort vårt yttersta för att garantera Er en lyckad, tilltalande och lovande telning.
Nu är det Er sak att ta god hand om honom!
Det kommer säkert inte att falla sig svårt för Er, eftersom våra produkter är osedvanligt lättskötta. Naturliga fel och brister har bortfallit under framställningens slutskede.
Till sist en liten bön!
Vår telning är så konstruerad att han förutom vanlig tillsyn och vård också behöver uppskattning. Vi vill be Er lägga det på minnet!
Mycken glädje för framtiden önskar Er

Omigen var namnteckningen antingen ”Hunbert” eller ”Honbert” eller ”Monbert”.

Text Christine Nöstlinger
Bild Frantz Wittkamp

Skannat med CamScanner

En hemlig resa

Idag skulle det ske! I dag skulle han göra sin hemliga resa! David tog en sista blick på sin utrustning, som han radat upp på det stora salsbordet. Sedan började han plocka på sig de olika sakerna och stryka över dem på listan, som han gjort upp i går på sommarstället, när han fått veta att han skulle få följa med fadern till staden över en dag.

Först av allt kom det viktigaste.

Vapnet!

"Vargen" – den vita fällkniven som hade ett svart varghuvud i profil. Två blad hade den också. Och en skruvmejsel. Samt en korkskruv, ifall det skulle komma flaskpost drivande från en skeppsbruten. Det stora bladet hade han vässat i går mot en blanksliten sten nere vid stranden. Tyvärr hade det ett hack i eggen. Ibland lät David hacket vara ett minne från en djungelakt (lianerna i urskogen var grova och täta som svenska buskar!). Ibland kunde det komma från en fängelseflykt – eller från en knivduell med ett rödskinn.

Sedan var det näsduken – en prydligt fin och vit näsduk. Inte snytnäsduk, den hade han i högra byxfickan, utan en alldeles ny som han i hemlighet lagt beslag på från husets linneförråd. Den skulle han ha att förbinda sår med – på sig själv eller fienden. Blev flera sårade fick han väl riva sönder den i smala strimlor. Men vad skulle modern då säga? Åh, det var långt än till hösten, och innan dess hade mycket kunnat hända. Förresten, hon kanske inte ens då skulle märka att det saknades en näsduk.

Så var det nycklarnas tur. Han skramlade belåtet med knippan innan han lät den försvinna i bakfickan. Det var nyckeln till våningen och så några nycklar som han plockat upp från verktygslådan ute på landet och som han inte visste vart de gick. Men han skulle bli mycket förvånad om inte ett par av dem passade till en lönngång med ett hemligt rum. Eller till en järnbeslagen koffert full av guld. Eller åt-

Skannat med CamScanner

minstone med en karta över ön där kapten Kidd gömt sin skatt.

Ficklampa, givetvis. Med nästan nytt batteri. David tryckte prövande på knappen och stirrade mot linsen. Skenet syntes svagt nu eftersom solen flödade in i rummet. Tre korta, tre långa, tre korta – SOS! Hjälp! Egentligen borde han ha lärt sig mera, men SOS var det viktigaste. Tänk om han blev inspärrad i ett torn på en öde ö till exempel! För övrigt hade han hela morsealfabetet uppskrivet i sin anteckningsbok.

Och så tändstickorna! Han hoppades att fadern inte märkt att det fattades en ask i köket. Fadern kunde tro att han börjat smygröka, och den misstanken ville inte David ha fästad på sig. Naturligtvis var det inte lätt för fadern att veta att tändstickor behövs till andra ändamål. Man kanske måste göra upp en lägereld för att hålla vilddjuren på avstånd, eller måhända sända ut röksignaler som indianerna gjorde för att samla stammen. Kunde man inte också göra krut om man skrapade av svavlet försiktigt? I värsta fall kunde han använda etiketten som bytesobjekt med infödingarna i det främmande landet; själv hade han samlat på etiketter en tid, men det hade inte varit så roligt i längden. Han hade inte haft någon kamrat att byta med.

Den mäktiga kyrkklockan i närheten slog nio dånande slag. Nio – nu skulle fadern vara på sitt kontor, tänkte David med lättnad och med en liten rysning av spänning och välbehag. Tänk om han bara visste!

– Är du *säker* på att du inte vill följa med mig till kontoret? hade fadern frågat innan han gått och David hade nickat:

– Jag tänkte läsa. Och leka på gården, hade han skyndat sig att säga. Hjärtat hade nästan stannat av oro medan fadern stått där med handen på ytterdörrens handtag och sett fundersam ut. Det kunde hända att fadern befallde honom att gå med. Sitta på ett advokatkontor hela dagen! Brrr . . . Men fadern hade gått . . .

Och nu sträckte sommaren ut sig framför David, oändligt lång och lovande och fylld av ännu icke upplevda äventyr. Han tittade på listan. Papper och penna. Ja, penna hade han i handen och papper – hans anteckningsbok fick duga.

Snöre!

Skannat med CamScanner

Han blev alldeles stel ett ögonblick då han plötsligt upptäckte att han inte ens skrivit upp det på listan! Snöre! Det behövdes inte mycket, bara en liten stump, så att han kunde vira fast ett skriftligt meddelande vid en sten och kasta det genom en ruta eller över en taggtrådskrönt mur. Det skulle just varit fint om han glömt en sådan viktig sak!

David skrev till "snöre" på listan och strök sedan över ordet eftersom han omedelbart skulle gå in i köket och skaffa ett. Så skrev han dit "snöre" igen, ty det var fel att stryka över på listan innan det var klart, och förresten kunde det hända, att det inte fanns något snöre i köket. Sedan tittade han på den rad som var kvar. Prydligt textad stod där oåterkalleligen:

AVRESA KLOCKAN 9.15

När han strök över *den* raden skulle han vara på väg!

I en låda i köket, där ett par tomma tallrikar vittnade om hans och faderns morgonmål, hittade han ett tunt och smidigt snöre. Det skulle till och med kunna duga att binda händer och fötter på en bov med!

Han skyndade ut i köket, genom den stora sexkantiga hallen. I samma ögonblick ringde det i telefonen. David tvärstannade och lyssnade med ett ängsligt uttryck i sitt lilla magra ansikte. Kunde det vara fadern som ringde för att kontrollera att han var hemma och fråga vad han gjorde? Eller för att befalla honom till kontoret?

Rrriiing! Rrrii . . .iiing!

Ettrigt och ilsket. Han trippade försiktigt in i det soliga arbetsrummet. Tittade tveksamt och räddhågat på den svarta luren. Det måste vara fadern. Då var han helt enkelt tvungen att svara. Han förde luren till örat.

– Hallå! Hallå! sade rösten innan han hunnit säga något. I samma sekund hörde han också ekande steg i farstun – och ljudet av en nyckel som sattes i låset på ytterdörren! Samtidigt kände han plötsligt igen rösten i telefonluren. Det var faderns kamrer som ringde!

– Hallå! Hallå! Är det David? Hallå . . .

David stod där stel och stum med luren i handen, medan ytterdörren

Skannat med CamScanner

gnisslade upp. Hade fadern anat att han skulle resa och därför kommit tillbaka för att ta med honom till kontoret? Skulle den äventyrliga, hemliga resan gå om intet?

– Hallå . . .! sade kamrern igen i örat på honom, och så kom David att tänka på att det kanske inte alls var fadern som låste upp dörren. Det kanske var en inbrottstjuv eller spion som hade skaffat sig falska nycklar och som trodde att lägenheten stod tom, vilket den ju gjorde hela sommaren. Ja, en inbrottstjuv! Som han kunde skugga, ända till tjuvnästet och sedan alarmera polisen! Vad fadern skulle bli överraskad när han kom hem; då skulle han allt bli glad för att han inte tvingat honom med sig till kontoret!

David lade hastigt på luren och tog några snabba tysta steg till garderoben i hörnet. Upp med dörren, här luktade det naftalin och det prasslade bland papperspåsarna när han klämde in sig längst in bland faderns kostymer och rockar. Genom dörrspringan sipprade det in dagsljus – och ljud. Han hörde bestämda steg från hallen och så ringde det åter i telefonen!

Vad tänker inbrottstjuven göra nu? undrade David med en pirrande känsla i maggropen. Mannen kom in i rummet och det klirrade litet i apparaten när tjuven lyfte på luren, och så sade en röst som mera lät som faderns än en tjuvs:

– Hallå! Ja, det är jag. Nyss? Jaså? sade fadern och David höll andan i tystnaden – han förstod att det var kamrern om igen och att denne nu talade om för fadern att ”någon” lyft på luren och lagt på den igen utan att säga ett ord.

– Ja, fortsatte fadern, jag kom ihåg papperen på vägen, så jag vände tillbaka. Jag tänker ta med mig David till kontoret, också. Jag törs inte låta honom vara ensam hela dagen.

Ta med mig David! Som ett annat papper! Hur skulle han göra? Avresan var 9.15 och klockan var säkert redan fem över nio. Inte heller kunde han komma fram så länge fadern stod i rummet. Då skulle fadern undra varför David inte sagt något till kamrern, varför han gick och gömde sig i garderoben och så säga sitt vanliga: ”Jag blir inte klok på dig pojke.”

Skannat med CamScanner

Kamrern pratade tydligen nu, för fadern var tyst. David hoppades att han inte skulle behöva nysa, naftalinlukten stack i näsan. Så kom faderns röst tillbaka.

– Nej, pojken är för liten. Jag tar honom med mig.

För liten! David bet sig i läppen. För liten! Han som skulle göra en lång resa till ett okänt land! Ånej, han skulle allt visa fadern att han kunde klara sig på egen hand! Han skulle inte följa med till kontoret (om inte fadern hittade honom). Han skulle tyst stå här i garderoben tills fadern gått. Förresten, det kunde hända att det trots allt inte var fadern utan en inbrottstjuv. En listig tjuv som visste att David var ensam i lägenheten och ville locka fram honom genom att härma faderns steg och röst. Ja, så måste det vara! Tyst – nu kom han igen!

– David! David!

Nog lät det bra likt faderns röst! Hårda, bestämda steg ekade i den sommartomma lägenheten. Rösten lät otålig och irriterad. Än är det inte för sent att stiga fram, tänkte David ängsligt. Hittar han mig, kommer han att undra varför jag inte svarade. Han förstår ju inte att man alltid måste vara på sin vakt mot spioner och tjuvar. Nej, nej han *får* inte hitta mig, jag måste göra min hemliga resa, uppleva äventyr.

David svalde. Han ville så gärna göra sin resa, och han visste att han skulle gråta om fadern fann honom, och fadern skulle vilja veta varför och ”en riktig karl gråter inte” skulle han säga.

Fadern var åter inne i arbetsrummet. En skrivbordslåda sköts igen, den låstes, och fadern muttrade något. David tyckte att det lät som ”märkvärdigt”.

Plötsligt kom stegen fasta och beslutsamma rakt mot garderoben!

David tryckte sig hårdare mot väggen. Vad var det för spår som lett fadern till honom? Dörren slogs upp och genom raden av upphängda kostymer och rockar såg han faderns långa gestalt i suddig silhuett mot den solskimrande öppningen.

David hade på tungan att säga: ”Jag höll bara på att leta efter en boll härinne”, och han hukade sig en aning för att komma ut. I samma ögonblick gnisslade det i klädhängaren och raden av kostymer sköts upp mot David, som blev stående stilla som en staty.

Skannat med CamScanner

Åh, fadern letade bara efter något i kläderna! David höll andan och försökte göra sig så liten som möjligt. Han skymtade en hand som trevade mellan några kavajer; handen försvann, ett papper prasslade, fadern mumlade något och innan David visste ordet av hade dörren slagit igen och han andades lättad ut i mörkret.

Räddad! Det hade varit bra nära! Några centimeter till och det hade blivit advokatkontoret hela dagen. Brrr . . .

Skannat med CamScanner

Några minuter senare slog ytterdörren igen med en smäll och en försiktig David stack ut huvudet från garderoben och blinkade med ögonen i det starka skenet. Han måste skynda sig, klockan var säkert över nio. Lyckligtvis var allting klart, utrustningen hade han på sig. Portmonnän, ja, den låg här, i vänstra byxfickan. Han kunde ge sig iväg nu – men först måste han se efter att fadern inte höll på att leta efter honom på gatan.

David gluttade genom gardinspringan. Därnere höll en vitklädd grönsakshandlare på att sopa trottoaren framför sin butik. En lastbil med tomt flak backade in på en tvärgata och en cyklist pinglade varnande. Och majestätiskt långsamt kom en röd buss rullande fram till sluthållplatsen som endast låg hundra meter från Davids port. David glömde ett ögonblick fadern för att så långt det gick för fönsterkarmen med ivriga ögon följa bussen, som såg ut att vara tom.

Där korsade fadern gatan! I hörnet stannade han och såg sig omkring. Rak och stel och forskande stod han med portföljen under armen och David tog ofrivilligt ett steg tillbaka från fönstret. Så vände fadern tveksamt sig om och försvann ur sikte.

Vägen var fri!

Bävande förväntansfull skyndade sig David nedför trapporna, tryckte upp den stora, massiva porten och trädde ut på gatan i solskenet. Den stora lägenheten hade varit behagligt sval och tyst; här slog damm och rök och hetta emot honom. Men David märkte ingenting utan tänkte bara på att nå ändhållplatsen längre fram så fort som möjligt. En buss brummade just nu iväg men där stod en annan kvar, den tomma som han sett från fönstret alldeles nyss!

Konduktören och föraren satt uppflugna på sandlådan och rökte cigarretter och lapade sol. De kastade en likgiltig blick på David som med bultande hjärta (tänk om fadern hade gått tillbaka och sett honom och kom efter – vad skulle han då säga?) klättrade upp i bussen. Han vågade knappt se ut genom bakrutan. Men ingen fader syntes till! Bra!

Och ingen annan passagerare heller! Han hade bussen alldeles för sig själv. Han var förste man ombord – och skulle bli siste man i land,

Skannat med CamScanner

ty han skulle minsann med så långt den gick!

Han slog sig ner framtill nära föraren. Solen stänkte reflexer i den tomma vagnen, dynan var behagligt mjuk och David kisade upp mot stationsklockan. Sjutton över nio. Gick antagligen före.

Han plockade upp listan och pennan och satt där tåligt väntande; prydligt välklädd i blanka skor och nystruken skjorta och randig slips – med en omsorgsfull rakbena i det bruna håret och med ett par glatt ivriga men samtidigt lätt skygga bruna ögon.

Nu! Föraren sprätte bort cigarretten och slog igen hyttdörren. Där borta äntrade konduktören vagnen. Tut-tut! Avgångssignal! Fortfarande var David ensam i bussen, så när som på konduktören, men han räknades inte.

Bussen satte sig i rörelse med ett dovt mullrande och David strök i samma ögonblick över raden "AVRESA KLOCKAN 9.15". Linjen blev lite ojämn, men det kunde bero på att vagnen skakade till i starten.

Nu återstod inget mer på listan. Han var på väg! Äventyren kunde komma! Hur många som helst och hur farliga som helst! Han var beredd. Han hade sin utrustning – och sin Vargkniv!

Text Harry Kullman
Bild Claes Bäckström

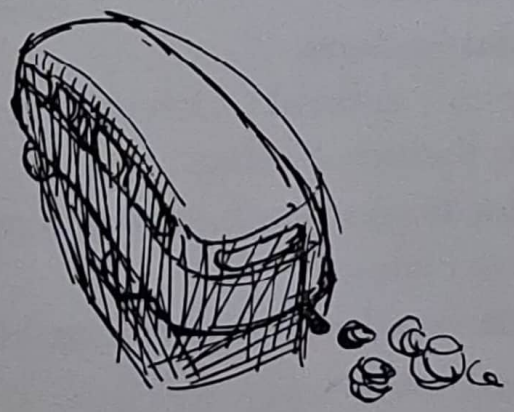

Skannat med CamScanner

Nils Karlsson-Pyssling

Bertil stod vid fönstret och tittade ut. Han väntade på att mamma och pappa skulle komma hem. Varje dag gick mamma och pappa till fabriken, och då blev Bertil ensam hemma hela dan. Mamma ställde fram mat åt honom, så att han kunde äta, när han blev hungrig. Sen fick han middag, när mamma kom hem.

O, att tiden skulle gå så långsamt! Han visste inte, vad han skulle ta sig för.

Det var kallt i rummet. Bertil frös. Det började bli skumt i vrårna, men han tyckte inte det var någon idé att tända. Han bestämde sig för att lägga sig på sin säng ett slag och tänka över hur sorgligt allting var. Han hade inte alltid varit ensam. Förut hade han en syster. Hon hette Märta. Hon var död nu. Tårarna började rinna, när han tänkte på det och på hur ensam han var nu.

Det var just då han hörde det. Han hörde små trippande steg under sängen.

"Spökar det här", tänkte Bertil och böjde sig över sängkanten för att titta. Och då fick han se en liten underlig sak. Där under sängen stod en – ja, det var precis som en vanlig liten pojke. Det var bara det, att han inte var större än en tumme.

"Hej", sa den lille pojken.

"Hej", sa Bertil lite förlägen.

"Hej, hej", sa den lille.

Sen blev det tyst en stund.

"Vad är du för en", sa Bertil. "Och vad gör du under min säng?"

"Jag heter Nils Karlsson-Pyssling", sa den lille pojken. "Och jag bor här. Ja, inte under din säng precis utan en trappa längre ner. Du kan se ingången där borta i hörnet."

Och så pekade han bort mot ett stort råtthål, som fanns under Bertils säng.

Skannat med CamScanner

"Har du bott här länge", frågade Bertil häpen.

"Nej, bara ett par dar", sa den lille pojken. "Förut bodde jag under en trädrot i Lilljansskogen, men du vet, när det blir höst, så får man nog av campinglivet och vill gärna komma in till stan. Jag hade sån tur, så jag fick hyra det här rummet av en råtta, som skulle flytta till sin syster i Södertälje. Annars är det förfärligt ont om smålägenheter, som du vet."

Jo, det hade Bertil hört talas om.

"Jag hyr omöblerat förstås", förklarade pysslingen. "Det är det bästa. Åtminstone om man har några egna möbler", la han till efter en paus.

"Har du det då", sa Bertil.

"Nej, det är just det, jag inte har", sa pysslingen och såg bekymrad ut.

Han skakade på sig.

"Usch, jag har så kallt nere hos mig", sa han. "Men det har visst du också här oppe."

"Ja, minsann", sa Bertil. "Jag fryser som en hund."

"Kakelugn har jag nog", sa pysslingen. "Men jag har ingen ved.

Skannat med CamScanner

Veden är så dyr nuförtiden."

Han tog en åkarbrasa för att försöka bli varm. Så tittade han på Bertil med klara ögon.

"Vad håller du på med om dagarna", frågade han.

"Tja, ingenting just", sa Bertil. "Faktiskt ingenting särskilt."

"Inte jag heller", sa pysslingen. "Det är rätt långtråkigt att vara ensam, tycker du inte det?"

"Urtråkigt", sa Bertil.

"Ska du köra med ner till mig ett slag", frågade pysslingen ivrigt. Bertil började skratta.

"Tror du verkligen, att jag kan komma ner genom det där hålet", sa han.

"Det är den enklaste sak i världen", sa pysslingen. "Du bara petar på den där spiken, du ser bredvid hålet, och så säger du 'killevippen'. Då blir du lika liten som jag."

"Är det säkert", sa Bertil. "Men kan jag bli stor igen, tills mamma och pappa kommer hem?"

"Jajamen", sa pysslingen. "Då petar du bara på spiken igen och säger 'killevippen' en gång till."

"Konstigt", sa Bertil. "Kan du också bli stor som jag?"

"Nej, det kan jag inte", sa pysslingen. "Tråkigt nog. Men det skulle vara trevligt, om du kom ner till mig ett slag."

"Kör i vind", sa Bertil.

Han kröp in under sängen, satte pekfingret på spiken och sa 'killevippen'. Och verkligen! Där stod han framför råtthålet lika liten som pysslingen.

"Som sagt var! Jag heter Nisse", sa pysslingen och räckte fram handen. "Kom, så sticker vi ner till mig."

Bertil kände, att det var någonting alldeles otroligt spännande och märkvärdigt, som höll på att hända. Han riktigt brann av lust att gå in genom det mörka hålet.

"Gå försiktigt i trappan", sa Nisse. "Ledstången är trasig på ett ställe."

Bertil gick med varliga steg nerför en liten stentrappa. Tänk, inte

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

hade han vetat, att det fanns en trappa där! Den slutade vid en stängd dörr.

"Vänta, ska jag tända", sa Nisse och vred på en strömbrytare. Det satt ett visitkort i dörren. 'Nils Karlsson-Pyssling' stod där så ordentligt.

Nisse öppnade dörren och vred på en ny strömbrytare. Bertil klev in.

"Här ser ju rätt ruskigt ut", sa Nisse urskuldande. Bertil tittade sig omkring. Det var ett litet kalt rum med ett fönster och en blåmålad kakelugn i ena hörnet.

"Ja, det kunde ju vara trevligare", medgav han. "Var ligger du om nätterna?"

"På golvet", sa Nisse.

"Oj, är det inte kallt", sa Bertil.

"Om det är! Jo, det kan du lita på. Det är så kallt, så jag måste opp och springa en gång i timmen för att inte frysa ihjäl."

Bertil tyckte väldigt synd om Nisse. Själv behövde han åtminstone inte frysa om nätterna. Plötsligt fick han en idé.

"Vad dum jag är", sa han. "Ved kan jag naturligtvis skaffa."

Nisse grep honom häftigt i armen.

"Tror du, att du skulle kunna göra det", sa han ivrigt.

"Naturligtvis", sa Bertil. Sen såg han lite bekymrad ut. "Men det värsta är, att jag inte får tända några tändstickor", sa han.

"Det gör inget", försäkrade Nisse. "Kan du bara skaffa ved, så kan jag nog få eld på den."

Bertil sprang uppför trappan. Så rörde han vid spiken och – han hade glömt, vad han skulle säga.

"Vad var det, jag skulle säga", skrek han ner till Nisse.

"Killevippen, vetja", sa Nisse.

"Killevippen vetja", sa Bertil till spiken. Ingenting hände.

"Äsch, du ska säga bara killevippen", skrek Nisse där nerifrån.

"Bara killevippen", sa Bertil. Ingenting hände.

"Oj, oj", skrek Nisse. "Du får inte säga någonting annat än killevippen."

Skannat med CamScanner

Då äntligen förstod Bertil, och så sa han 'killevippen' och blev stor igen, och det gick så hastigt, att han slog huvudet i sängbottnen. Så fort han någonsin kunde, kravlade han sig ut till köksspisen. Där låg en hel massa avbrända tändstickor. Han bröt sönder dem i små, små bitar och travade upp dem bredvid råtthålet. Sen gjorde han sig liten igen och skrek till Nisse:

"Kom och hjälp mig med all veden!"

För nu, när han var liten, orkade han inte bära ner alltihop ensam. Nisse kom skuttande, och så hjälptes de åt att kånka veden nerför trappan och in i rummet och fram till kakelugnen. Nisse var så glad att han hoppade.

"Prima ved", sa han. "Verkligt prima ved."

Han plockade hela kakelugnen full, och det som blev över, travade han ordentligt i vrån bredvid.

"Nu ska du få se", sa han. Han satte sig på huk framför kakelugnen och blåste in i den. Vips, började det spraka och brinna!

"Så praktiskt", sa Bertil. "Det sparar mycket tändstickor det där."

"Jajamen", sa Nisse. "Vilken härlig, härlig brasa", fortsatte han.

"Jag tror inte, att jag har varit riktigt varm någon gång sedan i somras."

De satte sig på golvet framför den flammande brasan och sträckte sina blåfrusna händer mot den ljuvliga värmen.

Skannat med CamScanner

"Vi har mycket mera ved kvar", sa Nisse belåtet.

"Ja, och när det där tar slut, så kan jag skaffa hur mycket som helst", sa Bertil. Han var belåten han också.

"I natt kommer jag inte att frysa så mycket", sa Nisse.

"Vad brukar du äta", frågade Bertil om en stund. Nisse blev röd i ansiktet.

"Ja, lite av varje", sa han osäkert. "Vad jag kan få tag i."

"Vad har du ätit idag", undrade Bertil.

"Idag", sa Nisse. "Idag har jag visst inte ätit nånting, vill jag minnas."

"Ja, men då måste du väl vara alldeles förskräckligt hungrig", utbrast Bertil.

"Ja", sa Nisse efter någon tvekan. "Jag är alldeles förskräckligt hungrig."

"Varför sa du inte det meddetsamma, toker! Jag ska genast hämta."

Nisse nästan flämtade.

"Om du gör det", sa han, "om du verkligen skaffar mig något att äta, så ska jag tycka om dig så länge jag lever."

Bertil var redan halvvägs uppför trappan. Fort, fort sa han 'killevippen', fort, fort sprang han fram till skafferiet. Där tog han en liten, liten ostbit och en liten, liten brödbit, som han bredde smör på, och en köttbulle och två russin. Han staplade alltsammans bredvid råtthålet. Sedan gjorde han sig liten, och så skrek han:

"Kom och hjälp mig med maten!"

Men han behövde inte skrika, för där stod minsann Nisse och väntade. De bar ner alltsammans. Och ögonen lyste som stjärnor på Nisse. Bertil kände, att han var hungrig han också.

"Vi börjar med köttbullen", sa han.

Köttbullen var nästan lika stor som Nisses huvud. De började äta från var sin sida för att se, vem som skulle komma först till mitten. Det gjorde Nisse. Sen åt de ostsmörgås. Den lilla, lilla brödbiten var nu stor som den värsta landgång. Nisse ville spara osten.

"För ser du, jag ska ge råttan en ostkant i månaden i hyra" sa han. "Annars blir jag vräkt."

Skannat med CamScanner

"Det ska vi nog ordna", sa Bertil. "Ät nu ost."

Och det gjorde de. Och sen knaprade de på var sitt russin. Men Nisse sa, att han skulle gömma halva sitt russin till dagen därpå.

"Så har jag nånting att äta, när jag vaknar", sa han. "Jag tänker lägga mig mitt framför kakelugnen, där det är varmast", fortsatte han.

Då skrek Bertil till.

"O, nu vet jag. Nu vet jag nånting alldeles kolossalt bra."

Och vips var han försvunnen uppför trappan. Det dröjde en god stund. Sen hörde Nisse hur han skrek:

"Kom och hjälp mig med sängen!"

Nisse störtade upp. Och där stod Bertil med den allra sötaste lilla vita säng. Den hade han tagit i Märtas gamla dockskåp, som fortfarande stod kvar. Hennes allra minsta docka hade legat i den sängen, men nu behövde Nisse den bättre.

"Jag har tagit med mig bomull åt dig att ligga på och ett stycke grön flanell, som mamma hade till min pyjamas, och det ska du ha till täcke."

Skannat med CamScanner

”Å”, sa Nisse. ”Å”, sa han bara. Han kunde inte säga mer.

”Och dockans nattskjorta tog jag också med”, sa Bertil. ”Du tycker väl inte illa om att ligga i en docknattskjorta?”

”Nä, varför det”, sa Nisse.

”Ja, du vet, det är ju mer såna där jäntsaker”, sa Bertil urskuldande.

”Men det är varmt”, sa Nisse och strök belåtet med handen över docknattskjortan. ”Jag har aldrig legat i någon säng”, sa han. ”Jag skulle så gärna vilja gå och lägga mig genast.”

”Ja, gör det du”, sa Bertil. ”Mamma och pappa kommer nog nu när som helst, så jag måste gå i alla fall.”

Då kröp Nisse kvickt ur sina egna kläder och in i nattskjortan, och så skuttade han upp i sängen och borrade ner sig i bomullen och drog flanelltäcket över sig.

”Å”, sa han om igen. ”Jag är alldeles mätt. Och alldeles varm. Och alldeles förfärligt sömnig.”

Skannat med CamScanner

"Hej då", sa Bertil. "Jag kommer tillbaka i morgon." Men det hörde inte Nisse. Han sov redan.

Text Astrid Lindgren
Bild Ilon Wikland

Skannat med CamScanner

Morris och osynlighetspåsen

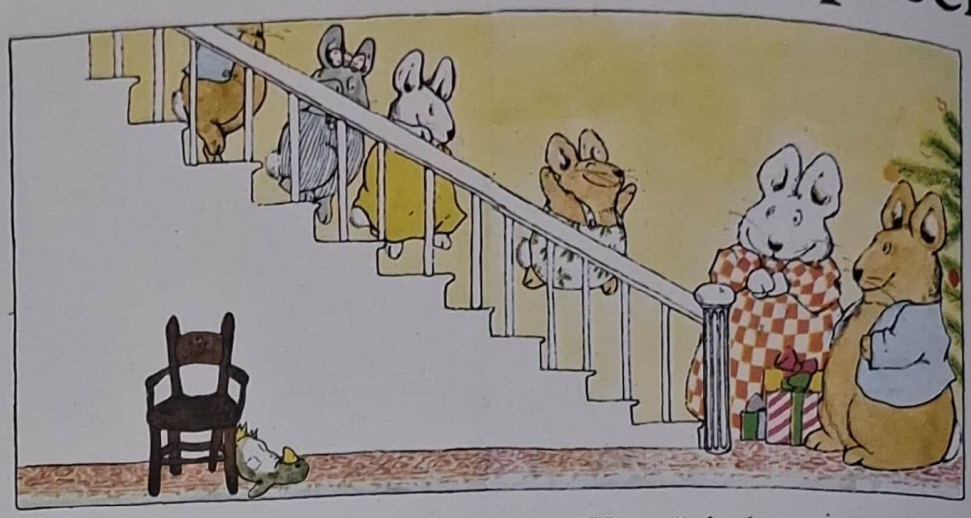

Det var julafton.

"Hurra!" skrek Morris.

Morris bror Victor
fick hockeygrejor.

Morris syster Rose
fick skönhetsmedel.

Morris andra syster, Betty,
fick en kemilåda.

Och Morris fick en nallebjörn.

Skannat med CamScanner

Hela nästa dag lekte Victor
med sina hockeygrejor.
Rose gjorde sig vacker
och Betty blandade syror.

Sen gjorde Betty sig vacker
och Victor sorterade provrör
och Rose var vänsterback.

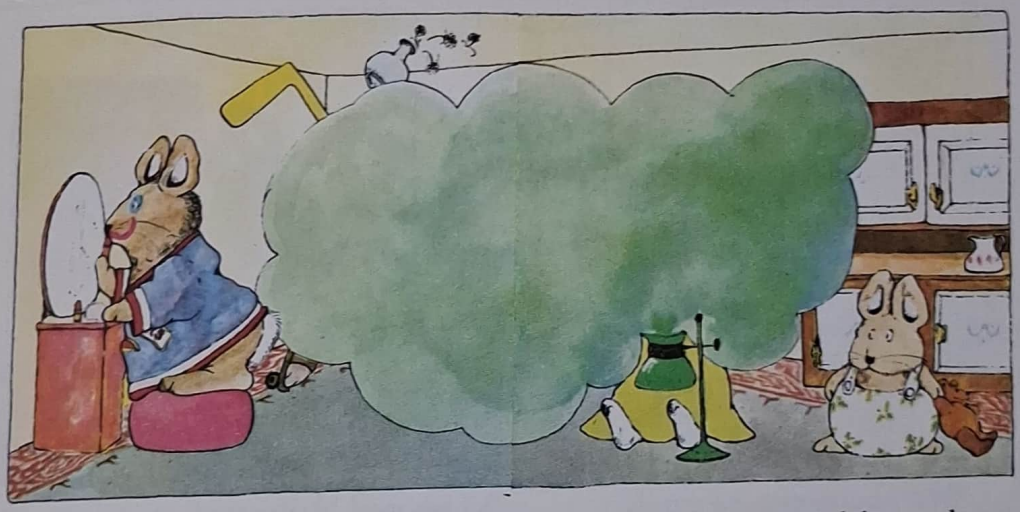

Sen gjorde Victor sig vacker
och Betty var målvakt
och Rose uppfann en ny sorts gas.

Morris var för liten att leka med
kemilådan, sa Betty. Tänk om han
sprängde huset i luften!

Han var för klen att spela hockey,
sa Victor. Han kunde göra sig illa.

Han var för liten och oförståndig
för skönhetsmedlen, sa Rose.
Han skulle säkert göra slut
på hela läppstiftet.

Skannat med CamScanner

Ingen ville låna Morris nalle.

"Kom så gör vi en mössa åt Nalle", sa Morris mamma.

"Nä", sa Morris.

"Vi tar med Nalle ut på en promenad", föreslog Morris pappa.
"Nä!" sa Morris.

Morris ville inte ha någon middag.
"Vad är det med Morris?" undrade pappa.
"Han har väl ramlat och slagit sig på pucken", sa Victor.

"Han kanske åt upp läppstiftet", sa Rose.
"Det var nog gasen", sa Betty.
"Han andades in den."

Skannat med CamScanner

Morris satt bredvid julgranen.

Plötsligt la han märke till
ett paket som hade blivit bortglömt.

Han öppnade paketet.
Inuti låg en OSYNLIGHETSPÅSE.

Morris kröp genast in i den.

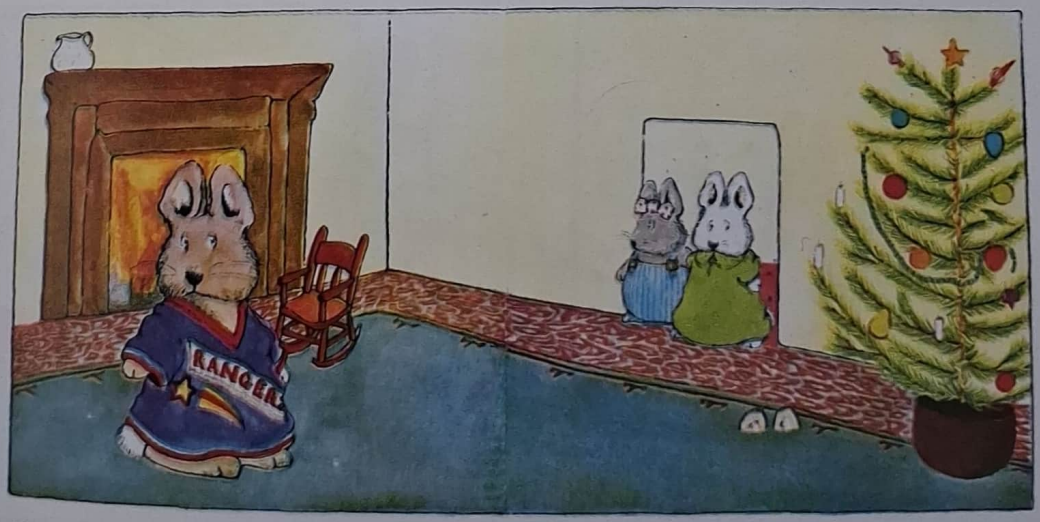

"Morris?" sa Victor.
"Här är jag", sa Morris.
"Var då?" frågade Victor.

"Vart tog Morris vägen?"
undrade Betty och Rose.
"Här inne", sa Morris.

Skannat med CamScanner

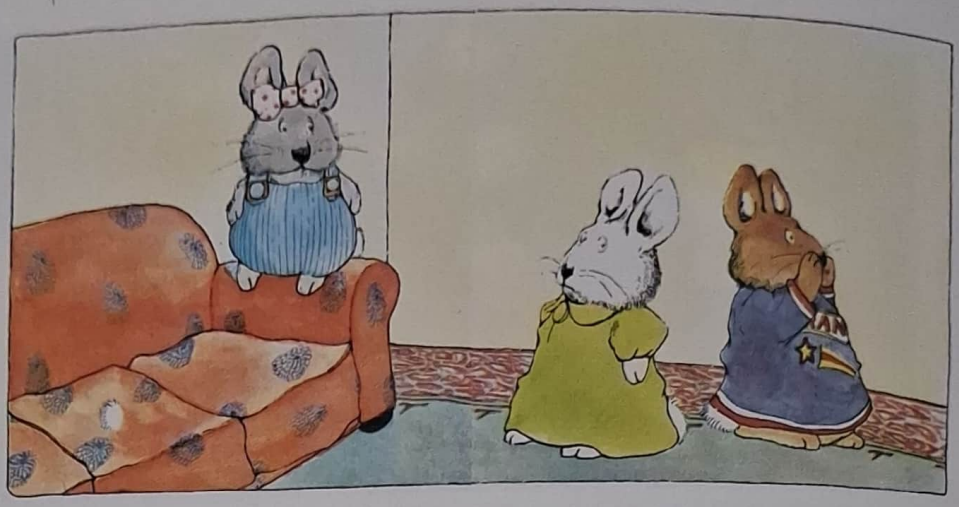

Men ingen kunde hitta honom.
"Han kanske exploderade", sa Betty.

"Eller också är han så vacker
att vi inte känner igen honom", sa Rose.
"Pappa!" hojtade Victor. "Morris åker
skridskor så fort att vi inte
hinner se honom ens!"

Då kom Morris ut ur påsen.
"Var höll du hus?" frågade Victor.
"Inne i min osynlighetspåse", sa Morris.

"Den vill jag ha", ropade Victor.
"Försten", sa Rose.
"Du kan få låna min kemilåda", sa Betty.

Morris öppnade sin påse.
Allihopa försvann på en gång.

Sen for Morris omkring och spelade hockey

Skannat med CamScanner

och blandade till saker

och gjorde sig vacker

ända till läggdags.

"Nu är jag trött!" sa Morris.

"Får jag låna påsen i morgon?"
frågade Rose.
"Jag vill sova i den i natt", sa Betty.

"Du kom väl ihåg var du la den, Morris?"
frågade Victor.

Skannat med CamScanner

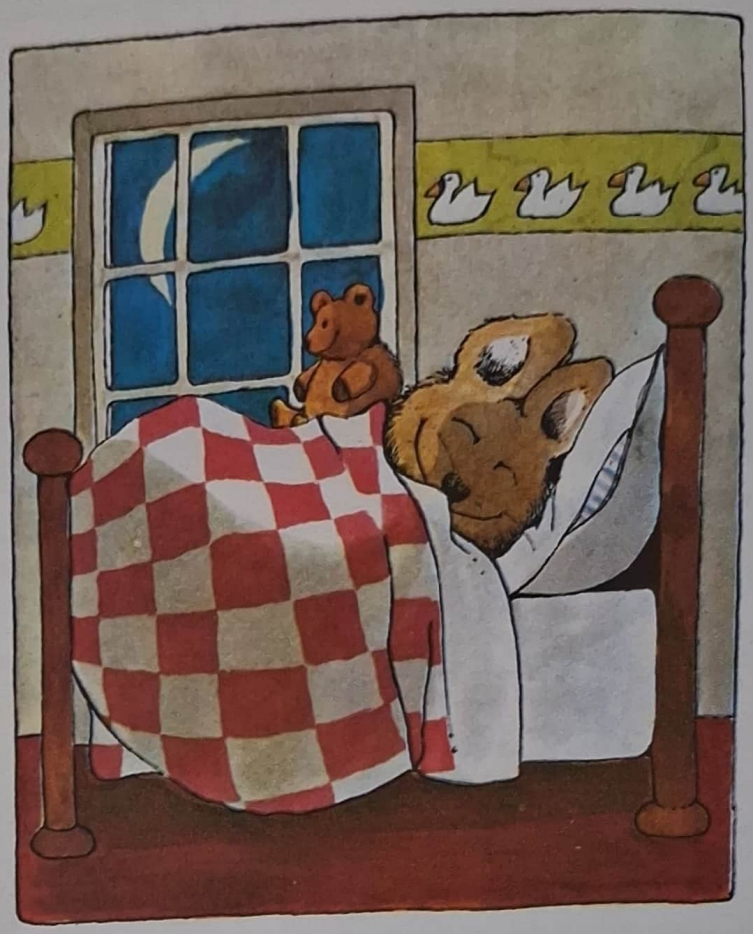

Men det hörde inte Morris.
Han sov redan.

Text och bild Rosemary Wells

Skannat med CamScanner

Brevhemligheter

Så här skriver författaren alldeles i början av den här boken: ''Det här är inget förord. Jag vill bara förklara med ett par meningar varför jag berättar historien om Benjamin Körbel och Anna Mitschek. Ibland säger vuxna till barn: Ni kan inte alls veta vad kärlek är för något ännu. Det vet man inte förrän man blir stor. Då har de glömt en hel del, eller också vill de inte prata med er eller gör sig dummare än de är. Jag kommer mycket väl ihåg hur jag blev kär första gången när jag var sju år gammal. Flickan hette Ulla. Det är inte den här bokens Anna. Men när jag berättar om Anna tänker jag också på Ulla. Benny tyckte mycket om Anna en tid. Och Anna om Benny.''

Sista dagen före lovet sköt Anna en lapp över bänken till honom. Hon gjorde det fullt öppet. Klassen flinade. Benny la sin hand platt över pappret och drog långsamt undan det.

Du måste läsa med en gång! ropade Anna.

Magister Seibmann steg in i klassrummet. Benny stoppade fort lappen i byxfickan.

Gör det i alla fall! sa Anna mycket högt och trotsigt.

Vad är det som ska göras i alla fall? frågade magister Seibmann.

Anna har skrivit ett brev till Benny, skrek alla om varann.

Ja? Än sen? Magister Seibmann verkade som om Benny fick brev från Anna varenda dag.

Anna ställde sig upp. Hon märkte inte ens vilken uppståndelse det var.

Skannat med CamScanner

Han la det i fickan utan att läsa.

Nu förstod magister Seibmann. Jaså, det var det han skulle i alla fall. Då så, Benny, läs brevet. Och sen vill vi ha lugn.

Benny drog upp lappen ur fickan, vecklade upp den. Han skämdes. Varför hade inte Anna gett honom brevet på rasten? Först lät hon honom vänta och nu gjorde hon honom löjlig.

Läs högt! Läs högt! gastade alla.

Tyst i klassen! röt magister Seibmann tillbaka. Vet ni inte att det finns nånting som heter brevhemligheter. Vi börjar. Ta upp läseboken ur väskan. Om ni nu så gärna vill läsa.

Benny läste. Det var inget långt brev.

Kära Benny,
Jag har fått ditt brev. Jag tycker det är fint. Det du säger tycker jag också är fint. Far du bort när det blir lov? Eller kan vi göra någonting tillsammans?
Din Anna

Benny kände att Anna såg på honom hela tiden medan han läste.

Färdigt? frågade magister Seibmann.

Ja, svarade Benny tyst. Då kan du ju hänga med på lektionen nu och tala om för Anna efter andra timmen vad du tycker om hennes brev. Ska vi säga så?

Benny nickade.

Det hettade i ansiktet på honom. Bernhard viskade. Benny hörde inte, ville inte heller höra. Hänga med på lektionen kunde han inte heller riktigt. Magister Seibmann lät bli att fråga honom. Det tyckte Benny var väldigt hyggligt av honom.

Benny funderade på om han skulle gå med Anna ut ur klassrummet på rast eller om det skulle vara bättre att springa före och vänta på henne på skolgården. Då kunde de andra inte retas så.

Anna hann före. Hon ställde sig i vägen för honom och frågade utan att bry sig om hans förlägenhet: Alltså, ska ni resa bort?

Benny fick inte fram ett ord, och han bara skakade på huvudet.

Hon tog honom i handen och ryckte honom efter sig. Bra!

Skannat med CamScanner

I morgon är du bjuden hem till mej. Pappa och mamma vill att du ska komma och äta hos oss. Det är så hos oss i Polen att man bjuder folk att komma och äta.

Men vi är inte i Polen, sa Benny. Äntligen kunde han tala igen.

Det vet jag väl! Anna fnissade.

Då måste jag fråga hemma.

Gör det då.

Men sen måste du komma till oss också, Anna.

Ja då.

När farbror Gerhard kommer och hälsar på gör vi säkert nån utflykt.

Vart då?

Det vet jag inte än.

Med bil?

Ja, vad annars?

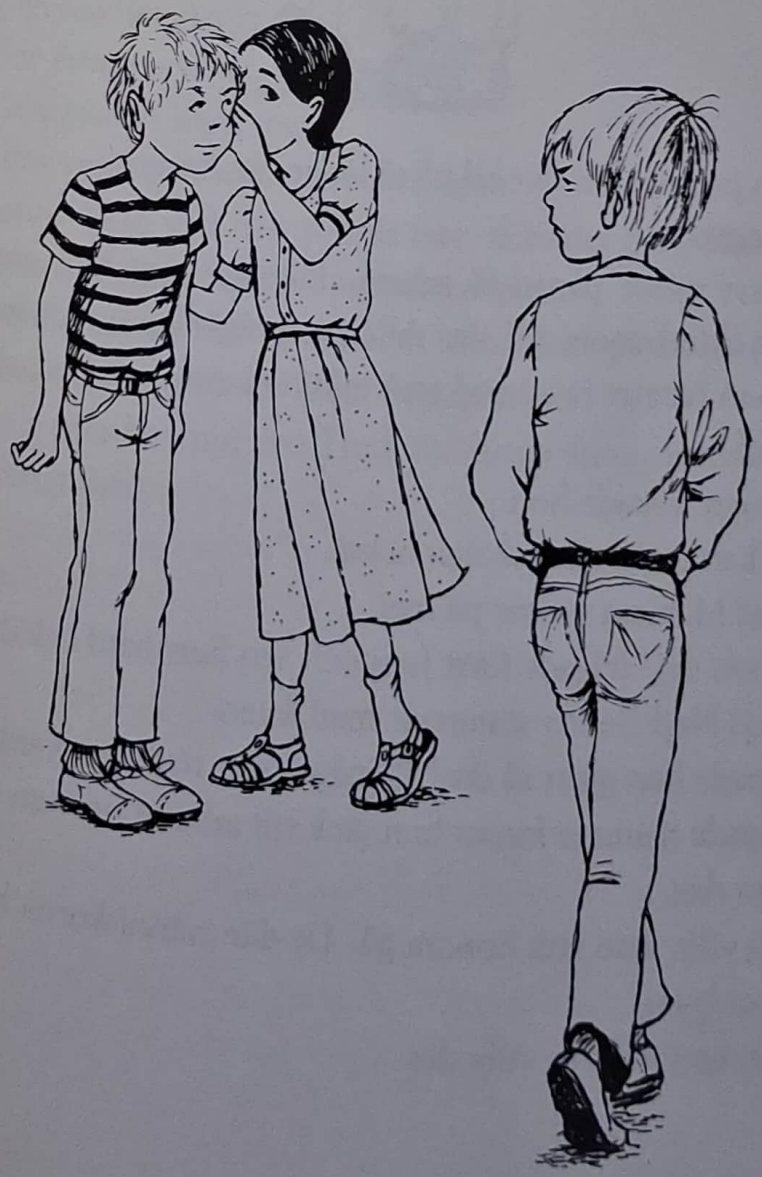

Skannat med CamScanner

Eftersom jag inte har åkt bil på så länge, sa Anna.

Har ni ingen då?

Nej. Först måste pappa få arbete. Plötsligt slog hon armarna om honom, tryckte honom till sig. Alla på skolgården kunde se det. Sen hoppade hon hastigt iväg med små taktfasta steg och lämnade honom stående paff.

Ses i morrn! ropade hon.

Men vi kan prata efter skolan också.

Går inte! Mamma väntar på mej.

Kysste hon dej? frågade först Jens och sen Bernhard också.

Nej! Nej! Nej! Benny stampade med foten.

Varför hade hon gjort så där? På något sätt hade det varit härligt.

Han frågade mamma innan hon gick till arbetet om han fick äta hos Anna nästa dag.

Mamma ville inte låta honom gå. De där människorna har det ju så knackigt, sa hon.

Men Annas föräldrar ville det.

Skannat med CamScanner

Ja då så, sa mamma, det säjs ju också att polacker är gästfria.
Fast dom är inte polacker, rättade Benny.
Som du vill, svarade mamma.

På eftermiddagen stängde han in sig i sitt rum. Holger störde honom inte, han skulle till bordtennisen.

Benny satt vid sitt skrivbord och skrev långsamt mening för mening:
Anna är inte riktigt lika lång som jag.
Anna är tysk och kommer från Polen.
Men hon är tysk.
Jag älskar Anna.
Anna kommer från Katowice med e på slutet.
Anna har svart hår och en tjock fläta.
Anna är annorlunda än andra flickor.
Anna har ett vackert ansikte. Det beror på ögonen.
Antagligen gillar Anna mej.
Jag gillar Anna mycket.
Anna har nästan kysst mej.
Anna har verkligen väldigt vackra ögon.

När Benny läste vad han skrivit igen skämdes han. Han knycklade ihop lappen och slängde den i papperskorgen.

I dag behövde han inte göra några läxor. Inte på en hel vecka! Han bar ut lådan med marsvinet Trudi i trädgården.

Han hade inte berättat om Trudi för Anna ännu. Henne skulle hon säkert få roligt med.

Text Peter Härtling
Bild Sonja Härdin

Skannat med CamScanner

Drottningen av Saba

Och drottningen av Saba
hon hade tusen män
och var de inte döda
så hade hon dem än.

Hon reste med kameler
hon reste tusen mil –
hon hade tusen riddjur
men ingen enda bil.

I tusen dar och nätter
hon reste må ni tro
och sedan var hon framme
allt hos kung Salomo.

Hon var så skön som månen
han full av visdom var.
Hon kunde tusen gåtor
han kände tusen svar.

Och drottningen av Saba
för all hans visdoms skull
hon gav honom sitt hjärta
och tusen kilo gull.

Det var så länge sedan
tre gånger tusen år –
men jag minns alltihopa
som om det var i går.

Text Lennart Hellsing
Bild Fibben Hald

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Ture Sventon köper en flygande matta

Privatdetektiv Ture Sventon har sitt kontor på Drottninggatan i Stockholm. Han har inte så mycket att göra, för folk vet inte hur skicklig han är. Det är bara han själv som vet det. Hans sekreterare, fröken Jansson, brukar sitta och virka grytlappar, som hon ger till julklapp åt sin syster på Kungsholmen. Men en dag får Ture Sventon besök av en mystisk främling från Främre Orienten, som vill sälja en matta.

Knappt hade fröken Fredrika Fredriksson lämnat privatdetektiv Ture Sventons kontor, förrän det åter ringde. Fröken Jansson öppnade dörren och såg framför sig en mörkhyad främling i plommonstop. Han såg inte alls ut som folk gör mest – snarare tvärt om. Det besynnerliga var hans ögon. De var mörka, man kunde gott säga att de var svarta som natten, och lika outgrundliga. Under armen bar han något, som såg ut

Skannat med CamScanner

som en hoprullad matta.

"Vi ska inte köpa någonting", sade fröken Jansson misstänksamt.

Främlingen bugade sig tyst utan att svara.

"Vad önskas?" frågade fröken Jansson.

Främlingen tog av sig sitt plommonstop, och fröken Jansson såg till sin häpnad, att han under hatten hade ännu en huvudbonad, en röd mössa med tofs, en fez.

"Vad önskas?" upprepade fröken Jansson, denna gång med ganska osäker röst.

"Mitt ringa besök gäller detektiv Sventon", sade den mystiske främlingen och bugade sig åter, varvid den svarta tofsen dinglade fram och åter.

Fröken Jansson släppte in honom till Sventon, hon vågade inte annat.

Sventon stirrade på främlingen, som stod där lång och smal och med outgrundliga ögon, som liknade svart sammet. Den där röda saken på huvudet var också besynnerlig. Mycket besynnerlig. Såg orientalisk ut. Under armen bar han ett hoprullat föremål, tydligen en matta.

"Vad gäller saken?" frågade Sventon skarpt.

"Mitt namn", svarade mannen med de outgrundliga sammetsögonen, "är Omar." Han bugade sig sakta och värdigt.

"Sventon", sade Sventon.

Sedan sade ingen någonting på en stund. Den främmande mannen stod alldeles orörlig. Sventon började känna sig illa till mods.

"Vad gäller saken?" frågade han med så hotfull röst som möjligt.

"Det är för mig en stor ära", sade främlingen, "att personligen få träffa herr Sventon."

Sventon trummade nervöst med fingrarna mot bordsskivan. Och så blev det åter tyst i rummet på en liten stund. Man hörde bara spridda ljud i trafiken på Drottninggatan. Sventon undvek att se på mannen. Han visste inte, vad han skulle säga. Så fort han sade någonting, bugade sig främlingen. Det var som att slå vatten på en gås. Detektiver är ständigt utsatta för faror av olika slag, och Sventon anade, att denne man hade något ont i sinnet. Eller också ville han sälja någonting.

Skannat med CamScanner

"Är det fråga om skosnören?" frågade Sventon. "Jag köper inga skosnören."

Den mörkhyade främlingen bugade sig sakta och log ett nästan omärkligt leende.

"Inte heller jag köper skosnören", sade han. "Jag begagnar aldrig sådana."

Sventon sneglade förbryllad på hans fötter. Mannen var iförd ett slags spetsiga tofflor, som visserligen såg ganska mjuka och bekväma ut, men som inte var lämpliga att gå med på Drottninggatan i Stockholm.

"Jag ärvde två mattor efter min fader", sade herr Omar.

Sventon blev så häpen, att han först bara gapade. Sedan blev han arg och sade häftigt:

"Jaså? Jag ärvde många fler i så fall! En dörrmatta och en tamburmatta och en rödrandig gångmatta och en matta under matsalsbordet och två sängmattor – så nog ärvde jag mattor alltid!"

Den orientaliske främlingen medgav detta genom att sänka huvudet en smula.

"Enligt min ringa mening torde kanske ändå en matta saknas."

Ha! tänkte Sventon, jag borde ha förstått det genast. Han är mattförsäljare.

"Absolut inte!" sade han och slog handen i bordet. "Jag köpte en matta på avbetalning för två år sedan, och jag har ännu inte . . . Nå, det hör inte hit. Jag köper ingen matta."

"Om herr Sventon inte köper någon matta av mig, så kommer jag naturligtvis inte heller att sälja någon matta till herr Sventon", sade den orientaliske främlingen gåtfullt och rullade ut sin matta på golvet.

Om det åtminstone hade varit en ny och felfri matta med färger och glans! Den här mattan . . . ja, den var urblekt och nött i kanterna. Den var nött på mitten också. En matta, som man borde skämmas för att springa omkring och sälja.

"Jag ärvde två mattor efter min fader", upprepade främlingen, "och det här är den ena."

"Ja, jag ser det", sade Ture Sventon. "Kunde just tänka mig det."

Skannat med CamScanner

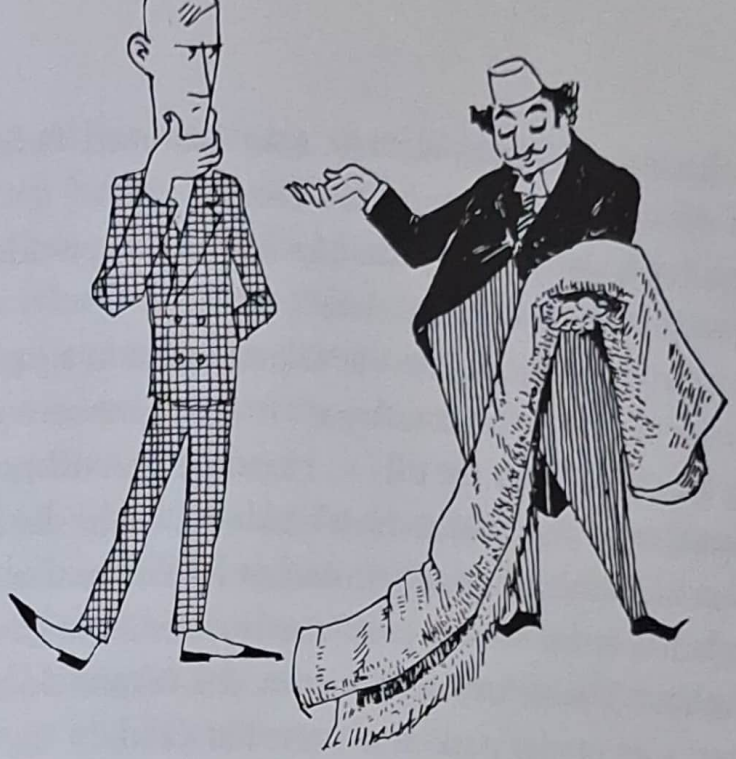

"Det är inte många som äger två mattor", fortsatte främlingen utan att fästa avseende vid Sventons ord.

"Nej, men sju, åtta mattor vet jag massor av folk som äger."

"Förvisso", sade mannen med de outgrundliga ögonen, "men inte flygande." Han bugade sig nästan till golvet.

"Förlåt?" sade Sventon, som irriterades av dessa evinnerliga bugningar.

"Inte flygande", upprepade främlingen utan att förändra en min. "Inte flygande mattor."

Vad menar han? tänkte Sventon. Flygande mattor? Sådana hade han läst om i böcker. Han hade för många år sedan fått en bok till julklapp av sin pappa, en bok med orientaliska sagor. Där förekom flygande mattor och annat nonsens. Möjligen kunde det tänkas, att det verkligen fanns flygande mattor i Österlandet eller så. I de där trakterna lär det ju finnas så mycket besynnerligt, men här på Drottninggatan – mitt i Stockholm – förekom aldrig flygande mattor. Ture Sventon började misstänka, att mannen med den röda mössan och de svarta, outgrundliga ögonen inte var riktigt klok. Han kanske var farlig.

"Om herr Sventon vill pröva mattan, så går det bra att göra en liten provtur", sade mannen med sammetsögonen. "Var så god och sitt." Han pekade på mattan.

Skannat med CamScanner

Sventon hade hört sägas, att när man har med farliga dårar att skaffa, så är det alltid klokast, att göra dem till viljes.

"Var så god och sitt", upprepade främlingen och pekade på mattan, som låg utbredd på golvet mellan dem.

Sventon tyckte, att det nästan var säkrast att sätta sig på mattan.

"Vart önskar nu herr Sventon flyga?" frågade mannen.

"Tja, jag kunde ju ta en tur till . . . Humlegården till exempel", sade Sventon bara för att säga något. Han kände sig löjlig, där han satt, och dessutom var han orolig för vad främlingen härnäst skulle ta sig till.

"Humlegården är en vacker park", sade österlänningen och bugade sig som vanligt. "Även om jag för min del saknar de stora, härliga kaktusväxter, som pryder parkerna i mitt hemland."

"Just det!" medgav Sventon genast. "Jag har alltid saknat kaktusväxter i Humlegården."

"Nu är det bara att stryka med handen över mattans frans och säga Humlegården", fortsatte främlingen.

"Javisst, det är ju så enkelt", mumlade Sventon, som tyckte, att det var bäst att hålla med om allting. Han skulle just till att stryka med handen över fransen, då herr Omar hejdade honom.

"Ett ögonblick!" utbrast han. "Ack! Jag hade så när glömt fönstret."

"Javisst, fönstret", mumlade Sventon och kände sig mer orolig än någonsin. Man visste aldrig, vad denne man kunde ta sig till.

Han såg till sin fasa, att herr Omar gick fram till fönstret och öppnade det på vid gavel. Sedan vände han sig till Sventon och sade: "Nu."

Sventon strök lydigt med handen över mattans frans och sade: "Humlegården". Knappt hade han gjort det, förrän mattan höjde sig från golvet och flög ut genom fönstret.

Nu flög Sventon över staden! Något så underbart hade han aldrig varit med om. Långt under sig såg han hustaken och skorstenarna och gatorna. Drottninggatan liknade mest en lång, smal ränna, och människorna såg inte större ut än myror. Han såg vattnet glittra i Norrström. Underbart!

Skannat med CamScanner

Nu gjorde mattan en sväng över Norra Bantorget, där en massa spårvagnar och bussar inte såg större ut än små trevliga byggklossar. Aldrig hade han trott, att Norra Bantorget var så vackert. Och så landade han sakta och mjukt på en gräsmatta i Humlegården, alldeles intill en rabatt med röda och gula blommor.

Ture Sventon sträckte ut sig i solen och suckade av lycka. Han klappade den präktiga mattan.

"Det ligger i alla fall mera än man tror i de där gamla arabiska sagorna", sade han. Och när han tänkte på hur artig herr Omar hade varit, hur han bugat sig vid vartannat ord, och hur ovänlig han själv hade varit – då riktigt skämdes han. "Jag ska bjuda honom på en temla, och jag ska buga mig lika ofta som han."

Sventon synade mattan närmare. Den luktade svagt av häst . . . nej, inte häst . . . var hade han känt den här lukten förut? På cirkus? Ja, nu mindes han. Han hade nyligen sett två kameler på en cirkus, och han hade gått ut i stallet och klappat dem under pausen, för Sventon var en stor djurvän och tyckte särskilt mycket om kameler. Ja, så var det: mattan hade en gammal hemtrevlig kameldoft.

För övrigt såg den ut som vilken gammal nött och tråkig matta som helst, en sådan som man hänger upp på ett klädstreck på gården vid vårrengöringen, piskar ett par slag och säger: "Vad ska grannarna tänka? Vi måste verkligen skaffa oss en ny tamburmatta."

Och vidare tänkte Ture Sventon på Ville Vessla, som just nu befann sig i Lingonboda lilla köping långt söderut i landet, där han som bäst planlade en ny kupp. Och han förstod, vilken nytta han skulle ha av en flygande matta. "Bilar är betydligt överskattade", tänkte han. "Och järnvägar också."

Han visste inte, vad dagspriset var på en begagnad flygande matta, men han misstänkte, att hur han än bugade sig och bjöd på semlor, skulle Omar inte sälja sin matta för sextio öre. Han skulle rulla ihop den, buga sig en sista gång, sätta plommonstopet över den röda fezen, ta mattan under armen och försvinna i folkvimlet för alltid.

"Om bara faster Hilda vore lite mer som vanliga människor", sade han för sig själv, där han låg och funderade vid blomrabatten. Faster

Skannat med CamScanner

Hilda ville av någon anledning inte så gärna tala om pengar. Hon ville mycket hellre tala om reumatismen i vänstra benet, och det tyckte Sventon i sin tur inte var lika intressant. "Men var och en har ju sin smak", suckade han och fingrade på de båda slantarna i västfickan. Och så suckade han igen.

Till slut ryckte han upp sig, slog handen i mattan och utbrast:

"Du ska bli min! Jag ringer till faster Hilda i Söderhamn! Jag säger, att jag behöver en matta för golvdragets skull. Golvdrag förstår hon sig på."

Nu var det sannerligen tid att vända tillbaka till kontoret. Han hade redan legat här på mattan i Humlegården och funderat alldeles för länge.

Just som en poliskonstapel skulle gå fram till honom och säga att det var förbjudet att ligga på gräsmattan, strök han över fransen och sade: "Till kontoret." Och han kände en ilning av spänning och lycka, när mattan genast som av osynliga händer lyftes upp i luften och flög fram över parkens träd.

Innan han visste ordet av, susade han in genom fönstret till sitt kontorsrum och hamnade på golvet med en lätt duns. Herr Omar bugade sig djupt och stängde fönstret efter honom. Privatdetektiv Ture Sventon bugade sig ännu djupare. Han bugade sig nästan till golvet.

"Är herr Sventon belåten med mattan? Min egen ringa mening är, att den flyger både snabbt och mjukt."

"Får jag kanske lov att bjuda på en temla?!!" frågade Sventon.

Mannen från Orienten visste inte vad en temla var.

"Det skulle vara en stor ära för mig att få förtära en temla tillsammans med herr Sventon", sade han och bugade sig aktningsfullt.

Sventon bad fröken Jansson vara så snäll att genast ringa till Rosa efter tre semlor. "Fyllda naturligtvis!" Och med lägre röst tillade han: "Vi tar dem på krita så länge."

Medan man väntade på budet från Rosa, började Sventon försiktigt prata om mattor. Han ville inte verka för angelägen, för då var han säker på att Omar skulle begära ett alldeles för högt pris. Det skulle nog bli svårt att få låna pengar av faster Hilda. Därför sade han, att han

Skannat med CamScanner

tyvärr hade ärvt inte mindre än sju mattor efter sin fader (ja, nio stycken, om man räknade med ett par små sängmattor, som egentligen var utslitna men som i nödfall kunde begagnas).

"Nio stycken! Så att strängt taget behöver jag ingen mer."

"Kan då verkligen någon av de där nio mattorna flyga?", undrade herr Omar.

"Flyga? . . . tja, jag vet inte så noga, det har jag faktiskt aldrig prövat."

"Om herr Sventon inte har någon direkt användning för denna matta, så vill jag för ingen del sälja den till herr Sventon", sade araben.

"Tja . . . det beror på . . . jag vet inte . . ." sade Sventon. "Jag tycker den är ganska nött där i kanten."

"Ja", medgav främlingen, "den är nött där i kanten."

"Och i mitten också. Där är den nästan ändå mera nött."

"Ja", medgav herr Omar, "där är den nästan ändå mera nött. Där brukade alltid min far sitta, när han flög." Han pekade på en fläck, som var så nött, att hela mönstret var borta. "Där var just hans favoritplats. Han flög ofta mellan Medina och Mecka, där han hade kamelaffärer. Och min farfar före honom. Han flög ofta mellan Mecka och Medina, han gjorde affärer i begagnade tält, och han satt alltid på samma ställe på mattan. Och sådant nöter."

"Sådant nöter kolossalt", sade Sventon. "Jag kan inte betala mycket för en så nött sak."

Araben bugade sig utan att svara. Sventon började bli en smula otålig. Annars brukar människor inte vilja erkänna det minsta fel, när de vill sälja någonting, men denne man stod helt lugnt och höll med om vad som helst.

Skannat med CamScanner

"Jag tycker uppriktigt sagt, att det luktar kamel om den", fortsatte Sventon.

"Ja", medgav herr Omar och bugade sig, "det luktar kamel om den."

"Det luktar kolossalt", sade Sventon.

"Det märker man i synnerhet, när det är alldeles vindstilla som idag", medgav herr Omar med en vördnadsfull bugning.

"Ja, men det är väl inte trevligt", sade Sventon.

"Nej. I synnerhet när man är ute och seglar är vindstilla otrevligt", medgav araben.

"Jag menar att det är otrevligt, att det luktar kamel om en matta. Känn!" sade Sventon och drog in luften genom näsan. "Här luktar ju kamel i hela rummet!"

Den arabiske främlingen drog också in luften genom näsan, och han såg riktigt lycklig ut, när han gjorde det.

"Man kan ju tro, att man har kommit in i ett kamelstall", fortsatte Sventon, som hade föresatt sig att få mattan så billigt som möjligt.

"Jag tänkte just säga det. Karavanseraj kallar vi det." Omar såg nästan vemodig ut och drog ännu en gång in luften genom näsan.

Sventon trummade otåligt med fingertopparna mot skrivbordet. Han hade aldrig hört på maken. Det var omöjligt att tala affärer med en människa, som bara stod och bugade sig och höll med om allting.

"Vad är priset?" frågade han rakt på sak.

"Det skulle vara en stor ära för mig att få sälja mattan åt herr Sventon för femhundra dinarer", sade mattans ägare.

"Femhundra vad för något?" frågade Sventon häpen.

"Dinarer", sade araben med en extra djup bugning.

"Jaså, dinarer!", sade Sventon, som plötsligt kom ihåg, att han stött på ordet i en ordfläta, som han nyligen lyckats lösa till hälften. Dinar betydde mycket riktigt "orientaliskt mynt" (nr 9 vågrätt, 5 bokstäver). Han kom ihåg det nu. Han hade ingen aning om, hur mycket femhundra dinarer var, men han var säker på att det var för mycket.

"Femhundra är för mycket för en så gammal och nött sak. Och så luktar den kamel."

"Ja", sade Omar och började sakta rulla ihop mattan. "Femhundra

Skannat med CamScanner

är hundra mer än fyrahundra, och fyrahundra är en rund summa." Han såg mer outgrundlig ut än någonsin. Hans ögon var mörka som natten.

Sventon tänkte på Ville Vessla, han rev sig förtvivlat i håret.

I detsamma knackade fröken Jansson på dörren. Hon stack in huvudet och sade viskande för att inte störa:

"Var så goda nu, när som helst."

Fröken Jansson hade dukat ett trevligt kaffebord i det yttre rummet. Mitt på bordet stod ett fat med tre stora, välgräddade semlor med mycket grädde och mandelmassa i och mycket vaniljsocker ovanpå.

"Var så god och börja så länge", sade Sventon. "Jag ska bara telefonera ett slag."

Sventon stängde dörren, grep telefonluren och begärde ett blixtsamtal till faster Hilda i Söderhamn.

"Kan faster Hilda händelsevis låna mig femhundra dinarer?" började han. "Det gäller en flygande vessla . . . eller vad säger jag, en matta." Sventon var nästan andfådd av iver. "En matta för golvdragets skull."

När faster Hilda hörde, att Ture behövde en matta för golvdragets skull, tyckte hon inte att hon gärna kunde vägra. Hon lovade att redan samma dag gå till Orientbankens avdelningskontor och växla in femhundra dinarer. (Får förklara närmare sedan, tänkte Ture. När jag har fångat Vesslan och hon får se de stora rubrikerna i tidningarna, då kommer hon att förstå.)

Under tiden hade fröken Jansson och herr Omar börjat med var sin semla.

"Det är första gången jag spisar temla", sade den arabiske främlingen och bugade sig.

"Åh!" sade fröken Jansson. (Han läspar han också, tänkte hon. Han ser ju annars riktigt bra ut, så mörk och romantisk. Skada egentligen.)

Nu kom Sventon in och slog sig ner vid bordet.

"Jag har just talat med Söderhamn", sade han. "Jag har gett Orientbanken order att sända femhundra dinarer. Förmodar vi har pengarna här i morgon. Passar det?"

Herr Omar bugade sig så djupt, att en liten gräddklick råkade fastna vid hans högra öra.

Skannat med CamScanner

"Mattan har bytt ägare", sade han utan att förändra en min.

"Gott!" sade Sventon och grep sig an med sin semla.

"Jag hör just, att man inte äter semlor i herr Omars hemland", sade fröken Jansson.

"Inte det?" sade Sventon förvånad. "Vad äter man då?"

"Ibland äter vi chepchouka."

"Förlåt?" utbrast Sventon.

"Gärna", sade araben med en bugning. "Vi brukar äta chepchouka."

"Jaså", sade Sventon osäkert, "på så sätt . . ."

"Vad det låter gott!" sade fröken Jansson. "Chep . . .?"

"Chepchouka. En välsmakande och samtidigt lätt grönsaksrätt, som särskilt lämpar sig heta dagar, då ökenvinden blåser, och det gör den nästan alltid."

"Och vad roar ni er annars med hemma i öknen?" frågade Sventon.

"Vi tar oss ibland en ridtur."

"Till häst?" frågade fröken Jansson.

"Nej, till kamel", sade herr Omar med en bugning. "Och så dricker vi kaffe rätt så ofta."

Sventon tyckte sig se ett oändligt, solbelyst sandhav. I fjärran skymtade palmer i en oas, en rad kameler tågade sakta och allvarligt fram över sanden. Han hörde klockor ringa i höga minareter med en främmande och sällsam klang. Inne i tältet satt man och åt chepchouka och drack kaffe, och över alltsammans flöt solsken som smält guld.

Måste verkligen flyga ner och hälsa på någon gång, tänkte Ture Sventon. Högt sade han:

"Men någonting så fint som temlor med vispgrädde och mandelmassa har ni i alla fall inte hemma i öknen?"

Främlingen smålog gåtfullt. Hans ögon var mer outgrundliga än någonsin.

"Temlor har vi inte", sade han och bugade sig. (Skada egentligen att han ska läspa, tänkte fröken Jansson.)

"Jag tänkte väl det", sade Ture Sventon och torkade bort en grädd-klick som råkat fastna på näsan.

Text Åke Holmberg
Bild Sven Hemmel

Skannat med CamScanner

Hemligheter

Om du lovar

Om du lovar
att inte tala om det för någon
så lovar jag
att inte tala om det för någon
så därför säger jag ingenting
inte ett dyft

Hemligheter

Mina allra hemligaste hemligheter
är så hemskt hemliga
att dom är hemliga
till och med för mej

ANNONS

Min hund
Hemliga Hubert
har försvunnit.
Om du hittar honom
var god ring
mitt hemliga telefonnummer.

Hälsningar från
Hemliga Huberts
husse Holger.

Text Siv Widerberg

Skannat med CamScanner

Mio, min Mio

Var det någon som hörde på radion den femtonde oktober förra året? Var det någon som hörde, att de frågade efter en försvunnen pojke? Så här sa de:

Polisen i Stockholm efterlyser 9-årige Bo Vilhelm Olsson, som sedan i förrgår kväll klockan 18 varit försvunnen från sitt hem, Upplandsgatan 13. Bo Vilhelm Olsson har ljust hår och blå ögon och var vid försvinnandet klädd i korta, bruna byxor, grå stickad tröja och liten röd luva. Meddelanden om den försvunne lämnas till polisens ordonnansavdelning.

Ja, så sa de. Men det kom aldrig några meddelanden om Bo Vilhelm Olsson. Han var borta. Ingen fick någonsin veta vart han tog vägen. Ingen vet det. Mer än jag. För det är jag som är Bo Vilhelm Olsson.

Jag skulle önska, att jag kunde komma åt att berätta alltihop för Benka åtminstone. Jag brukade leka med Benka. Han bor på Upplandsgatan han också. Han heter egentligen Bengt, men alla kallar honom för Benka. Och det är förstås ingen som säger Bo Vilhelm Olsson till mig. De säger bara Bosse.

De *sa* bara Bosse, menar jag. Nu, när jag är försvunnen, kan de ju inte säga någonting. Det var bara tant Edla och farbror Sixten som sa Bo Vilhelm åt mig. Ja, farbror Sixten han sa egentligen ingenting.

Skannat med CamScanner

Han talade just aldrig med mig.

Jag var fosterbarn hos tant Edla och farbror Sixten. Jag kom till dem, när jag var ett år gammal. Förut bodde jag på ett barnhem. Det var där tant Edla hämtade mig. Hon ville egentligen ha en flicka, men det fanns ingen hon kunde få. Därför tog hon mig. Fast farbror Sixten och tant Edla tycker inte om pojkar. Inte när de blir åtta-nio år åtminstone. De tyckte, att det blev för mycket oväsen i huset och att jag drog in för mycket smuts, när jag hade varit ute i Tegnérlunden och lekt och att jag slängde kläderna omkring mig och att jag pratade och skrattade för högt. Tant Edla sa jämt, att det var en olycksdag, när jag kom i huset. Farbror Sixten sa ingenting. Jo, ibland sa han:

– Du där, ge dig iväg ut, så jag slipper se dig.

Jag var för det mesta hos Benka. Hans pappa pratade alltid så mycket med honom och hjälpte honom att bygga modellflygplan och ritade märken på köksdörren för att se hur mycket Benka växte och så där. Benka fick skratta och prata och slänga kläderna omkring sig hur mycket han ville. Hans pappa tyckte om honom ändå. Och alla grabbar fick komma hem till Benka och leka. Till mig fick ingen komma, för tant Edla sa, att här ska inte vara något spring av ungar. Det höll farbror Sixten med om. ”Vi har nog med pojklunsen som vi har”, sa han.

Ibland när jag hade gått och lagt mig om kvällarna, brukade jag önska att Benkas pappa skulle vara pappa åt mig också. Och så brukade jag undra, vilken som var min riktiga pappa och varför jag inte fick vara hos honom och min riktiga mamma i stället för på barnhemmet och hos tant Edla och farbror Sixten. Tant Edla hade sagt till mig, att min mamma dog när jag föddes. Vem min pappa var, var det ingen som visste, sa hon. ”Men det kan man ju räkna ut vad han var för en slusk”, sa hon. Jag hatade tant Edla för att hon sa så om min far. Kanske det var sant, att min mor dog, när jag föddes. Men jag *visste* att min far inte var någon slusk. Jag brukade ligga och gråta efter honom ibland.

En som var snäll emot mig, det var tant Lundin i fruktaffären. Hon gav mig godsaker och frukt då och då.

Skannat med CamScanner

Nu efteråt undrar jag, vem tant Lundin egentligen är. För det var hos henne det började, den där dagen i oktober förra året.

Den dagen hade tant Edla sagt åt mig flera gånger, att det var en olycka att jag hade kommit i huset. Strax före klockan sex på kvällen, sa hon åt mig att jag skulle springa bort till ett bageri vid Drottninggatan och köpa en sorts skorpor som hon tyckte om. Jag satte på mig min röda luva och stack i väg.

När jag kom förbi fruktaffären, stod tant Lundin i dörren. Hon tog mig under hakan och tittade så underligt på mig länge länge. Sedan sa hon:

– Vill du ha ett äpple?

– Ja tack, sa jag. Och så gav hon mig ett vackert rött äpple, som såg så gott ut. Sedan sa hon:

– Vill du lägga ett kort i brevlådan åt mig?

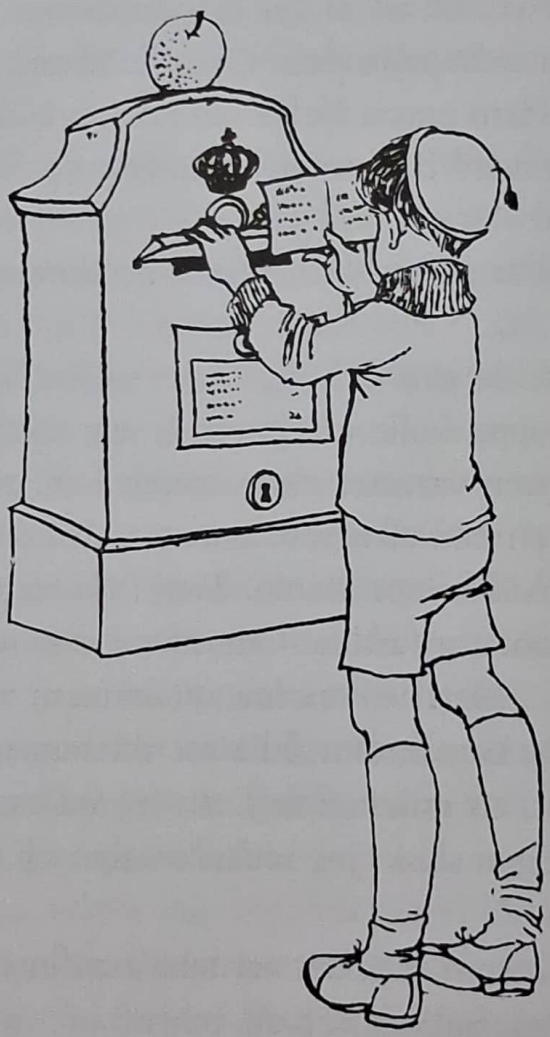

Skannat med CamScanner

– Ja, det kan jag väl göra, sa jag. Då skrev hon några rader på ett kort och räckte mig det.

– Ajö, Bo Vilhelm Olsson, sa tant Lundin. Ajö, ajö, Bo Vilhelm Olsson.

Det lät så märkvärdigt. Hon brukade aldrig säga annat än Bosse.

Jag kilade iväg till brevlådan ett kvarter längre bort. Just när jag skulle stoppa ner kortet, fick jag se, att det lyste och glänste om det som av eld. Ja, bokstäverna som tant Lundin hade skrivit lyste med eldskrift. Jag kunde inte låta bli att läsa det. Så här stod det på kortet:

Till Konungen,

Landet i Fjärran.

Den du så länge har sökt är på väg. Han färdas genom dag och natt, och han bär i sin hand tecknet, det gyllene guldäpplet.

Jag förstod inte ett ord. Men jag frös så konstigt över hela kroppen. Jag skyndade mig att stoppa ner kortet i brevlådan.

Vem var det som färdades genom dag och natt? Och vem bar i sin hand ett guldäpple?

Då kom jag att titta på äpplet som jag hade fått av tant Lundin. Och äpplet var av guld. *Det var av guld*, säger jag. Jag hade i min hand ett gyllene guldäpple.

Då började jag närapå gråta. Inte riktigt men närapå. Jag kände mig så ensam. Jag gick och satte mig på en bänk i Tegnérlunden. Där fanns inte en människa. Alla hade gått hem för att äta middag. Det var skumt i parken och det regnade lite. Men i husen runt omkring lyste det överallt. Jag kunde se, att det lyste i Benkas fönster också. Nu satt han där inne och åt ärter och plättar tillsammans med sin pappa och mamma. Jag fick för mig, att det satt barn tillsammans med sina pappor och mammor överallt där det lyste. Det var bara jag som satt här ute i mörkret. Ensam. Ensam med ett guldäpple, som jag inte visste, vad jag skulle ta mig till med.

Jag la det försiktigt på bänken bredvid mig, medan jag funderade. Det stod en gatlykta i närheten, och skenet från den föll på mig och på

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

äpplet. Men skenet föll också på något annat, som låg på marken. Det var en vanlig pilsnerflaska, tom förstås. Någon hade proppat in en träbit i halsen på den. Det var väl någon av småungarna, som brukade leka i Tegnérlunden om förmiddagarna. Jag tog upp flaskan och satt och läste lite på etiketten. "Aktiebolaget Stockholms Bryggerier Klass II" stod det. Och då, just som jag sitter där och läser, så får jag se, att det är något som rör sig inne i flaskan.

I Tusen och en natt, som jag lånade på biblioteket en gång, där står det om en ande, som blev instängd i en flaska. Men det var ju långt borta i Arabien och för tusentals år sedan och inte var det väl i en vanlig pilsnerflaska heller. Det är nog ganska sällan det finns några andar i pilsnerbuteljerna från Stockholms Bryggerier. Men här var i alla fall en. Det var en ande, sanna mina ord, som satt inne i flaskan. Men det syntes, att han ville komma ut. Han pekade på träpluggen, som täppte till flaskhalsen, och såg så bevekande på mig. Jag var ju inte vidare van vid andar, så jag var nästan rädd att ta bort träpluggen. Men till sist gjorde jag det, och med ett stort brusande for anden ur flaskan och började växa sig så stor, så stor att han till sist var högre än alla husen kring Tegnérlunden. Det är så andar gör, de kan krympa ihop sig och bli så små att de får rum i en flaska och i nästa ögonblick kan de växa ut och bli stora som hus.

Ingen kan tro, vad jag blev rädd. Jag darrade i hela kroppen. Anden talade till mig. Hans röst var som ett enda stort brus, och jag tänkte, att det här skulle tant Edla och farbror Sixten höra, som alltid tycker, att man pratar för högt.

– Barn, sa anden till mig, du har räddat mig ur mitt fängelse. Nämn själv hur jag skall kunna belöna dig.

Men jag ville inte ha någon belöning för att jag hade tagit bort en liten träplugg. Anden berättade, att han hade kommit till Stockholm kvällen förut, och så hade han krupit in i flaskan för att sova. För flaskor är de bästa sovplatser, som andar vet. Men medan han sov, hade någon stängt igen utgången för honom. Och om jag inte hade räddat honom, hade han kanske fått stanna i flaskan i tusen år, tills träpluggen hade ruttnat.

Skannat med CamScanner

– Och det skulle inte ha behagat min herre konungen, sa anden liksom mera för sig själv.

Då tog jag mod till mig och frågade:

– Ande, var kommer du ifrån?

Det var alldeles tyst ett ögonblick. Men sedan sa anden:

– Jag kommer från Landet i Fjärran.

Han sa det så högt att det sjöng och dånade i mitt huvud, och det var något i hans röst, som kom mig att längta till det där landet. Jag kände, att jag inte kunde leva, om jag inte fick komma dit. Och jag höjde armarna mot anden och ropade:

– Ta mig med! O, ta mig med till Landet i Fjärran! Det är någon, som väntar på mig där.

Anden skakade på huvet. Men då sträckte jag guldäpplet emot honom, och anden gav till ett högt rop:

– Du bär tecknet i din hand! Du är den som jag kommit för att hämta. Du är den, som konungen så länge har sökt!

Han böjde sig ner och lyfte upp mig i sin famn, och det sjöng och dånade om oss, när vi steg genom rymden. Vi lämnade Tegnérlunden och alla husen, där det lyste i fönstren och där barn satt och åt middag med sina pappor och mammor. Medan jag, Bo Vilhelm Olsson, svävade uppe under stjärnorna.

Vi var långt ovanför molnen, och vi for fram fortare än blixten och med större dån än åskan. Stjärnor och månar och solar sprakade omkring oss. Ibland var allt svart som natten, ibland så skinande ljust och vitt, att jag måste blunda.

– Han färdas genom dag och natt, viskade jag för mig själv. Det var så det hade stått på kortet.

Och så rätt som det var sträckte anden ut sin hand och pekade mot någonting långt borta, något grönt, som låg i klart, blått vatten och i starkt solsken.

– Där ser du Landet i Fjärran, sa anden. Vi sänkte oss ner mot det gröna.

Och det var en ö som simmade på havet. Och i luften var en doft av tusen rosor och liljor och en underlig musik som var vackrare än någon

Skannat med CamScanner

annan musik i världen.

Nere vid havsstranden låg ett stort vitt slott, och vi landade där.

Någon kom gående längs stranden. Det var *min fader konungen*. Jag kände igen honom så fort jag fick se honom. Jag visste, att det var min far. Han öppnade sina armar och jag sprang rätt in i hans famn. Han höll mig kvar där länge. Vi sa ingenting åt varann just då. Jag bara höll mina armar om hans hals så hårt jag kunde.

Å, vad jag önskade, att tant Edla hade kunnat se min fader konungen, hur vacker han var och hur hans kläder skimrade av guld och diamanter. I ansiktet var han lik Benkas pappa fast vackrare. Det var synd, att inte tant Edla kunde se honom. Då hade hon fått se, att min pappa inte var någon slusk.

Men tant Edla hade rätt i att min mamma dog, när jag föddes. Och de dumma människorna på barnhemmet tänkte aldrig på att underrätta min fader konungen om var jag fanns. Han hade sökt efter mig i nio långa år. Jag är så glad, att jag kom tillrätta till sist.

Rätt länge har jag nu varit här. Jag har så roligt hela dagarna. Och varje kväll kommer min fader konungen in i mitt rum och vi bygger modellflygplan och pratar med varandra.

Skannat med CamScanner

Och jag växer och mår bra här i Landet i Fjärran. Min fader konungen sätter märken på köksdörren varje månad för att se hur mycket jag växer.

– Mio, min Mio, det var värst vad du har växt nu igen, säger han, när vi mäter.

"Mio, min Mio" säger han, och det låter så lent och varmt. När allt kommer omkring heter jag inte alls Bosse.

– Jag har sökt dig i nio långa år, säger min fader konungen. Jag har legat vaken om natten och tänkt: "Mio, min Mio". Då måtte jag väl veta, att du heter så.

Där ser man. Det där med Bosse var fel liksom allting annat var fel, när jag bodde på Upplandsgatan. Nu har det blivit rätt.

Jag tycker så mycket om min fader konungen, och han tycker så mycket om mig.

Jag skulle önska att Benka visste om allt det här. Jag tror jag ska ta och skriva det till honom och stoppa det i en flaska. Så sätter jag en kork i flaskan och kastar ut den i det blå havet som är omkring Landet i Fjärran. När Benka är med sin pappa och mamma på deras sommarställe ute vid Vaxholm, kanske flaskan kommer seglande, just när han är nere och badar. Det vore bra. För det vore roligt, om Benka visste om allt det här märkvärdiga som har hänt mig. Och så kunde han ju ringa till polisens ordonnansavdelning och tala om att Bo Vilhelm Olsson, som egentligen heter Mio, är i gott förvar i Landet i Fjärran och har det så bra, så bra hos sin fader konungen.

Text Astrid Lindgren
Bild Ilon Wikland

Skannat med CamScanner

Vaggvisa

Så näpen är pappa
när han ligger och sover
Man vill honom klappa
Kära lilla pappa
Lilla rara pappa
Klappa klappa klappa
Vad pappor är näpna i sömnen!

Text Siv Widerberg

Skannat med CamScanner

Du är min vän

Du är min vän
Jag tycker om dej
Jag tycker om att prata med dej
Jag tycker om att vara med dej
Jag tycker om att leka med dej
Jag tycker du är kul
Jag tycker du är snäll
Jag tycker du är bara lite stygg
ibland
Du är min vän
Jag tycker om när vi hoppar
tillsammans
från dassfönstret

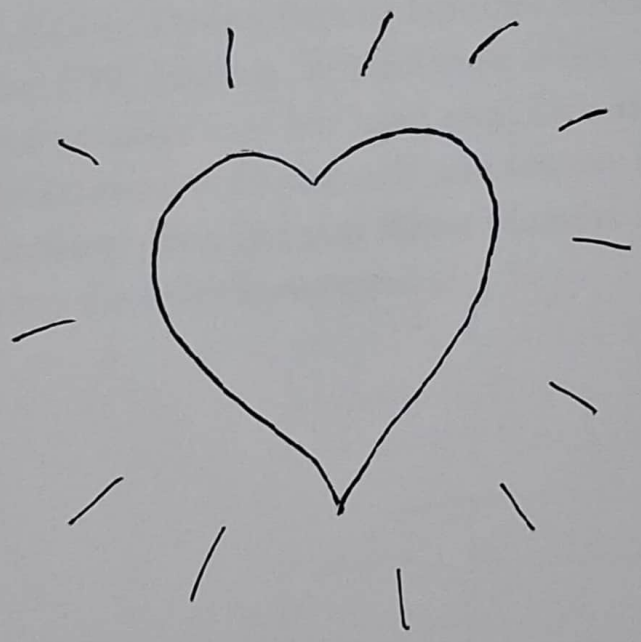

Text Siv Widerberg

Skannat med CamScanner

Kan du svinlatin?

Lillgrisen hade länge bott i sin stia och han hade varit riktigt belåten med sitt liv. Han fick god mat och mycket mat och mat i rättan tid. Även om han ibland önskade sig bättre mat och mer mat och mat ännu oftare, så var han nöjd. Gumman som bodde i en röd stuga, inte långt från stian, kom med mat två gånger om dagen, morgon och kväll, och det var inte dåligt. Grisen tyckte mycket om mat.

Grisen tyckte också mycket om stian där han bodde. Den var stor och gyttjig och han tyckte om att rulla runt i gyttjan och på så sätt klia sig på ryggen. Och mitt i stian fanns en stor grop som blev en rätt så härlig pöl när det regnade. Om han inte rörde pölen blev den spegelblank och då kunde han spegla sig i den. Och efter ett störtregn kunde lillgrisen faktiskt inbilla sig att pölen var en liten sjö. Då stod han gärna i det leriga vattnet och trampade och kände hur den mjuka leran gled och kittlade mellan tårna. Oj, vad det kändes skönt.

I stians lera kunde grisen också rita och texta. Han hade ju så fina, spetsiga tår, som var utmärkta att rita med. Så han ritade ofta. Han tyckte särskilt om att rita bokstäver. Ibland skrev han sina älsklingsord:

MAT
LERA
PÖL

och sen beundrade han vad han hade skrivit.

Om han var hungrig lade han ibland till några bokstäver och då blev det:

Skannat med CamScanner

MERA MAT
FLERA BULLAR
PÖLSA

Grisen tyckte om bokstäver för man kunde göra allt i hela världen av bokstäver. Han kunde till och med göra ett självporträtt av bokstäver. Så här gjorde han:

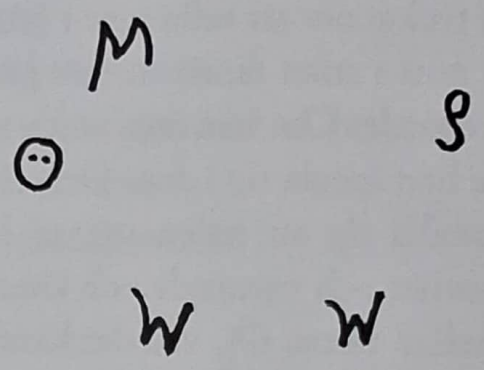

Först gjorde han ett vackert M. Sen ett fint kurvigt S. Sen ett par W lite längre ner, och sen satte han ett O på samma höjd som S-et. Och sen satte han två prickar i O-et. Han låtsades att det var ett Ö som hade så tunga prickar att de föll ner i O-et. Sen band grisen samman dessa bokstäver och då blev det faktiskt ett rätt så trevligt självporträtt, särskilt när han satte dit en prick så att grisen fick ett öga.

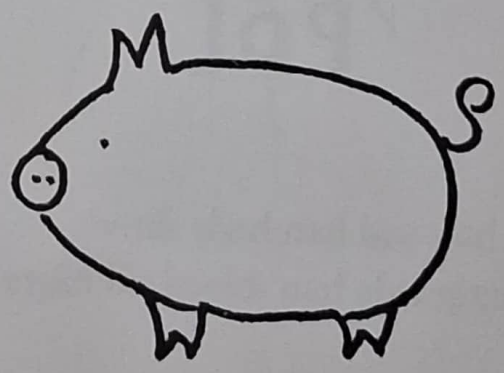

Skannat med CamScanner

Grisen tyckte också om staketet som gick runt stian. Det var gjort av det grövsta härligaste trä, fullt av småstickor. Grisen tyckte att det kändes skönt att klia sin skära rygg mot stians staket. Klistaketet kallade han det.

Klistaketet var också bra att rita på. Han hade hört att man ska låta maten tysta mun. Han visste inte om man skulle vara tyst för att man hade fått mat, *eller* om man får mat för att man är tyst, så för säkerhets skull försökte grisen vara så tystlåten som möjligt. På en av klistaketets plankor skrev han: LÅT MATEN TYSTA MUN. På en annan planka skrev han LAKONIK I PRAKTIK, för det lät så förnämt och fint, som latin. Att vara lakonisk är att vara tystlåten, och han ville påminna sig om att vara så tyst som möjligt. På en tredje planka skrev han LAKONIK I PRAKTIK i spegelskrift, så att han kunde läsa det, även när han tittade ner i pölen.

Och så skrev han YSTÖFF på svinlatin. Kan du svinlatin? Det är ett hemligt språk som smågrisar ibland talar med varandra när dom inte vill att deras föräldrar ska förstå. Hur man talar det är förstås en hemlighet, men kanske du kan förstå det, om du får veta att den här boken skulle heta så här på svinlatin:

RISENGÖFF OMSÖFF

ILLEVÖFF LIBÖFF

ENRÖFF

(Om du kan räkna ut hur man talar svinlatin får du ABSOLUT INTE berätta det för någon annan!)

Text och bild Siv Cedering

Skannat med CamScanner

Mitt lilla barn

Ett barn ska jag ha
när jag blir stor
med smala ben
och mjuka skor
små vassa tänder
och skära händer
mage som en sockertopp
och ljusbrunt hår
precis rakt opp

Och jag ska köpa saker
varje da
så många som mitt lilla barn
vill ha
Och skrika
ska mitt lilla barn få göra
för skrik
tycker jag om att höra
Och bråka hela dagarna

Skannat med CamScanner

och skrämma kor i hagarna
Men
ska jag säja
Akta dej för eld
och djupa vatten
Spring aldrig aldrig
bort från mej
i den svarta natten

Ett barn ska jag ha
när jag blir stor
med smala ben
och mjuka skor
små vassa tänder
och skära händer
mage som en sockertopp
och ljusbrunt hår
precis rakt opp
Och vi ska busa mycket
varje da
mitt eget lilla barn
och ja
Och skrika som gorillor
ska vi göra
hoppa runt
och skrämma folk
ni ska få höra
Och vi ska bita
dom i benen
binda fast dom
vid den stora stenen
Men
ska jag säja
Akta dej för eld
och djupa vatten
Spring aldrig aldrig
bort från mej
i den svarta natten

Skannat med CamScanner

Ett barn ska jag ha
när jag blir stor
med smala ben
och mjuka skor
små vassa tänder
och skära händer
mage som en sockertopp
och ljusbrunt hår
precis rakt opp
Och om mitt barn
får ont i magen
några gånger
ska jag sjunga för det
jättefina sånger
och jag ska byta blöjor
på mitt barn
och sätta på små kläder
och världens
minsta gummistövlar
ifall det blir dåligt väder
Men
ska jag säja
Akta dej för eld
och djupa vatten
Spring aldrig aldrig
bort från mej
i den svarta natten

Text Barbro Lindgren
Bild Gunna Grähs

Skannat med CamScanner

Kalle och Ada

Kalle har en docka som heter Dollan
och en vän som heter Ada.
Ada har en tiger som heter Pollan
och en vän som heter Kalle.

Ibland matar Kalle Pollan . . .

och Ada matar Dollan.

Skannat med CamScanner

Men en dag tar Ada både Dollan och Pollan.
Hon vill köra dem i den röda dockvagnen.

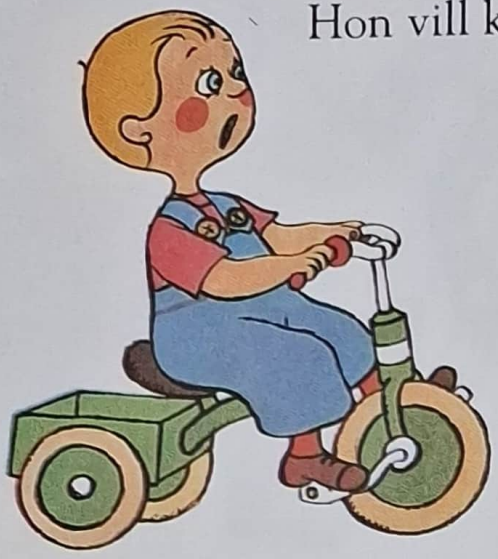

”Jag vill ha min Dollan! Hon ska åka på cykeln”,
skriker Kalle.
”Tyst!” säger Ada. ”Dollan och Pollan sover.”
Då drar Kalle i Adas långa hår. ”Aaaj!” skriker Ada.
Kalles pappa
tittar in i rummet.
”Vad gör ni?” frågar han.

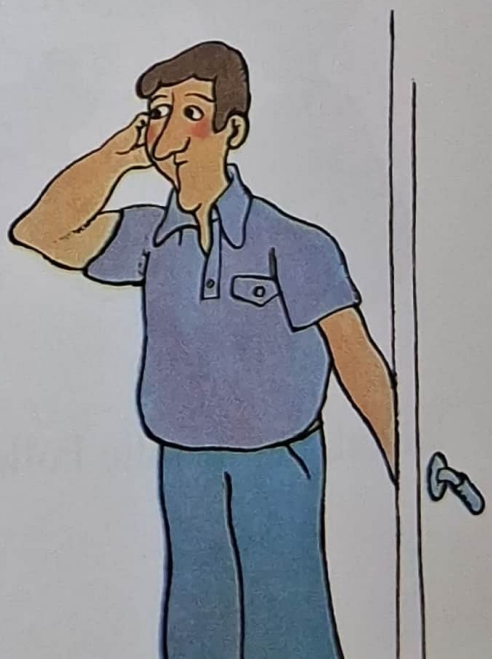

Skannat med CamScanner

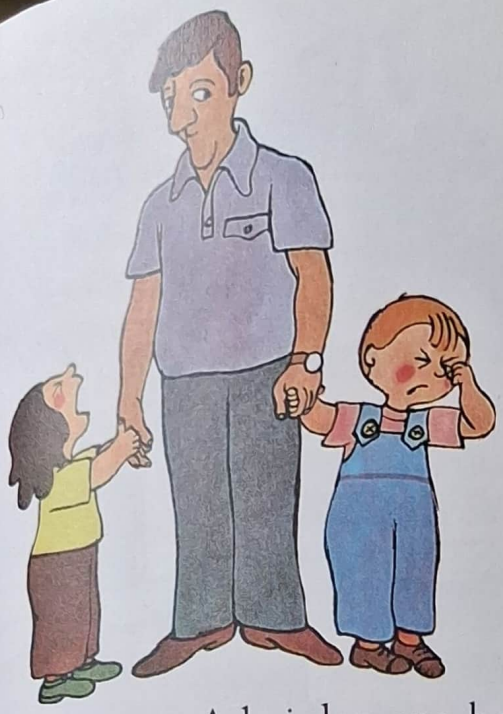

”Dollan och Pollan
blir rädda när ni bråkar.
Det är bäst att de
får ha kalas”, säger pappa.

Pappa tar Ada i den ena handen
och Kalle i den andra.

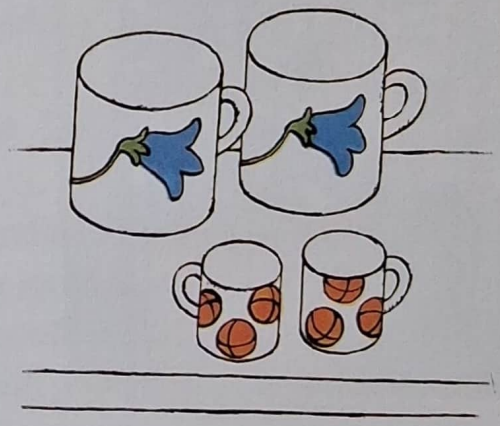

Kalle och Ada vill också ha kalas.
I köket finns saft och bullar.
Kalle och Ada har stora
muggar med blommor på.
Dollan och Pollan har små muggar med bollar på.

Nu sitter de vid bordet: Kalle och Ada, Dollan och Pollan.
Alla är glada. Ett sånt fint kalas!

Text Birgitta Gedin
Bild Per Åhlin

Skannat med CamScanner

Ett hemligt kalas

''I alla familjer är det alltid någon som är yngst. I Boffens familj är det Boffen (som är fem år). Han är lite ledsen över att det just råkat bli han. Ibland är det som om han inte finns alls. Alla bara håller på med sitt. Pratar med varann högt ovanför Boffens huvud.'' Men en dag händer det Boffen något roligt.

En dag hittar han en flicka. Den sötaste flicka han nånsin sett.

Hon hoppar rep innanför ett staket i en trädgård.

– Vad heter du? säger flickan och kommer närmare staketet.

– Boffen.

Hon stirrar på honom.

Skannat med CamScanner

– På riktigt? säger hon. Kan man verkligen heta Boffen?

Boffen säger ingenting. Han tänker. Vad svarar man på en sån konstig fråga? *Han* heter ju Boffen! Vad är det för fel på att heta Boffen?

– Hörde du att jag frågade? säger flickan. Kan man heta Boffen? Är du döpt till Boffen?

– Hur då döpt? säger Boffen.

– När du var nyfödd och fick namn. Sa prästen att du skulle heta Boffen?

– Det kan jag inte komma ihåg.

– Det kan ingen komma ihåg, säger flickan. Men man vet ju vad man är döpt till. Jag är döpt till Jenny Charlotta. Fast jag kallas bara för Jenny.

Boffen tycker att Jenny är ett fint namn. Låter lite som en blomma. Skär.

– Nu kommer jag ihåg, säger han. Egentligen heter jag Bo Magnus.

– När du börjar skolan kommer fröken att kalla dej för Bo Magnus. Eller kanske bara Bo. Eller Magnus. Vilket vill du helst?

Boffen bryr sig inte om att svara. Han vill inte kallas för något av de här namnen. Han vill heta Boffen. Förresten vet han varför han kallas för Boffen. Men det tänker han inte tala om för Jenny. Egentligen ska han kallas för Bosse har mamma sagt. Kan man rå för att man läspade när man var liten och sa Boffe! Sen sa alla Boffen. Det är ett bra namn.

Någon ropar på Jenny. Hon börjar gå mot huset igen.

– Kommer du ut sen? säger Boffen.

– Neej, säger Jenny. Jag ska bort.

– I morron då?

– Då ska jag ha kalas.

– Har du födelsedag? säger Boffen.

– Neej, det är vanligt kalas. Ett trädgårdskalas!

– Blir det många? säger Boffen. När blir det?

Han hoppas att Jenny ska bjuda honom på sitt kalas. Nu börjar hon gå uppför det gula husets trappa. På översta steget stannar hon.

– Det blir klockan tolv, och det är bara två som är bjudna.

Skannat med CamScanner

Och så går hon in och stänger dörren. Boffen står kvar en stund och tittar på dörren. Han hoppas att den ska öppnas och Jenny ska sticka ut huvet och säga att han får komma på hennes kalas. Men dörren fortfar att vara stängd. Det är en dum och mallig dörr.

Boffen kan inte låta bli att tänka på Jennys kalas. Han vaknar extra tidigt nästa morron och bara tänker på det. Även om han inte är bjuden vill han gå dit och se vilka som kommer. Hellre än att gå med Karl-Olov och bada vill han gå till Jennys hus och titta. Och ändå är det väldigt sällan som Karl-Olov vill ha Boffen med sig.

Boffen kommer för sent till Jennys kalas. Han måste äta lunch först. Hela tiden medan han äter, frågar han vad klockan är. Fast han äter det fortaste han kan är klockan tjugo minuter över tolv, när han är färdig. Sen springer han hela vägen till Jenny.

Han går utefter staketet och kikar in i trädgården. Inte en enda kalasmänniska finns det därinne. Alldeles tyst och stilla är det. Har Jenny bara hittat på det där med kalaset?

Men så hör han att någon gråter. Nånstans bland buskarna långt borta i trädgården är det någon som snyftar.

Boffen klättrar över staketet och pilar iväg under äppelträden. I ett grönt litet rum – en syrenberså – sitter Jenny och gråter. Hon lutar huvet mot ett runt bord, där hon har dukat fram koppar och fat och en massa bakelser.

– Kom det ingen på ditt kalas? säger Boffen.

Jenny tittar på honom med rödgråtna ögon. Hon skakar på huvet.

– Såna dummingar, säger Boffen. Om du hade bjudit mej hade jag kommit.

Jenny säger ingenting. Hon snyftar ännu högre.

– Du kan bjuda mej nu. Faktiskt!

Jenny bara gråter. Boffen blir alldeles olycklig. Han måste trösta Jenny. Blommor är ingen idé. Den här trädgården är alldeles full med blommor. Det är inte blomtröst hon behöver.

– Dom kanske har tagit fel på dag, säger han. Dom kanske kommer i morgon.

– I morgon går det inte, viskar Jenny. Då är mormor och morfar

Skannat med CamScanner

hemma. Dom vet inte om kalaset.

– Är det ett hemligt kalas? säger Boffen.

– Jaa, säger Jenny. Ingen vet om det. Bara du . . . och dom som jag har bjudit. Jag har köpt bakelser för alla mina pengar. Och så kom dom inte.

Boffen är inte säker på att det är nån tröst för Jenny att han skulle kunna äta upp alla bakelserna åt henne. Men han säger det ändå.

– Jag kunde äta lite . . . Vi kunde ha kalas i alla fall.

Det är ingen tröst! Jenny stirrar på honom nästan argt. Hon har slutat att gråta.

– Det blir inget riktigt kalas, säger hon. När inte dom rätta gästerna kommer.

– Jag kan springa och hämta dom, säger Boffen.

Nu kommer tårarna i Jennys ögon igen.

– Jag vet inte var dom bor, säger hon. Jag har bara träffat dom på gatan. Pratat med dom . . . och bjudit Oskar på socker.

Boffen är tyst en stund. Han känner bara *en* Oskar. Men den kan det ju inte vara!

– Menar du Oskar? säger han. Hästen?

Jenny nickar.

– Tänker du bjuda Oskar på bakelser?

– Inte Oskar. Hans husse. Oskar skulle ha stått under äppelträdet och ätit äpplen. Sommaräppelträdet som redan har ganska stora äpplen. Och så skulle han ha fått massor med sockerbitar till efterrätt. Jocke skulle ha fått bakelserna. Fast det gör detsamma med Jocke. Bara Oskar hade kommit.

Nu strålar Boffen med hela ansiktet. Han ska trösta Jenny.

– Gråt inte, säger han. Jag ska hämta Oskar. Jag vet var han bor. Vänta bara!

Boffen rusar iväg. När han kommer ut på vägen ropar han:

– Det heter inte husse! Inte när man pratar om hästar.

Boffen springer allt vad han orkar. I ett gathörn möter han en som också springer allt vad han orkar. Det är Ludde. Det blir en väldig krock. Boffen slår pannan i Luddes haka. De måste stanna ett tag och

Skannat med CamScanner

känna efter om det gått hål på krockställena. Det har det inte. De är alldeles hela.

– Jag skulle just hämta dej, säger Ludde. Skulle du hämta mej?

– Jag ska hämta Oskar, säger Boffen. Han är bjuden på kalas.

– Kan hästar gå på kalas? undrar Ludde.

– När dom blir bjudna, säger Boffen. Oskar är bjuden, fast han har glömt bort det. Åtminstone har Jocke glömt det.

– Jocke sitter hos Fia-på-hörnet och ölar, säger Ludde. Oskar står på gården.

– Då får vi hämta honom, säger Boffen.

Oskar står på gården och sover. Det är inte mycket på lasset idag. En gammalmodig symaskin och några pinnstolar. Inne hos Fia sitter Jocke och kalasar. Det är inte mer än rätt att Oskar får gå på kalas han också. De tycker inte att det är nån idé att fråga Jocke. Det är inte alldeles säkert att han tycker att hästar ska gå på kalas.

Först försöker de spänna av kärran. Men det går inte, så de tar Oskar i betslet och drar iväg med hela lasset. Först ser Oskar lite förvånad ut. Det verkar som om han helst vill stå kvar på Fias gård. Men sen suckar han och följer med. Helst vill pojkarna sitta på kärran båda två. Men de är inte säkra på att de kan få Oskar att gå dit de vill. De ordnar det så att Boffen sitter på kärran och håller i tömmarna och Ludde går bredvid och håller i betslet. Det är tur att folk inte tittar på Skrot-Jockes gamla åk. De är vana att småpojkar åker med. Och kanske de tror att Jocke ligger och sover bredvid den gamla symaskinen. Det händer att Jocke ligger i kärran och sover. Oskar klarar sig hem på egen hand.

När de kommer till Jennys grind hojtar Boffen.

– Öppna. Vi är här!

Jenny kommer rusande.

– Åh, Boffen, du är världens bussigaste, säger hon.

Boffen tittar på Ludde. Han hoppas att Ludde ska förstå hur fint det är att en flicka som Jenny tycker att han är världens bussigaste. Men Ludde ser inte ut att förstå. Han håller på att öppna båda grindhalvorna. Men fast det är en dubbelgrind går kärran inte igenom. Det är för

Skannat med CamScanner

att den kommer på snedden.

De försöker få Oskar att backa, så att de ska kunna köra mera rakt in genom grinden. Men det vill inte Oskar. Nu när han bestämt sig för att gå in i trädgården tänker han inte gå tillbaka.

Till slut lyckas de spänna loss kärran. Och Oskar vandrar in i trädgården. Man kan se att han tycker det är trevligt att vara i en trädgård. Han gör till och med några spattiga skutt på gräsmattan. Till slut får de iväg honom till äppelträdet. Där binder de honom. Jenny drar ner en gren så att han ska se äpplena. De är ganska små och gröna.

– Varsågod, Oskar, säger Jenny. Du får äta så många äpplen du vill.

Och Oskar förstår. Han nafsar till sig ett äpple.

– Han tycker om det, viskar Jenny.

Men Boffen är inte alldeles säker. Han tycker att Oskar grinar illa. Som om äpplet är surt. Oskar äter för att vara artig.

Men bakelser behöver man inte vara artig för att äta. Jenny har knappt hunnit säga varsågoda, förrän Boffen och Ludde sitter vid det runda bordet i bersån.

– Ni får äta två var, säger Jenny. Jag vill bara ha en. Och så spar vi en ifall Skrot-Jocke kommer.

– Det gör han säkert, säger Boffen. Han springer nog omkring och frågar folk om dom har sett Oskar. Och så kommer han hit.

– Kanske han är arg, säger Ludde med munnen full av bakelse.

– Han får skylla sej själv när han inte lät Oskar gå på kalas fast han var bjuden, säger Boffen.

– Förresten kommer han inte in genom grinden, säger Ludde.

Jenny säger ingenting för hon står under äppelträdet och klappar Oskar.

Om man mister en vän är det tur att man får en annan i stället. Fast nog var det synd att mista Skrot-Jocke. Även om det är bra att Jenny tycker att man är världens bussigaste.

Inte kunde Boffen tänka sig att Jocke skulle bli så till sig för att Oskar gick på kalas. Så sällan som Oskar var bortbjuden! Jocke borde ha blivit glad över att nån tänkte på att bjuda honom. Men Jocke var

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

så arg så han skakade, när han kom farande till Jennys grind. Det var tur att han inte kom in meddetsamma, för vagnen stod i vägen. Men han hytte med nävarna och ropade arga saker till Ludde och Boffen. Inte ville han smaka på bakelsen heller, fast Jenny räckte honom fatet över staketet.

Mitt i alltihop kom Jennys mormor och morfar. De var också arga. Särskilt för att både grinden och stolparna var sönderskrapade. Och inte tyckte de om att Oskar stod i deras trädgård och åt äpplen.

Jennys moster hade stått i köket och bakat och hade inte märkt någonting, förrän hon hörde bråket i trädgården. Nu kom hon ut och var arg för att Oskar trampat i blomsterrabatterna.

Till slut fick Jocke loss vagnen och spände för Oskar. Man kunde tydligt märka att Oskar gärna stannat en stund till på kalaset, för han vände sig om flera gånger när han gick.

– Nu får vi nog aldrig mer några saker av Skrot-Jocke, sa Ludde när de satt i sitt hus efter Jennys kalas.

– Det gör inget, sa Boffen. Vi får nog inte ha kvar huset så länge till.

Men han tänkte att en dag skulle han gå till Skrot-Jocke med en tröstepresent. Han kände sig ledsen över att Jocke var arg. Men *en* sak var han glad över!

– Hörde du vad Jenny sa? sa han.

– Nää.

– Hon sa att jag var världens bussigaste.

– Jag är väl lika bussig, sa Ludde. Bakelserna var goda . . .

– Tycker du inte att hon är fin? sa Boffen.

– Vem?

– Jenny, förstås.

– Hon är väl som andra flickor, sa Ludde.

Boffen satt tyst. Han tänkte att i morron kunde han gå till Jenny ensam. Nu när hon har sagt att han är världens bussigaste kanske hon vill leka med honom. Säga att han får komma in i trädgården. Om bara morfarn inte är hemma, förstås. Han var den argaste.

Text Kerstin Sundh
Bild Gunilla Nordin

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

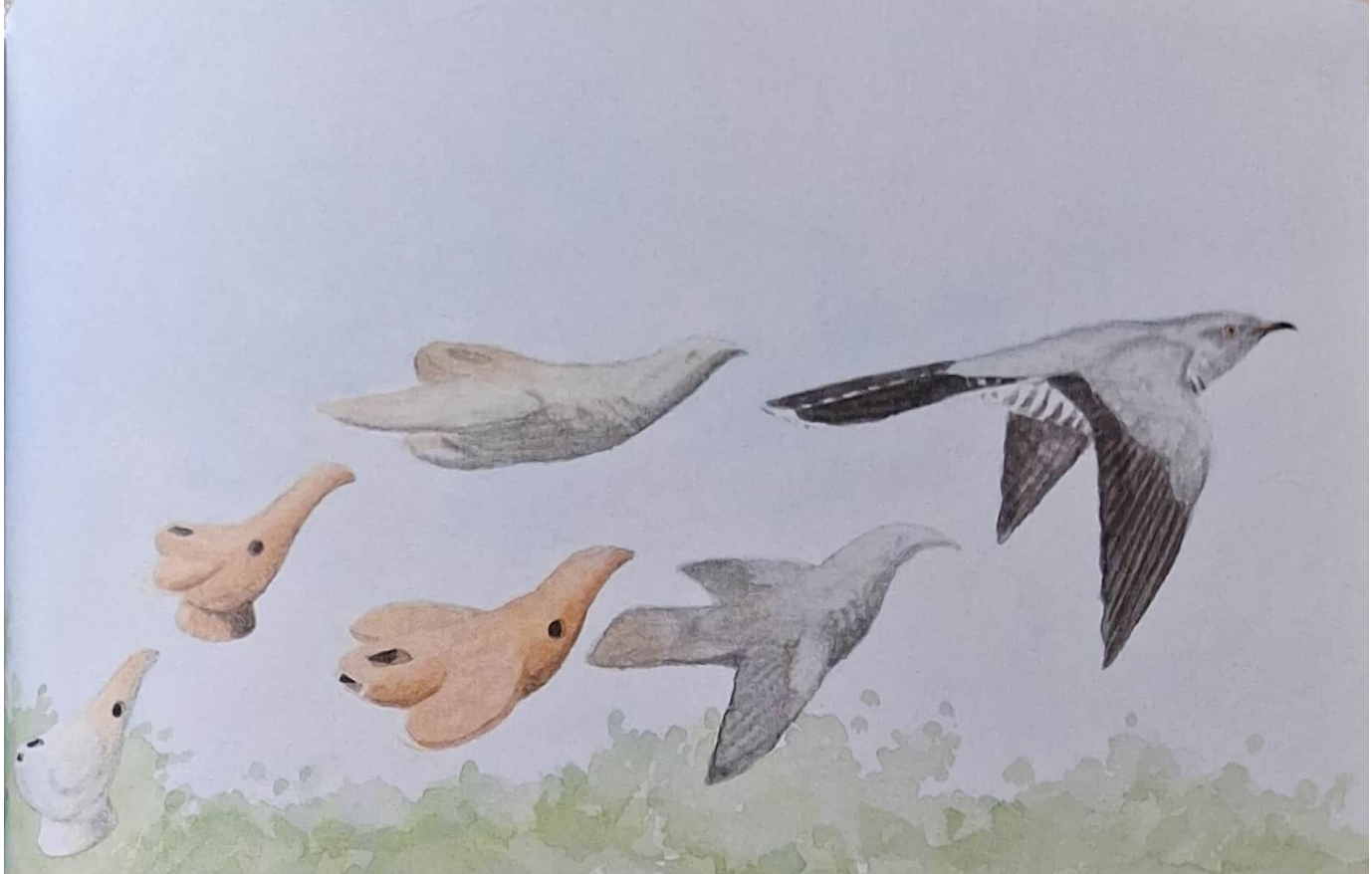

Nu är den ljuva tid

Nu är den ljuva tid då häggen står
som brud på gången mellan gröna snår,
då svalan klipper solens blonda hår
och skogens gökar räknar våra år.

Och du som lever lustigt här och nu
du stannar till och räknar vart kuku:
Ett, två, tre, fyra, fem och sex och sju . . .
Så tystnar göken – och så tystnar du.

Text Lennart Hellsing
Bild Lars Klinting

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Visst kan Lotta cykla

”Jag kan *visst* cykla”, skrek Lotta.

”Tänk för att jag kan det ni! I smyg!” Lotta satt på grindstolpen utanför det gula huset på Bråkmakargatan där hon bodde. Hon satt där

Skannat med CamScanner

och såg hur Jonas och Mia Maria kom farande utför backen på sina cyklar så att det bara susade om det, undra på att Lotta var arg! Men hon var knappt fem år, Lotta, och hon kunde faktiskt inte cykla än – inte ens i smyg.

"Nej, du är för liten", sa Jonas efteråt. Det var när de satt i köket och åt kvällsmat.

"Och förresten så har du ingen cykel", sa Mia Maria, "bara en gammal trehjuling."

Då blev Lotta ännu argare.

"Där hör ni", sa hon till mamma och pappa. "Jag kan väl inte cykla, när jag inte har nån cykel."

Men sedan bet hon lite i sin smörgås och mumlade:

"Fast jag kan *visst* cykla. I smyg!"

Det var många saker Lotta hade för sig i smyg, åtminstone sa hon så jämt.

"Jag går i skolan också", brukade hon säga. "I smyg!"

Och en gång när Lotta var och hälsade på tant Berg i huset bredvid, så sa tant Berg:

"Så lustigt! Jonas och Mia Maria har blå ögon båda två, men Lottas är nästan gröna."

Då sa Lotta mycket bestämt: "Jag har blå ögon i *smyg*."

För Lotta ville alltid ha precis detsamma som Jonas och Mia Maria.

Skannat med CamScanner

"Bara en gammal trehjuling, det är ju inte klokt", sa Lotta när hon hade lagt sig om kvällen. Det var till Bamsen hon sa det. Han låg alltid i sängen hos Lotta, när hon skulle sova. Bamsen var ingen nallebjörn som man kanske skulle kunna tro utan helt enkelt en gris som mamma hade sytt åt Lotta. Fast Lotta kallade honom för Bamsen i alla fall, och för Bamsen berättade hon allting.

"Du är den enda som hör på ordentligt", sa Lotta. "Jonas och Mia Maria, dom hör aldrig på", sa hon. "Och inget förstår dom heller."

Nej, då var Bamsen mycket bättre, och nu låg han där så lugnt och hörde på när Lotta talade om för honom det förskräckliga som hon tänkte göra.

"Om jag inte får en riktig cykel på min födelsedag då ska jag gå och knycka en", sa Lotta. "I smyg."

Precis två dar senare hade Lotta sin födelsedag. Då fyllde hon fem år. Mamma och pappa och Jonas och Mia Maria kom in på morgonen med tårta och ljus och sjöng "Ja, må hon leva" och gav Lotta många presenter. Men ingen cykel. Hon fick tre småbilar och en bilderbok och ett hopprep och en ny gunga att sätta upp i trädgården och en röd axelremsväska som var så fin – men ingen cykel!

"Du klarar dej nog med trehjulingen än ett slag", sa pappa.

Lotta tyckte om alla sina presenter och tänkte inte så mycket på det där med cykeln just då. Hon var glad och livad hela förmiddagen och lekte med sina bilar och tittade i sin bilderbok och hoppade med sitt hopprep och gungade i sin gunga.

Och hon gick en liten promenad på Bråkmakargatan med den röda väskan hängande över axeln. På gatan mötte hon sotaren som hade varit och sotat hos tant Berg, och till honom sa hon:

"Jag tycker det är fint med röa väskor, tycker inte du det?"

Det tyckte sotaren sa han, och Lotta blev ännu gladare när hon hörde det.

Men när hon kom hem, råkade hon få syn på trehjulingen som stod där i ett hörn, och då gick hon fram och sparkade till den.

"Jag klarar mej inte alls med dej", muttrade hon. "Det är bara pappa som tror."

Skannat med CamScanner

Och hon hade alldeles glömt hur glad hon var, när hon fick trehjulingen på sin födelsedag för två år sedan. Nu var det en riktig cykel hon ville ha.

"Och jag vet var jag ska knycka en också", sa hon.

Det stod en gammal cykel i tant Bergs skräpbod, det hade hon sett.

"Den tänker jag ta", sa Lotta till Bamsen. "Och du måste komma med." För Lotta ville inte vara ensam när hon skulle ut och knycka.

"Men vi måste vänta tills tant Berg sover middag, så att hon inte ser det", sa Lotta, tänk, en sån förhärdad unge hon var!

Lotta gick en sväng in till tant Berg för att se om hon hade somnat än. Det hade hon inte. Hon satt i soffan och stickade och såg inte särskilt sömnig ut. Skotty, tant Bergs arga lilla hund, rusade fram och skällde på Lotta, men det var Lotta van vid, så hon blev inte rädd.

"Bara skäll du", sa Lotta. "Fast det är min födelsedag och allting!"

Och sedan sa hon till tant Berg:

"Som sagt var – gissa vem som har födelsedag idag?"

"Det har minsann du, det vet jag", sa tant Berg. Och så gick hon till byrån och tog fram ett litet paket. "Har den äran, lilla Lotta", sa tant Berg.

Lotta rev genast upp paketet. Det låg en ask inuti och i asken ett litet armband med röda och blå och gröna stenar på. Lotta kände hur hon blev glad i hela kroppen, å, vilket fint armband! Hon tackade tant Berg många gånger om.

"Du är den snällaste som finns", sa hon. Och hon tog genast på sig armbandet och såg hur stenarna lyste och blänkte.

"Det är väl nästan diamanter, va", sa Lotta förtjust.

"Inte riktigt", sa tant Berg.

Men sedan kom Lotta plötsligt ihåg vad det var hon skulle göra, och därför klappade hon tant Berg på kinden och sa:

"Om jag var som du så skulle jag sova middag nu."

"Ja, kanske det du, lilla Lotta", sa tant Berg.

Och så gick Lotta. Med armbandet på armen och Bamsen i famnen.

"Där du, där var vi knepiga", sa Lotta belåtet. "Och hon somnar nog snart, ska du få se."

Skannat med CamScanner

Sedan smög sig Lotta tyst och stilla in i boden och satte sig att vänta tillsammans med Bamsen. Hon väntade och väntade så att hon nästan höll på att somna själv. Men till sist sa hon:

"Nä, nu sätter vi igång!"

Och så satte Lotta igång.

Men Lotta var liten, och cykeln var stor och åbäkig, och den trillade omkull fyra gånger, innan Lotta ens kom ur boden med den. Det var en riktigt dum och elak cykel tyckte Lotta, som skrapade henne på benen och gjorde blåmärken överallt och bara trillade och for hela tiden.

"Men vänta du tills jag kommer upp på tramporna", sa Lotta argt.

Det var till cykeln hon sa det.

Bamsen hade hon satt på pakethållaren.

"Håll i dej stadigt", sa hon "för jag tänker susa ner precis som Jonas och Mia Maria."

Och så knegade Lotta uppför den branta Bråkmakargatsbacken med cykeln.

"För man måste ju opp först, innan man kan susa ner", sa hon ganska andfådd.

När man själv är liten och cykeln är stor, så är det verkligen svårt att komma upp på tramporna. Men Lotta hade tur. Någon hade ställt en låda vid trottoarkanten högst upp i backen precis lagom för Lotta att kliva på.

Skannat med CamScanner

”Tänk, precis lagom”, sa Lotta, och sedan stod hon i ett huj på tramporna.

”Nu du, Bamsen, nu ska du få se på sus”, sa Lotta, men längre hann hon inte förrän det bar av med henne. Hon susade iväg fortare och värre än både Jonas och Mia Maria, ja, maken till sus hade ingen sett på Bråkmakargatan.

”Bromsa”, skrek Lotta, ”bromsa!”

Men cykeln kunde inte bromsa, och det kunde inte Lotta heller. Nerför backen rök Lotta och cykeln och Bamsen, så att det visslade om det, ja, den Bamsen han fick verkligen se på sus!

”Hjälp”, skrek Lotta, ”hjälp!”

Men cykeln bara rasade vidare. Ända ner till backens slut for den, och där brakade den rakt in i häcken framför tant Bergs hus, och över häcken flög stackars Lotta och landade med huvet före i en av tant Bergs rosenbuskar.

Då hävde Lotta upp ett tjut så förskräckligt att tant Berg riktigt hoppade till inne hos sig, och hon stack förskrämd ut huvet genom sitt fönster.

”Vad i alla mina dar”, sa hon, ”vad är det du gör, Lotta?”

”Cyklar”, skrek Lotta. ”Och på min födelsedag, till på köpet”, skrek hon, jo, för hon tyckte det var hemskt att behöva stå på huvet i busken

Skannat med CamScanner

just på sin födelsedag.

"Kära hjärtans", sa tant Berg, "var gör det ont som värst?"

Då blev Lotta tyst och kände efter var det gjorde ont som värst.

"Överallt", sa hon buttert. "I pannan", sa hon och kände efter. Och där hade hon en stor bula.

Hon tog sats och skulle just börja tjuta för det, när hon fick syn på nånting ännu värre. Det rann blod från en reva på benet också.

"Blod", skrek Lotta så att det hördes över hela Bråkmakargatan. "Det är blod på min födelsedag!"

Och hon skrek och skrek och skrek, både för blodet och för bulan i pannan och så lite grann för att hon hade knyckt cykeln, vad skulle tant Berg säga om det, började hon undra.

Men tant Berg sa inget utan tog bara in Lotta i sitt kök och tvättade hennes sår och satte på plåster. Och sen ledde hon in cykeln i boden. Hon såg lite sträng ut då märkte Lotta.

"Men jag knyckte den ju bara ett litet tag", sa Lotta. "Bara mens du sov middag, kan du förlåta mej för det?"

"Jadå", sa tant Berg. "Men en sån här stor cykel är ju livsfarlig för dej. Du skulle ha en mindre."

"En trehjuling, va", sa Lotta buttert. "Det tycker pappa."

"Nej, en riktig liten cykel", sa tant Berg.

"Säj det åt pappa du", sa Lotta.

Men sedan gav hon till ett nytt illtjut. "Mitt armband", skrek hon. "Jag har tappat mitt armband!" Ja, det hade hon minsann. Det satt inte längre på hennes arm och lyste och blänkte.

"Vi får leta", sa tant Berg. Och det gjorde de. De letade och letade, tant Berg och Lotta, i boden och på gatan överallt. Men inget armband syntes till nånstans.

Då gick Lotta hem. Hon grät och skrek hela tiden så att Jonas och Mia Maria hörde det på långt håll, när de kom cyklande från skolan. Vid grinden mötte de Lotta.

"Vad skriker du för, Lotta", sa Jonas.

"För att det här är en usel födelsedag", skrek Lotta.

Då ville Jonas och Mia Maria veta, varför Lotta tyckte det.

Skannat med CamScanner

”Det säjer jag inte”, sa Lotta först.

Men sedan talade hon om det i alla fall. Hon berättade både om cykeln och om armbandet som hon hade tappat.

”Det var rätt och lagom åt dej att du tappade det”, sa Jonas.

”Ja, för tänk nu”, sa Mia Maria, ”tant Berg ger dej ett armband och är så snäll, och så går du raka spåret och knycker hennes cykel, då är det rätt och lagom åt dej att det går som det går.”

Lotta teg och skämdes.

”Jag vill inte prata med er”, sa hon.

Och så kröp hon upp och satte sig på grindstolpen för att vänta på pappa som nu snart skulle komma hem från jobbet.

”Men jag tycker i alla fall att det är en usel födelsedag”, sa Lotta till Bamsen. Honom hade hon med sig på grindstolpen.

Och de satt där båda två och såg på hur Jonas och Mia Maria cyklade i backen precis som vanligt.

”Sss, det har väl vi gjort också”, sa Lotta till Bamsen. Men sedan skakade hon dystert på huvet.

”Jonas är ju inte klok, titta så han kör”, sa hon. Jo, för ibland

Skannat med CamScanner

släppte Jonas båda handtagen och cyklade utan att hålla i sig alls.

"Fast mamma har sagt att du *får* inte cykla så där", skrek Lotta. "För det är *förbjudet*, kom ihåg det!"

Men det var just då hon fick syn på pappa borta i gatan, och då var det inte långt ifrån att hon hade trillat ner från grindstolpen. För vad var det som pappa kom dragande med, om inte en cykel! En liten lagom cykel!

"Nä, nu förstår jag inte nåt", sa Lotta. Men sen gav hon till ett tjut som fick mamma att titta ut genom köksfönstret, och mamma förstod ingenting hon heller.

"Vad nu då", sa mamma. "Vi bestämde ju att Lotta inte skulle få nån cykel förrän nästa år."

"Just det", sa pappa. "Men den här är en gammal begagnad billig grej som hon kan ha att lära sej på. Här får du, Lotta!"

Och fastän det var en gammal begagnad billig grej, så blev Lotta gladare för cykeln än för nånting annat som hon hade fått på sin födelsedag. Och Jonas sa:

"Det är ingen dålig hoj det där! Pröva den, Lotta!"

Och Lotta prövade den. Jonas sprang bakom och höll i, för ingen trodde ju att Lotta kunde cykla. Men rätt som det var släppte Jonas taget, och Lotta cyklade i alla fall hur bra som helst.

"Titta, ungen kan faktiskt cykla", sa mamma i fönstret.

"Ja, visst kan jag cykla", skrek Lotta. "Titta, tant Berg", skrek hon, när hon cyklade förbi tant Bergs hus. "Titta att jag kan cykla!"

Skannat med CamScanner

Och tant Berg kikade fram bakom sin häck alldeles häpen. Men sedan höll hon upp en hand rakt i vädret och skrek:

”Titta, vad som hängde på en gren i rosenbusken!”

Och i handen höll hon Lottas armband.

Då ramlade Lotta av cykeln, för man kan inte cykla och titta på armband på samma gång. Men hon slog sig inte, för det var ju en sån liten lagom cykel hon hade.

Jonas och Mia Maria kom och tittade på Lottas armband, och Mia Maria sa att det var det finaste armband hon hade sett i sitt liv.

”Nu tycker du väl inte att det är nån usel födelsedag”, sa Jonas.

”Nä, det har jag aldrig tyckt”, sa Lotta.

Och sedan cyklade hon runt utanför det gula huset på Bråkmakargatan, på sin gamla begagnade cykel och med det fina armbandet på

Skannat med CamScanner

armen och med Bamsen på pakethållaren.

Jonas och Mia Maria cyklade också, de cyklade alla tre, och det var roligt tyckte Lotta.

Rätt som det var släppte Jonas handtagen och cyklade utan att hålla i sig. Och då kom det för Lotta att hon skulle försöka hon också.

"Håll i dej", skrek hon till Bamsen, "för nu släpper jag."

Och så gjorde hon det. Och då for hon genast av cykeln och damp i gatan, och fastän hon hade en sån liten lagom cykel, slog hon sig ordentligt på armbågen i alla fall.

"Där ser du", skrek Lotta ilsket till Jonas. "Och så är det *förbjudet* också, kom ihåg det!"

"Du är för liten, förstår du väl", skrek Jonas. "Inte kan *du* cykla utan att hålla i handtagen, det förstår du väl."

Men Lotta satt där på gatan och gned sin armbåge och hon mumlade tyst, så att bara Bamsen hörde det:

"Det kan jag visst det! Jag kan cykla *precis* som Jonas! I smyg!"

Och sedan gick de allihop in och åt en riktigt god födelsedagsmiddag.

Text Astrid Lindgren
Bild Ilon Wikland

Skannat med CamScanner

Tullans tomater

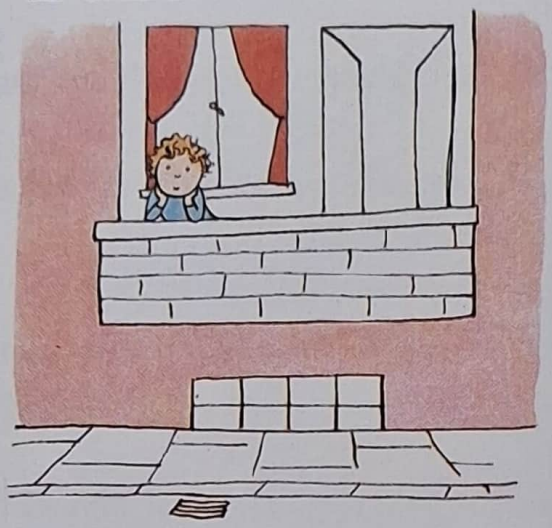

Tullan bor i stan. Hon har ingen trädgård, men hon skulle gärna vilja ha en.

En dag kom mormor. Hon hade med sig en present till Tullan. Det var ett vitt paket med ett rött sidenband.

Det var en grön planta. Den hade blad som var som sammet.

Tullan satte plantan i en kruka och ställde krukan på balkongen.

Varje morgon gick hon ut på balkongen och vattnade plantan. Precis varenda morgon vattnade Tullan sin planta.

Plantan växte och fick små gula blommor. Det var för att Tullan vattnade den så bra.

Skannat med CamScanner

Efter en tid kom det runda gröna kulor där blommorna hade suttit. Det var små, små tomater.

En natt började det blåsa. Det blev ett väldigt oväder. Det blixtrade och dundrade.

När Tullan kom ut på balkongen nästa morgon var plantan borta!

Tullan blev alldeles förskräckt och tittade ner på gatan. Var fanns plantan med de små gröna tomaterna?

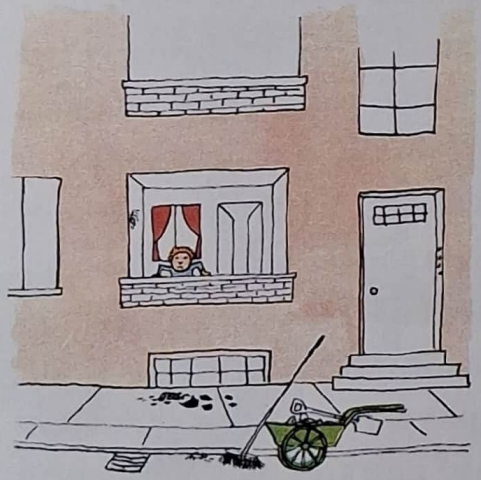

Nere på gatan syntes ingenting utom ett par krukskärvor och lite jord. Ingen planta och inga gröna tomater.

Då ringde det på dörren. Det var gatsoparen. "Titta vad jag har hittat", sa han. "Ååå!" ropade Tullan.

Skannat med CamScanner

Hon satte ner plantan i en annan kruka.

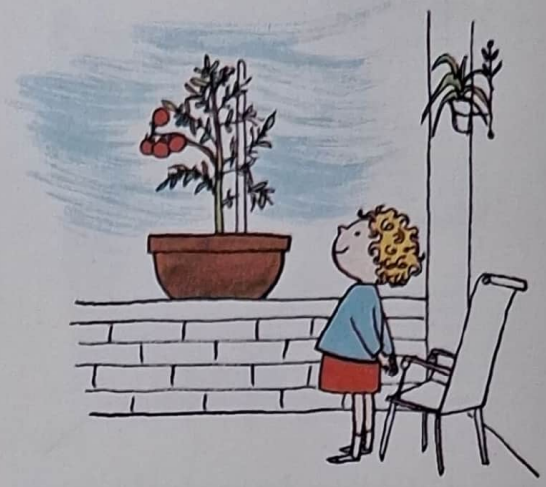

Plantan växte och växte och tomaterna blev stora och röda.

En dag sa pappa: ”Å vad jag längtar efter en tomat!”

”Ett ögonblick!” sa Tullan och gick ut. Så kom hon tillbaka och sa: ”Varsågod!”

Gatsoparen fick också en tomat. Det var ju han som hade räddat plantan.

”Det var den godaste tomat jag någonsin har ätit”, sa han. Då blev Tullan glad.

Text och bild Elizabeth Shaw

Skannat med CamScanner

Magdalena och Syssila

Jag heter Magdalena och är tio år.

Det jag ska berätta i den här boken är både spännande och hemskt och sorgligt. Men ibland tycker jag att det också på något sätt är det finaste som jag har varit med om i livet. Jag ska berätta om Jordfolket och om Syssila och om det som hände i våras och i somras.

Men tidigt i våras, då när jag hade mött den lille pojken på strandängarna, då försökte jag övertyga mig själv om att alltihop var inbillning. Jag tänkte att dimman nog hade spelat mig ett spratt. Den lille figuren i bruna skinnkläder fanns säkert inte i verkligheten. Efter ett tag hade jag glömt honom.

I stället tänkte jag mycket på hur jag skulle kunna få en kompis, en bästa-kompis. Jag tänkte nästan alltid på det.

Vi är nyinflyttade här i Hällevik. Hällevik är ett litet fiskeläge som ligger på Skånes östkust. Mina föräldrar är inte fiskare, så det var inte därför vi flyttade hit. Mamma är hårfrisörska och hon har öppnat en egen frisersalong här, och Pappa har varit busschaufför men nu är han mest hemma och tar hand om familjen. Men Mamma bodde i Hällevik när hon var barn och det var därför vi flyttade hit nu.

Vi bodde utanför Stockholm tidigare och där hade jag massor med kompisar och en bästa-kompis som hette Jenny. Vi hade varit bästa-kompisar sedan vi var fyra år och vi hade alltid så kul ihop. Ibland var vi ovänner, förstås, och ibland försökte Karin Ek ta Jenny ifrån mig. Hon bjöd Jenny på bio och på middag hemma hos sig och ibland viskade de och fnittrade bakom min rygg. Då blev jag fruktansvärt ledsen och arg och svartsjuk på något sätt. Jag hatade Karin och jag hatade Jenny lite också. Men det slutade alltid med att Jenny kom till mig och sa att Karin var tillgjord och okamratlig och att hon, Jenny, helst av allt ville vara min bästa-kompis. Då brukade jag sura ett tag för att hämnas och plåga Jenny, men jag kan aldrig vara sur länge, så efter ett tag var vi vänner som förut.

Skannat med CamScanner

När jag sedan flyttade till Skåne saknade jag Jenny mycket. Det är hemskt att inte ha någon kompis. I min nya klass var alla redan uppdelade och jag blev över. Några höll ihop i grupp och andra hade sina bestämda bästa-kompisar och jag kände mig så ensam och utanför. De retade mig också för att jag inte talar skånska som de. De tyckte att stockholmska lät skitförnämt. Ibland retade de mig för ingenting.

Här kommer Magdalena
med de fula bena!
Här kommer Magdalena
med de tjocka bena!

ropade de efter mig på skolgården. Det kändes hemskt.

Jag frågade Mamma om hon tyckte att jag hade fula eller tjocka ben, men det tyckte hon inte.

– Det är bara för att de måste hitta på något som rimmar på Magdalena, sa hon.

Skannat med CamScanner

Alla i klassen var ju inte stygga förstås, men ibland är det så att de som är stygga bestämmer över dem som är snälla, så att de också blir stygga.

– Du kan väl leka lite med Emma, sa Pappa ibland för han märkte nog att jag var ensam och ledsen.

Emma är min lillasyster, men hon är bara sex år och fruktansvärt barnslig, så henne tröttnar man på i längden. Hon vill mest leka med sina sju dockor.

– Alla mina dockor är bara dockor, brukar hon säga, utom Linus som är en riktig människa.

En gång råkade jag trampa på Linus och då skrek Emma som en stucken gris och sa att jag kunde trampa på vilken docka jag ville utom Linus, för på Linus gjorde det ont på riktigt.

När Emma inte leker med sina sju dockor då vill hon att jag ska läsa "Madicken" för henne. Jag har läst "Madicken" minst hundra gånger och jag är så trött på den så jag kan kräkas.

– Malena, brukar Emma säga och lägga huvudet på sned, (de kallar mig för Malena hemma för de tycker att Magdalena är för långt), Malena, säger Emma, du *kan* väl läsa "Madicken" för mig. Jag kan *betala* för det.

Men det är inte sant för Emma har inga pengar. Fast jag brukar läsa för henne ändå, det brukar jag faktiskt. En gång tog jag med mig Emma till biblioteket för att hon skulle låna någon annan bok så jag slapp läsa "Madicken" hela tiden.

Emma letade länge på hyllorna och till sist kom hon med två böcker i famnen.

– Får jag se vad du ska låna? sa jag.

Emma räckte fram dem. Det var "Madicken-böckerna".

– Dumbom, sa jag. Dem har du ju redan. På biblioteket ska man låna sådana böcker som man själv inte har.

– Man kan låna sådana böcker som man har också, sa Emma. Det kan vara bra om man skulle bli av med sina egna.

Hon är hemskt barnslig, Emma, och det är inte alls samma sak att ha henne som att ha en riktig kompis.

Skannat med CamScanner

Vad jag längtade efter en kompis och vad jag funderade på hur jag skulle göra för att få en! Och det var för att jag funderade så mycket på det som jag alldeles glömde bort den lille pojken på strandängarna.

Men så en dag hände något. Det var i april. Den mesta snön var borta och i trädgårdarna blommade vintergäcken och snödropparna. Jag hade varit och köpt en Dajm i kiosken vid hamnen och när jag gick över stenhällarna bakom piren hörde jag plötsligt en klar, lite uppnosig röst som sa:

– Hej på dig, Magdalena!

Jag såg mig blixtsnabbt omkring men jag kunde inte upptäcka någon.

Då hörde jag ett skratt bakom mig. Jag vände mig om och fick syn på henne. Hon satt på en stor sten och var mycket liten till växten, lika liten som den där pojken jag hade sett tidigare. Hon hade långt, blått hår, ännu blåare än vårhimlen över havet, och vinden blåste i det och kastade fram det över hennes ansikte.

– Du är väl inte rädd för mig? sa hon och strök håret från ansiktet med båda händerna.

Nej, den här gången var jag inte rädd, bara överrumplad.

– Hur vet du att jag heter Magdalena? frågade jag.

– Det bara vet jag, sa hon och skrattade lite hemlighetsfullt. Jag vet mer än du tror. Varför sprang du ifrån min bror i vintras?

– Var det din bror, den där pojken på strandängarna?

– Javisst. Alu heter han. Han sprang efter dig för att säga att du inte behövde vara rädd, men han hann inte ifatt dig. Du sprang som om du hade eld där bak, sa han.

– Varför är ni så små? frågade jag.

– För att vi är jordmänniskor. Vi tillhör Jordfolket och bor i hål och gångar i jorden.

– Men varför är jordmänniskor så små, då? frågade jag.

– Små och små, sa hon. Det beror väl på vad man menar med små. Tänk om du hade varit en skalbagge, hade du tyckt att vi var små, då?

– Nej, det förstås, sa jag.

Flickan reste sig upp och gick några steg på stenhällarna. Jag blev

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

rädd att hon skulle försvinna så jag gick efter.

– Vad heter du? frågade jag. Hon svarade inte, stod bara stilla och såg ut över havet.

– Vad heter du? frågade jag igen, lite högre.

– Syssila, sa hon då och vände sig om.

– Syssila? sa jag. Konstigt namn.

– Tycker du kanske att Magdalena är mindre konstigt? Nu var hennes röst lite trotsig.

– Nej, jag menade bara . . . nej, det tycker jag inte. Syssila låter snyggt, det tycker jag faktiskt.

– Vad tycker du det låter som?

– Vad det låter som?

– Ja, vad tycker du det låter som?

– Jag vet inte. Syssila . . . kanske som syskrin, jag vet inte riktigt.

– Det betyder kiselsten. På vårt språk betyder det kiselsten.

– Jaha, sa jag. Jag vet ingen annan som heter kiselsten.

– Nej, du känner ju inga jordmänniskor, eller hur?

– Nej.

– Jag samlar på kiselstenar, sa Syssila. Det är därför som jag heter Syssila. Eller också samlar jag på kiselstenar för att jag heter Syssila.

– Har du många? frågade jag.

– Massor. Och vackra är de, hemskt vackra.

– Varför har du blått hår? frågade jag.

Syssila böjde huvudet bakåt och såg på mig, och då märkte jag att hennes ögon var mycket ljusa. De hade egentligen ingen färg alls, de var som vatten, men de blixtrade och blänkte mot mig som diamanter. Jag har aldrig sett en diamant men jag tror att de blixtrar ungefär som Syssilas ögon.

– Du frågar så dumt, sa Syssila och hennes ögon blixtrade igen. Du frågar varför jag har blått hår, men tänk om jag skulle fråga dig varför du har gult hår. Kan du svara på det, varför du har gult hår?

– Nej. Jag kände mig lite dum.

– Där ser du! Det är väl inget konstigt med blått hår. Alla jordmänniskor har blått hår.

Skannat med CamScanner

– Jaha, sa jag. Har din bror också blått hår?

– Ja, jag sa ju att alla jordmänniskor har blått hår.

– Javisst ja, det glömde jag. Hur många jordmänniskor finns det?

Syssila svarade inte. Hon trampade omkring lite bland stenarna med sina små, små fötter och vinden fortsatte att blåsa i hennes hår.

– Jag vet att de retar dig, sa hon plötsligt efter en lång stund. Jag har sett att dina skolkamrater retar dig.

Jag visste inte vad jag skulle svara för jag blev så förvånad. Och jag kände mig generad över att hon visste att jag blev retad. Jag ville inte att folk skulle veta det.

– Är du ledsen för att de retar dig, Magdalena? sa Syssila.

– Jag vet inte, sa jag och ryckte på axlarna.

– Jo, det vet du nog, sa Syssila. Jag tror att du är väldigt ledsen för det. Och det förstår jag. Man blir ledsen av sådant.

– Ja, sa jag.

– Man blir väldigt ledsen och det har man rätt att bli, sa Syssila.

– Ja, sa jag.

– Jag måste gå nu, sa Syssila. Hej då, Magdalena!

Jag stod kvar och såg henne gå med små dansande steg över stenhällarna. Hon hade bruna skinnbyxor och brun skinnjacka och det blåa håret flaxade omkring henne. När hon hade kommit en bit vände hon sig om och vinkade.

Jag tänkte mycket på Syssila sedan. Innan jag somnade på kvällarna tänkte jag på henne och så fort jag vaknade på morgnarna. Jag såg för mig hennes långa blåa hår och hennes ljusa, blixtrande ögon.

På sätt och vis var det ju svårt att tro att det kunde finnas sådana små människor som hon, men jag hade ju sett henne så tydligt och hört hennes röst så klart. Hon visste ju till och med vad jag hette.

Jag funderade lite på att berätta om henne för Mamma, men hur det var så blev det inte av. Mamma hade mycket att göra i sin frisersalong, och när hon någon gång var ledig sprang alltid Emma kring benen på henne. Kanske var det också så att jag liksom ville behålla Syssila för mig själv ett tag.

Skannat med CamScanner

– Magdalena har visst annat att tänka på, sa vår lärare en dag när jag hade fått frågan och inte kunde svara.

Ni skulle bara veta allihop, tänkte jag lite triumferande för mig själv, men jag sa inget.

När skolan var slut för dagen gick jag till strandängarna. Det låg kvar lite snö här och där, men annars var ängarna bara nu. Gräset såg gult och slitet ut efter att ha legat under tjock snö så länge. På havet rullade stora, blåa, glittrande vågor med vitt skum på topparna, som kastades högt upp i luften när vågorna bröts mot stenhällarna.

Jag gick bort till bäcken som blänkte och porlade nerför sluttningen. Jag letade efter Syssila, förstås, men jag hade ingen aning om var jag skulle leta. Strandängarna är stora och jag skulle ha en väldig tur om jag råkade stöta på henne, det visste jag.

Jag följde bäcken uppför kullen och såg mig hela tiden omkring. Men Syssila syntes inte till och inte Alu heller, hennes bror. Det enda jag såg var gräs och stenar och kala buskar. Och så havet, förstås, glittrande blått och vågigt. Jag fastnade med jackan i busken vid den stora stenen, och när jag drog loss den rev taggarna ett litet hål i ärmen. Men det brydde jag mig inte om. Jag hade viktigare saker att tänka på.

Och plötsligt fick jag syn på något:

Ett fotspår! Ett alldeles tydligt fotspår i den mjuka jorden och det var litet, litet, litet. Ett barns fotspår kunde det inte vara, det såg jag meddetsamma. Små barn har korta och breda fötter men det här fotspåret var mycket smalt.

Jag gick runt stenen och då såg jag många fler fotspår, precis likadana som det första. De ledde bort till ett hål i marken som såg ut som ett kaninhål eller ett rävhål. Jag kände att jag hade blivit spänd i kroppen och att hjärtat bankade.

– Vi tillhör Jordfolket och vi bor i hål och gångar i jorden, hade ju Syssila sagt. Hål! Kanske just sådana hål som det här. Hål som såg ut som kaninhål men som var något helt annat.

Jag hade hittat rätt! Här bodde säkert både Syssila och Alu och många andra jordmänniskor. Fotspåren i marken visade ju så tydligt att

Skannat med CamScanner

det var människor som bodde här, små, små människor. Jag satte mig på huk vid hålet och kikade ner men jag såg ingenting. Det var bara mörkt där nere. Inget ljud kunde jag höra heller.

Jag bestämde mig för att vänta. Förr eller senare måste ju någon komma, antingen på väg upp eller på väg ner. Och jag tänkte vänta. Det var det värt om jag fick träffa en jordmänniska igen, helst Syssila, förstås. Jag satte mig på en sten. Solen hade plötsligt gått i moln och havet hade slutat glittra. Det var mörkt, mörkt blått nu. Men vågorna fortsatte att dåna mot hällarna.

Efter ett tag började jag frysa och jag hade också blivit kissnödig av att sitta på den kalla stenen. Jag reste mig och vandrade lite fram och tillbaka, och till sist blev jag tvungen att sätta mig och kissa bakom en buske.

Ingen jordmänniska syntes till och inga ljud hördes nerifrån hålet.

Till sist gav jag upp. Jag tänkte att jag kunde komma tillbaka i morgon. Och nu visste jag ju i alla fall var Syssila bodde.

Skannat med CamScanner

När jag kom hem gick jag in i frisersalongen. Mamma har sin frisersalong i ena änden av vårt hus. Innan vi flyttade in gjorde Pappa en extra ingång där, så nu kan kunderna gå direkt in.

Mamma hade ingen kund när jag kom. Hon höll på att sopa upp hår från golvet med den stora sopborsten och genom fönstret kunde jag se att Emma lekte i trädgården.

Jag hade Mamma helt för mig själv och nu skulle jag passa på att berätta. Kanske kände Mamma till Jordfolket, trots att hon aldrig hade sagt något. Mamma bodde ju här i Hällevik när hon var barn.

– Jag längtar så mycket tillbaka till Skåne, brukade hon säga när vi bodde utanför Stockholm. Det finns ingen plats i hela vida världen som är som Skåne. Det är för mycket skog uppåt landet. Man ser ju bara några meter framför sig. I Skåne är det så fritt och öppet. Och tänk, när rapsfälten blommar på försommaren och hela Skåne är gult, då är det som att vara i paradiset!

Pappa och jag brukade skratta åt henne när hon pratade om Skåne på det sättet. Och för att reta henne brukade Pappa säga:

– Skåne är tråkigt. Det är ju platt som en pannkaka.

– Ha! sa Mamma då och kastade huvudet bakåt och spände blicken i Pappa, så talar bara den som aldrig har varit vid Stenshuvud eller Ale stenar. Sådana dumheter säger bara den som aldrig har sett Brösarps backar.

Men egentligen så tror jag att Pappa trivs lika bra som Mamma här i Hällevik.

– Du är ju rent röd om näsan, tös, sa Mamma när jag kom in i hennes frisersalong.

– Ja, jag frös lite, sa jag.

Sedan tog jag av mig skorna och jackan och kröp upp i en av fåtöljerna som kunderna brukar sitta och vänta i.

– Du Mamma, sa jag, har du aldrig hört något om att det finns människor här i Hällevik som nästan ser ut precis som vi men som är mycket, mycket mindre än vi? Människor som bor i hål och gångar i jorden?

Mamma slutade sopa och såg forskande på mig.

Skannat med CamScanner

– Varför frågar du det? sa hon.

– För att jag har träffat två sådana människor, sa jag. Och sedan berättade jag allt för Mamma, om när Alu skrämde mig den där dagen i februari, om när jag träffade Syssila bakom piren, om fotspåren och om hålet i marken.

Mamma stod alldeles stilla och lyssnade.

När jag hade berättat färdigt log hon lite och såg ut genom fönstret, bort över havet.

– Det var då märkvärdigt, sa hon sedan. Tänk att de ändå finns, de där jordmänniskorna! Visst hörde man talas om dem när jag var liten, men man visste ju aldrig hur mycket sanning det låg i alla de där historierna. Gamla människor här i Hällevik kunde berätta mycket om Jordfolket. Förr i världen var det Jordfolket som varnade för storm och oväder, sa de. De sökte sig in i byarna om nätterna och varnade sjömän och fiskare för att ge sig ut på Östersjön. Det slog aldrig fel. Det blev alltid storm när Jordfolket hade kommit och varnat. Folket här i fiskelägena längs kusten hade mycket att tacka Jordfolket för. Det var många liv som räddades på det sättet, för sjömännen och fiskarna var kloka nog att ta Jordfolkets varningar på allvar.

– Ja, så berättade gamla människor för mig när jag var liten, sa Mamma. De sa också att Jordfolket aldrig hade annat än gott i sinnet. De var goda simmare också, förresten. Och så kunde de hoppa omkring uppe på vågorna och glida kana på ett alldeles speciellt sätt. Men det där sista är kanske bara fantasier, förstås.

Mamma blev tyst ett tag.

– Det var då märkvärdigt, sa hon sedan igen. Tänk att de där jordmänniskorna verkligen finns!

Och jag satt i fåtöljen och såg på henne och kände hur glädjen bubblade upp från magen, ut i axlarna och armarna, upp längs halsen. Jag var så glad, så glad för att alltihop var verkligt och inte bara någonting som jag hade inbillat mig. Jordfolket var verkligt, Syssila var verklig, Syssila med det blåa, blåa håret.

Text Gertrud Malmberg
Bild Inger Rydén

Skannat med CamScanner

En hemlig koja

När sommarlovet började tyckte pojkarna och flickorna i byn att höstterminen var så avlägsen att man knappt kunde tro att den skulle komma. Stort folk brukade klaga över att tiden gick så fort, det var dumt av dem. Dagar och kvällar var långa. Det fanns härligt mycket att göra i skogen och på ängen och i badviken.

Tänk bara på kojorna!

Barnen byggde några på marken och några i träden. En låg i en bergskreva och hade ett tak av papp med mossa på. Den syntes knappt. Det var en HEMLIG koja. De tävlade om vem som hade den finaste kojan. Anton vann, för pappa hade hjälpt honom och kört riktiga bräder på en skottkärra till skogen. Konstigt nog höll de andra barnen hellre till i de andra hyddorna. Anton blev så arg att han försökte riva en av dem. Då sa de att de var trötta på den leken.

Och då var det midsommar.

Med majstång på ängen. Och dragspelsmusik. Och varm korv. Och saft och bullar. Och glass. Och dans och lekar och tävlingar. Det var papporna och mammorna och de riktigt små som dansade och lekte. De som var så stora att de hade börjat skolan, tyckte inte att det var särskilt roligt. Jo, tävlingarna förstås. Då kunde de få priser. Men de tyckte inte så mycket om att ha bästa kläderna på och vara tvättade och kammade. Deras mammor hade tvingat dem. Fram på eftermiddagen var de inte längre så ordentliga. Då hade de smitit från ängen till badviken, medan småungarna och deras föräldrar och farföräldrar och morföräldrar fortfarande traskade runt och sjöng om Mors grisar och Små grodorna.

Pojkarna och flickorna byggde flottar. De kom nästan alltid ihåg att ha flytvästar när de stakade ut på djupt vatten. Antons mamma hade sytt en stilig sjörövarflagga till hans flotte. Allihop var farliga pirater på väg till Skattkammarön. Anton tyckte att det var hemskt skojigt att försöka välta de andra flottarna.

Skannat med CamScanner

Så var de inne i juli. De stora höll på om att sommaren snart skulle vara slut. De var tokiga! Juli månad var lång, ju. Vad gjorde det att fruktträden och syrenerna och kastanjerna hade blommat ut för längesen? Nu fanns det smultron och jordgubbar, och nu var det plötsligt roligt att meta abborrar. De satt flera timmar i sträck på bryggorna och fick flera stycken fiskar. Anton var nära att få smörj av bagaren bara för att han hade petat bagarens Emma i sjön. Hon simmade som en fisk, ju.

De spelade fotboll hela kvällarna.

Det var i juli som Anna och hennes familj hade kommit till byn. Och det var alltså en julidag som Anton satt på taket. Han ville ha med Anna i sitt fotbollslag, för hon var en duktig målvakt. Det hände att hon inte kom när de skulle spela. Det hände faktiskt ofta.

"Lova en sak", sa Anton till mamma och pappa. "Lova att inte skaffa fler ungar."

"Så du säger", sa mamma. "Men jag lovar."

"Kan man lita på det?" frågade Anton.

"Det är alldeles säkert", sa pappa. "Vi är för gamla. Annars skulle det vara roligt."

"Roligt!" sa Anton. "Titta bara på Anna. Jämt är hon barnvakt."

"Hon är bara åtta år", sa mamma. "Det är hårt."

Juli var en lång månad, ändå tog den slut. Augusti kom med tidig skymning. Indianer och vita härjade i skogen. Alla ville vara indianer som jagade den vite mannen Anton. Nu skulle han få för rivna kojor och stjälpta flottar och Emma som hade knuffats i sjön. De fångade honom och band honom vid totempålen – och sprang därifrån. Så blev det flera gånger. Anton kom loss och hem till Höjden. Arg och förgråten.

"Gubbe lilla", sa pappa en kväll. "Hur har det blivit så galet?"

"Jag ska spöa dem", sa Anton.

"När jag var liten hette det så här: Det är inte ens fel att två träter", sa pappa.

"Emil", sa mamma skarpt. "Ser du inte att Ante är ledsen?"

"Jodå", sa pappa. "Jag försöker hjälpa honom."

Skannat med CamScanner

"Det verkar inte så", sa mamma.

Mamma var bra! Hon höll med honom. Anton kastade sig ner på golvet, rullade runt och skrek:

"Jag skiter i allihop. Jag går aldrig mer till den där jävla skogen!"

Det skulle han inte ha gjort. Mamma blev lika dum som alla andra. Inte höll hon med sin Ante.

"Det där ska du sluta med", sa hon och gick från honom.

"Jag går aldrig mer till den där . . ."

Pappa hostade och Anton blev tyst. Nästan. Han viskade så att de inte hörde det:

"Aldrig mer till jävla skogen."

Pappa gick också därifrån. Det var inget vidare att ligga på det hårda golvet, så Anton kravlade upp och traskade till sitt rum och smällde igen dörren. Han öppnade den och sa:

"Aldrig mer!"

Dagen därpå var han i alla fall i skogen igen för att jaga de grymma rödskinnen. Han hittade dem inte, de var på annat håll. Dummare var de inte än att de tryckte hos sina mammor nu när Anton skulle hämnas. Förresten var det förståndigt att stanna hemma i stugvärmen fast det var kvavt ute.

Skogen var mörk – mitt på ljusan dagen. Ingen vind susade i träden. Det var blickstilla och ändå prasslade det i snåren och knastrade i buskarna. Himlen svartnade. Det mullrade någonstans långt borta. Anton borde ha förstått att det var galet att gå på jakt i det här vädret.

Det var kusligt att irra omkring ensam i skogen. Han skrek till när stigen som han följde svängde kring en väldig stenbumling, och han stötte ihop med ett fredligt blekansikte. En liten rödhårig fräknig tjej. Man kunde egentligen inte vara säker på att hon var ett blekansikte. Hon såg krigsmålad ut med blå läppar och blå tänder och blå strimmor på kinderna. Strimmorna hade hon fått när hon med blåkladdiga fingrar hade torkat bort de blodtörstiga myggen som anföll och bet henne.

"Vad skriker du för?" frågade hon.

Skannat med CamScanner

"Jag skriker väl inte", sa Anton.

"Du lät väldigt rädd", sa hon.

"Jag är väl inte rädd heller", sa Anton. "Vad gör du?"

"Gissa tre gånger", sa Anna.

Hon höll på att fylla en liten plasthink med blåbär, tåligt kröp hon omkring och plockade bär efter bär efter bär efter bär.

Anton satte sig på en trädstubbe.

"Det är jättetråkigt att plocka bär", sa han.

"Det är gott med saft och sylt", sa Anna.

"Det kan man köpa", sa Anton.

"Det är dyrt", sa hon.

Han ville inte att hon skulle hålla på med bären, nu när hon hade sluppit ifrån småsyskonen. Hon skulle hålla på med honom.

"Du ska akta dej för skogen", sa han och gjorde rösten låg och hemsk. "Det har hänt att folk har kommit bort i den."

"Det var väl björnen som tog dem", sa Anna spydigt.

"Här finns väl ingen björn heller", sa han.

"Vad finns det då?" undrade Anna.

Anton visste inte vad han skulle hitta på, och så behövde han inte hitta på någonting alls. Det blev ljust omkring dem. Himlen flammade. Efter ett tag kom smällen. Den lät som om all världens porslin hade rasat ner. Anna slickade bort en regndroppe som hade träffat henne mitt på näsan och rann ner på överläppen. Hon tog hinken och skulle krypa in under en tät gran. Anton högg tag i hennes ben och drog tillbaka henne. Han var rädd. Det var han. Han ville så gärna som aldrig det gömma sig, blunda och hålla händerna för öronen, men han visste att man inte skulle söka skydd under träd när åskan gick.

Himlen flammade igen, det dundrade och så kom ösregnet. Det sköljde ner över dem. Anna hade kravlat sig upp och stod bredvid honom. Hon glömde inte bort sina bär som hon hade jobbat så länge med. Hon drog av sig tröjan och lade den som ett lock över hinken.

"Vad gör vi?" sa Anton. "Mamma, vad ska vi göra?"

"Jag vet inte", sa Anna med liten röst.

Hon nådde honom knappt till axeln. Hon verkade så ynklig. Hon

Skannat med CamScanner

var också rädd. Det syntes. Anton var tvungen att klara dem båda två. Hur klarar man sig när åskan går, och man är inne i djupa skogen?

Kojorna!

De fanns inte så långt därifrån. Han drog Anna med sig. De hann bli våta in på bara skinnet. Det rann om håret, det rann in på halsen och ner på ryggen. Det killade och var kallt och äckligt. Byxbenen klibbade, och det klafsade i skorna. Det var tungt att springa i den våta mossan och genom det våta blåbärsriset. Det kändes som om de knappt kom ur fläcken. Ändå kom de fram till kojstaden.

Kojorna i träden? De var livsfarliga. Antons fina koja av riktiga bräder? Den stod under en hög tall. Hemliga kojan i bergsskrevan?

"Den tar vi", sa Anton.

Det var trångt och bökigt att krypa in i skrevan. Det var så mörkt att de måste treva sig fram. Anna tvärstannade plötsligt.

"Jag vill inte", sa hon. "Jag ser ju inget."

Det var som att krypa in i en svart tunnel. Otäckt var det.

"Då kan du vända på dig, dumskalle", sa Anton. "Kryp baklänges."

De krälade och stod i. Till slut satt de längst in i Hemliga kojan med ansiktena mot ingången. Där fanns en skiva att ha som dörr. Anton använde den inte. Regnet var som en ridå utanför, men det stänkte inte in på dem. Däremot regnade mossa och jord ner från sidorna av papptaket som bågnade av fukt. Anton förstod att det kunde rasa över dem när som helst. Han sa inget eftersom Anna-kraken var så mörkrädd. Han ville inte skrämma henne. Det var en alldeles ny tanke. Han brukade tycka att det var jätteroligt att skrämmas.

Anna tog honom i handen.

"Säg inte så där", bad hon.

"Säg vadå?" frågade Anton.

"Säg inte dumskalle", sa Anna.

"Kan jag väl låta bli", sa Anton.

Åskan mullrade. Ibland blev det ljust i grottan av blixtarna. Regnet forsade ner. De frös förfärligt och kröp tätt ihop. De var kalla och våta båda två, men de värmde varandra. Anna hade fått hinken med sig, och Anton tyckte att hon kunde bjuda på bär. Det gjorde hon inte, så

Skannat med CamScanner

det fick vara. Hon ville ha dem till saft och sylt, fast man kunde köpa sånt i affären.

Så småningom slutade åskan att mullra. Regnet rasslade men inte så hårt som nyss. Det blixtrade inte längre, men det ljusnade ute. Ljuset trängde in till dem. Bäst det var kom solen fram. Det glittrade i vattendropparna på ett spindelnät vid ingången. Det var vackert.

De kröp ut. Och det var ljusan dag igen. Himlen hade stora blå

Skannat med CamScanner

fläckar mellan mörkgrå molntrasor. Det luktade så gott om träden och mossan. Allting var fint.

Själva var de inte vidare fina. De försökte borsta bort jord och skräp från kläderna. Anton drog med tröjärmen över ansiktet, och Anna försökte kamma håret med fingrarna.

"Så du ser ut", sa Anton och Anna skrattade: "Se ut kan du göra själv. *Dumskalle*!"

De gick genom skogen till byn med bärhinken mellan sig, och vid busstationen hade byns andra ungar samlats. De hoppade i vattenpölarna så att det skvätte. Det gjorde ingenting. De hade stövlar och regnrockar. De var varken våta eller smutsiga. De hade roligt och de var många.

Nu!

Nu skulle de retas!

Och bråka!

Och fråga om Anton och Anna hade badat med kläderna på. Nu skulle de ge sig på Anton igen.

Det gjorde de inte.

"Var har ni varit?" frågade Pelle som var nästan lika stor och stark som Anton och som hade bundit honom vid totempålen.

"I skogen", sa Anna.

"Är ni riktigt kloka?" frågade Pelle. "I det här vädret. Jätteläskigt. Vad gjorde ni där?"

"Vi plockade bär", sa Anton. "Titta så mycket vi fick!"

Anna tittade på honom. Hon tittade bort igen. Anton väntade att hon skulle fråga vad han hade plockat för bär. Det gjorde hon inte. Anton huttrade av köld i de våta kläderna, men han blev varm inuti.

Vad bra att han hade gått ut i skogen och räddat Anna undan åskvädret!

Text Ann Mari Falk
Bild Ola Nyberg

Skannat med CamScanner

D

En Daggkåpa ville jag vara
och bära daggpärlor klara
i kjol så fin med uddig kant
– det skulle allt vara fasligt grant!

Skannat med CamScanner

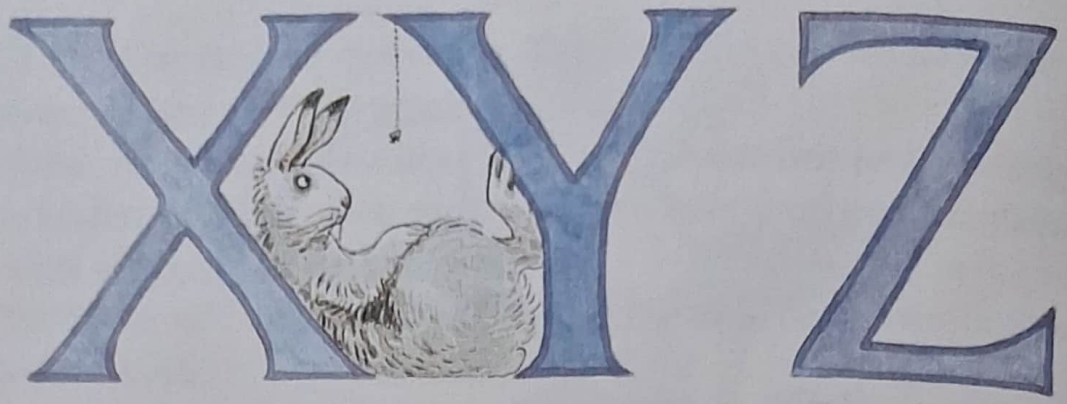

En blomma på X har jag inte hittat
och ingen på Y fast jag tittat och tittat,
men jag tänker inte sluta att leta
– kanhända jag hittar någon på Z.

Skannat med CamScanner

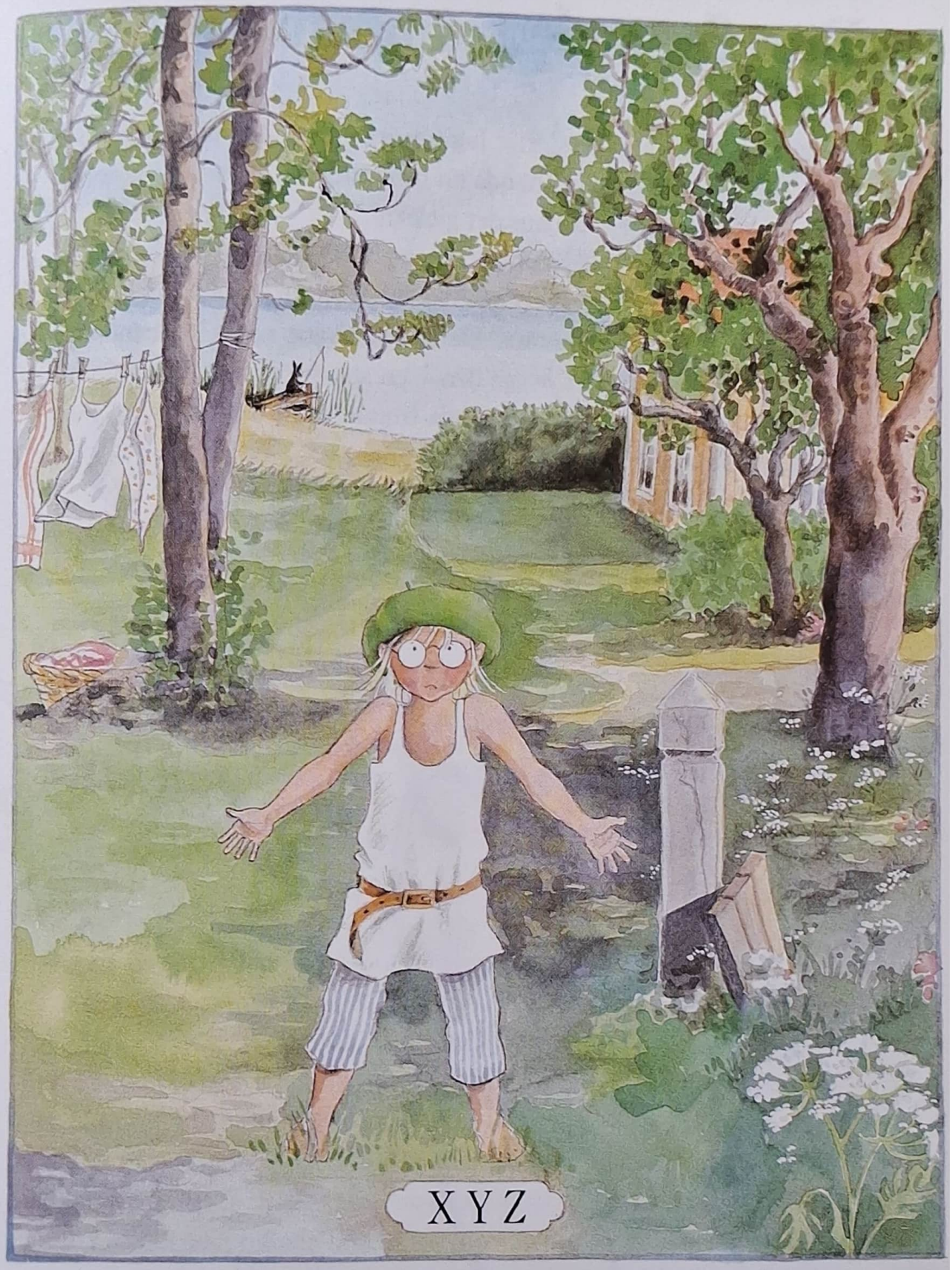

Ur Majas alfabet
Text och bild Lena Anderson

Skannat med CamScanner

Den flygande trumman

Det är en besynnerlig historia. Jag tror inte att det hänt tidigare, och det kommer kanske inte att hända en gång till. Nu, när allt är gott och väl igen, kan jag ju berätta hur det gick till.

Det var på själva midsommaraftonen i staden Näppelunda i Allemansland det började. Krakel Spektakel och Kusin Vitamin och några till hade just gjort en trumma. De hade använt några rullband och hjälpts åt allesammans att bygga den – en stor fin trumma att trumma på. Det är klart att man kan använda trummor till litet av varje, men den här trumman skulle användas att trumma på.

Skannat med CamScanner

Dagen därpå skulle det bli stor musikfest i stan. Fullt av folk skulle komma från grannstäderna, från Sammalunda, Sålunda, Ingalunda, Annorlunda . . . ja, till och med den lilla byn Någorlunda hade lovat att skicka två spelmän med lergökar. Det skulle bli den största musikfest som hållits i Allemansland!

Sen blev det inte alls så, och det var grosshandlar Knarrlunds fel. Han menade inte så illa, men man måste nog säga att det var hans fel. Det var han som rullade bort trumman, ja, det gjorde han. Han tyckte inte om oväsen. Han låg och sov middag när Krakel Spektakel och de andra provade trumman: Bom! Bom! Bom! Bombombom!

Skannat med CamScanner

Knarrlund kom utfarande i sin pyjamas och körde i väg hela sällskapet. Alla utom Kusin Vitamin, som kröp in i trumman och gömde sig där. Knarrlund såg henne inte, men han såg trumman som väckt honom. Och så sparkade han till den så att den rullade bort. Stackars Kusin Vitamin var inuti, och hon rullade med förstås.

Skannat med CamScanner

Det var någonting konstigt med den trumman. Den rullade inte som vanliga trummor, några meter bara. Inte ens några kilometer. Nej, den rullade på mil efter mil och ville aldrig stanna. Dag efter dag rullade den – vecka efter vecka, månad efter månad! Och stackars Kusin Vitamin var hela tiden där inuti. Undra på att hon blev litet snurrig i huvudet. Med tiden blev hon van och tänkte kanske inte så mycket på det, men i början var det förstås besvärligt.

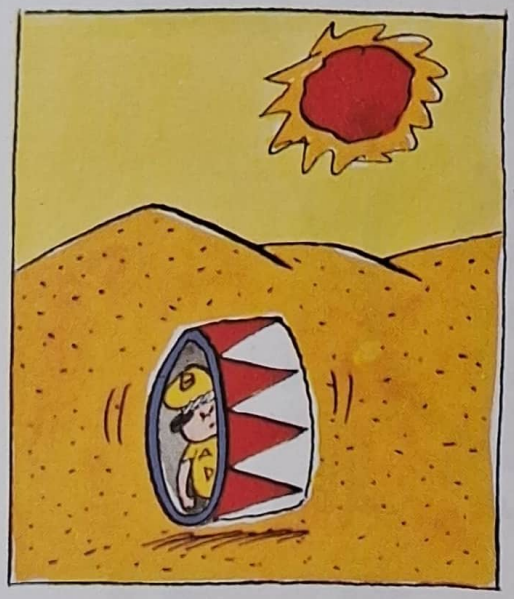

Här rullar den fram i Sahara och där är det varmt att vara.

Här rullar den fram i snö och is och det är inte så roligt precis.

På Eiffeltornet i staden Paris där rullar den upp på något vis.

I Schweiz på en topp den slant och rullar nu nerför Alpens brant.

Skannat med CamScanner

Så rullade hon och rullade och kom en vacker (eller var det en mulen . . . ?) dag till Allemansland. Som tur är, så är ju jorden rund, så man kan inte rulla hur långt bort som helst. Trumman rullade in i Annorlunda, och där fastnade den i en jordmagnet som hängde rätt högt uppe i luften. Det hade varit bättre om trumman fastnat i en grop, eller i en gärdesgård eller i en granhäck, då hade hon ju bara behövt stiga ur – men nu råkade den fastna i jordmagneten högt uppe i luften. Det värsta var att nu kunde hon ju inte komma ur.

Krakel Spektakel och Opsis Kalopsis och Fröken Hit-och-Dit och Herr Kors-och-Tvärs kom dit och försökte på allt sätt hjälpa henne ner, men det blev svårt. Kusin Vitamin fick i alla fall tid att prata litet med folk. Det är ju förfärligt det här, sa allt folket, en sån ryslig trumma. Tacka vet jag de gamla goda trummorna, inte rullade de. De stod stilla där man ställt dem och hade ingenting äventyrligt för sig alls.

Skannat med CamScanner

Krakel Spektakel och de andra barnen från Näppelunda hade förstås jagat efter trumman och på allt sätt försökt stanna den. Nu satt den där den satt, och på något sätt skulle de väl få ner den, tänkte de. Så lånade de alla magneter, stora som små, som fanns i Annorlunda med

Skannat med CamScanner

omnejd och försökte dra ner trumman. Jordmagneten var i alla fall mycket stark, och inte förrän de hämtat några andra magneter från Ingalunda lyckades de dra ner trumman. Det gick till slut – men det gick inte som de tänkt sig.

Trumman hade blivit magnetisk och elektrisk och allt möjligt av alla magneterna, och så fort den kom ner på marken så började den blixtra och bära sig åt. I förskräckelsen sparkade någon till den, och så rullade den iväg igen. Stackars Kusin Vitamin hann inte ens krypa ut. Hon fick fortsätta att rulla.

Hon rullade genom Ingalunda, men Ingalunda är en sovstad där alla sover, så där var det ingen som hejdade den. Den rullade genom Någorlunda by, och så kom den tillbaka till Näppelunda. Där hade Krakel Spektakel och de andra ordnat med en vägspärr, och de hade lånat ett stort och starkt nät av Knarrlund. De hade ordnat väldigt mycket för att verkligen kunna stoppa trumman.

Hur det nu var kanske trumman kände sig hemma på något sätt i Näppelunda, för den saktade farten litet grand, och så fastnade den i nätet. Alla jublade, men man jublade litet för tidigt. När Krakel och de andra tittade i trumman, så var den tom. Kusin Vitamin fanns inte där! Hon hade trillat ut – trodde man.

Riktigt så var det inte. Hon hade hoppat ur. När trumman började känna igen sig och saktade farten på en klöveräng utanför Näppelunda, så tänkte Kusin Vitamin: "Friheten framför allt! Jag hoppar av!" Så hoppade hon ur trumman, och hon slog sig bara litet på ena knät. Ett skrubbsår bara. Ingenting farligt. Så gick hon in i staden, och på torget där stod Krakel Spektakel och Opsis och Hit-och-Dit och till och med Kors-och-Tvärs. De stod där och var ledsna över att Kusin Vitamin inte hade funnits i trumman, som de fångat, utan hade trillat ut. När de fick se henne blev de förstås väldigt glada, de hurrade som man brukar göra när man blir glad. Kusin Vitamin var förstås minst lika glad över att vara hemma igen, och skrubbsåret blev bra om ett par dagar. Dessutom hade hon ju fått se en del av världen och fått "vidgade vyer" (vad det nu var), som borgmästaren sa i sitt välkomstanförande, senare på kvällen.

Skannat med CamScanner

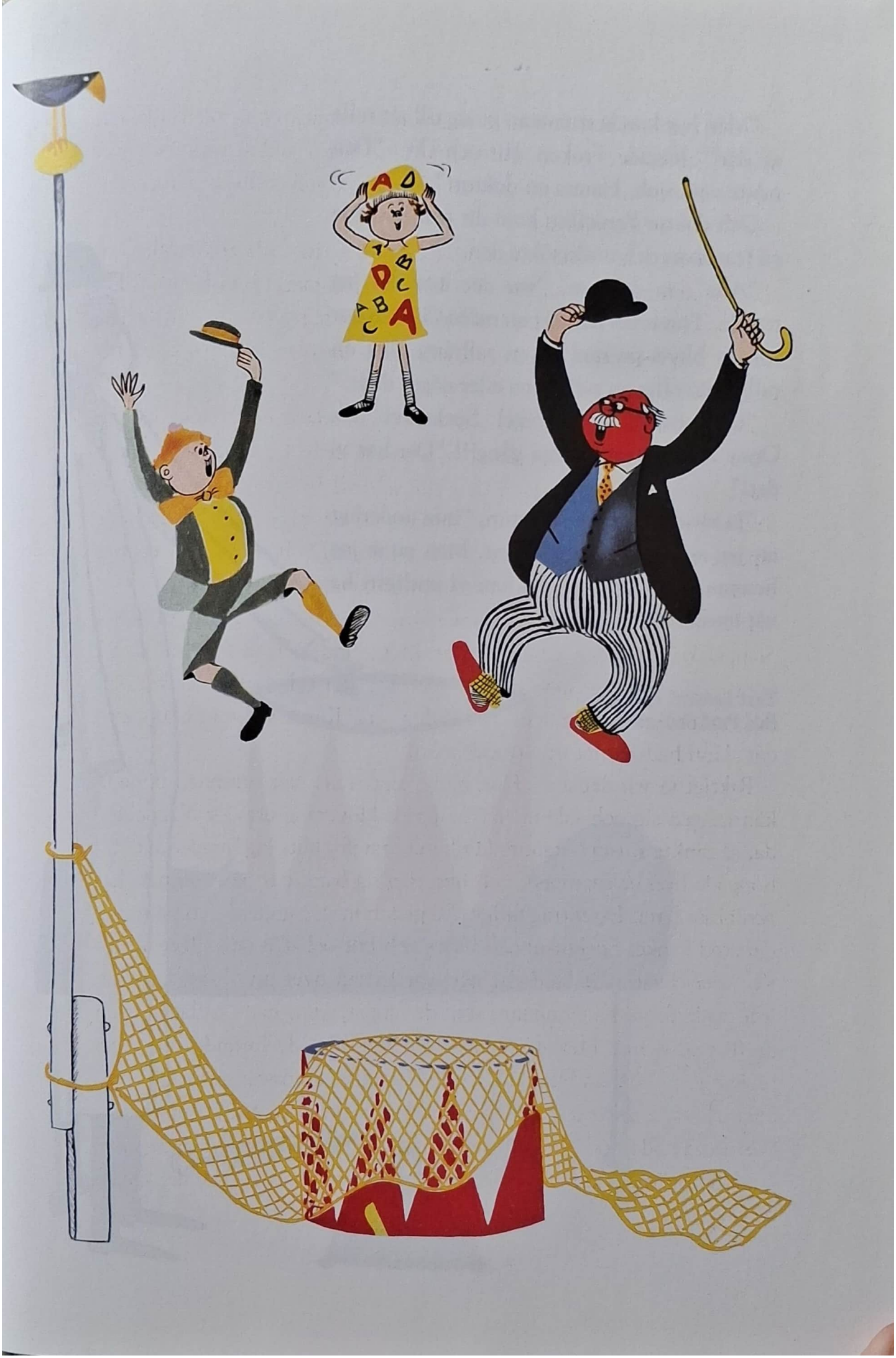

Skannat med CamScanner

"Men hur kunde trumman ge sig till att rulla så där?" frågade Fröken Hit-och-Dit. "Den måste vara sjuk. Hämta en doktor!"

Och doktor Penicillin kom dit och lyssnade på trumman och undersökte den.

"Aha", sa doktorn, "var det inte det jag trodde. Trumman har fått en *rullbacill!* Den har kanske blivit smittad av en rulltårta eller en rullgardin eller en rulltrappa eller något ditåt."

"Rullbanden", sa Krakel Spektakel och Opsis Kalopsis på samma gång!!! "Där har vi det!"

"Ja visst", sa Kusin Vitamin, "inte underligt att jag måste rulla jorden runt. Men nu är jag hemma i alla fall, och nu kan vi äntligen ha vår musikfest."

Text Lennart Hellsing
Bild Poul Ströyer

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

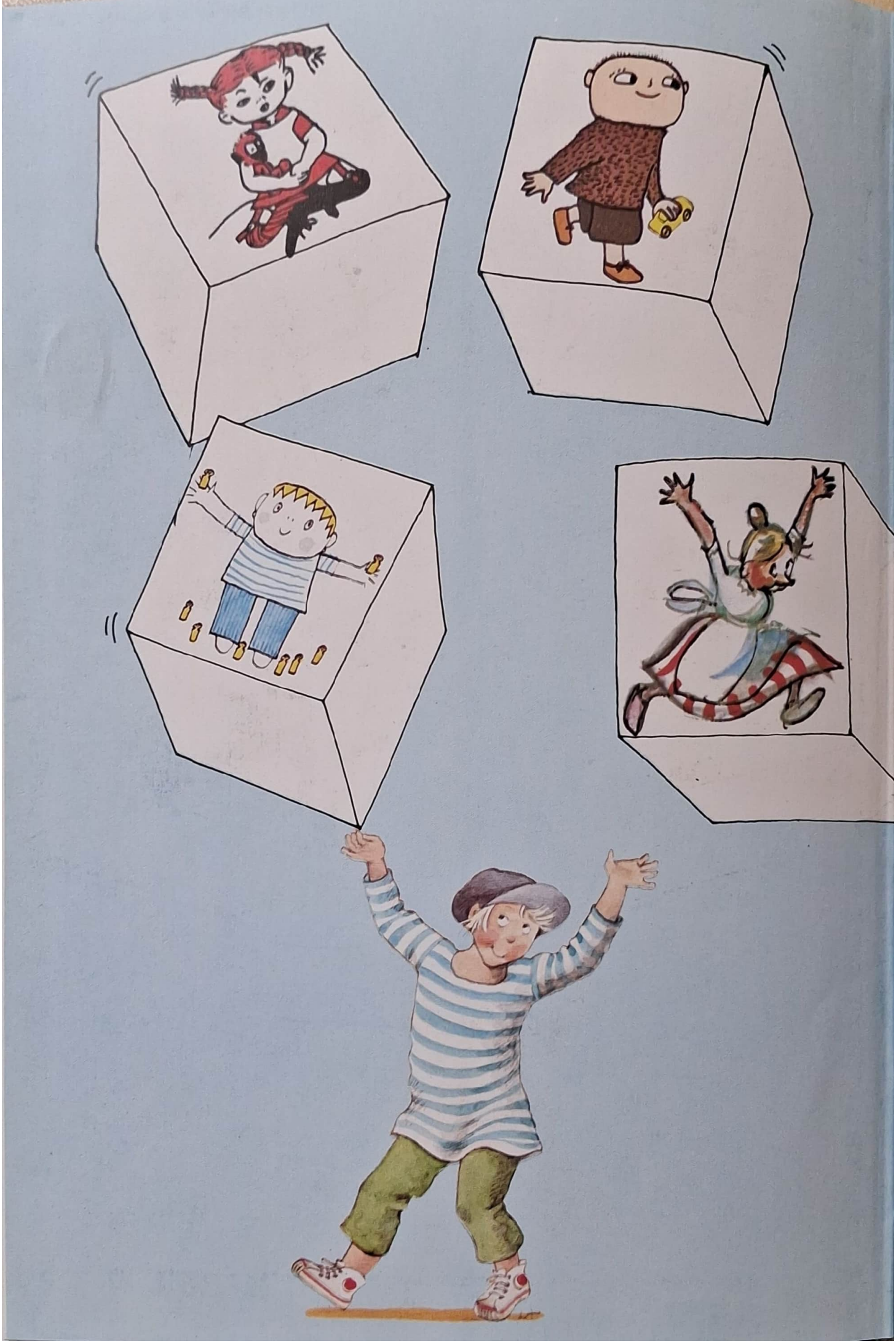

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner